

KPMG Gündem 11

Sayı 11 / Temmuz - Ekim 2012

Gündem'dekiler:

- **Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan ile Röportaj:**
Yeni Teşvik Sistemi Üzerine
- **Yeni Türk Ticaret Kanunu'na ilişkin Değişiklikler**
- **Vergi Düzenlemeleri Özel Dosyası:**
Vergi gündemindeki güncel gelişmeler
- **Finansal Hizmetler Bölümü:**
İstanbul'un Uluslararası Finans Merkezi olma serüveni ve finasta öne çıkanlar
- **KPMG Türkiye Çin Masası Kuruldu**

KPMG
cutting through complexity™

Editörden

İdil Gürdil

Sevgili İş Ortaklarımız;

Yeni Türk Ticaret Kanunu, yürürlüğe girmesine birkaç gün kala yapılan değişikliklerle beraber artık hayatımızda. YTTK'nın Kalp Atışları dediğimiz yol haritamızı son değişikliklerle güncelledik ve dergimizde sizlerle paylaşıyoruz. Ayrıca, 6335 sayılı, Türk Ticaret Kanunu ile Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da yapılan değişiklikleri sizler için özetledik.

Ekonomi Bakanımız Sayın Zafer Çağlayan'ın Yeni Teşvik Sistemi ile ilgili uluslararası alanda planladıkları önlemler ve faaliyetler, teşvik sistemi hazırlanırken yapılan etki analizleri, yeni bölgesel haritayı tespit ederken nelerden yararlandıkları, özellikle öne çıkmasını istedikleri stratejik yatırım alanları, yeni teşviklerin ekonominin en fazla hangi yönlerine etkisi olacağı ve yeni sistemin cari açık konusunda neler getireceği konularında görüşlerini aldık.

KPMG Gündem'in bu sayısında "Vergi Düzenlemeleri Özel Dosyası" yer alıyor. Finans Sektörüne Yönelik "Güncel" Vergi Düzenlemeleri, Yeni Teşvik Sisteminin Yatırımcılara Sunduğu Fırsatlar, Yabancı Fon Kazançlarının Vergilendirilmesine Yönelik 6322 Sayılı Torba Kanun'un Getirdiği

Düzenlemeler, Yeni Anayasa Mahkemesi Kararı ve Geriye Yürüme Meselesi, Girişim Sermayesi ve Melek Yatırımcılara Yönelik Vergi Düzenlemeleri, Serbest Bölgelerde Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Sorunu, Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları İhtiyacına İlişkin Test ile PFA Uygulamaları ve Outsourcing konularını içeren bu dosyanın gündemdeki vergi konularına ışık tutacağını düşünüyoruz.

Finansal Hizmetler bölümümüzde, bu sayıda yer alan konular;

- İstanbul'un Yeni Serüveni: Uluslararası Finans Merkezi Olmak
- Yeni Konsolidasyon Standartları "Suit"i
- Sosyal Medyada Bankacılık
- Yatırım Fonları ve Finansal Piyasalarla Etkileşim
- Solvency II ve Sigorta Sektörüne Etkileri
- Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Yatırımların Teminatların Kullanım Esasları Hakkında Seri: V, No: 130 Sayılı Tebliğ'in Portföy Yönetim Şirketlerine Etkileri

• Faktoring Sektörünün Finansmanı: Tahvil İhracı

• KPMG Türkiye Risk Danışmanlığı Çatısı Altında Finansal Hizmetler Sektörü Özelinde Birçok Farklı Teknoloji Çözümü Sunuyor

KPMG'nin ülke masalarına bir yenisinin eklendiğini duyurmaktan mutluluk duyuyoruz. Çin merkezli şirketlerin Türkiye'ye yapacakları yatırımlara ve yürüttükleri faaliyetlere, aynı zamanda Türk yatırımcıların da Çin'e yaptıkları yatırımlara destek olmak amacıyla KPMG Türkiye Çin Masası Mayıs ayı itibarıyla faaliyete başladı. Rus ve Alman ülke masalarından haberleri de yine sizlerle paylaşmaya devam ediyoruz.

KPMG danışmanlarının hazırladığı, gündemin önemli konularını işleyen diğer makaleleri de yine ilgiyle okuyacağınızı inanıyorum.

Keyifle okumanız dileğiyle...

İdil Gürdil

Editör, KPMG Gündem
Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı

KPMG Gündem

Yılda 3 kez yayınlanmaktadır. Ücretsiz dağıtılır. Dergide yayımlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarına aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz.

Sahibi
KPMG İş ve Yönetim Danışmanlığı A.Ş.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editör
İdil Gürdil
igurdil@kpmg.com

Yayımcı
Günce Reklamcılık Ltd. Şti.
Tel: +90 212 224 28 16

Tasarım & Uygulama
Tuğsan Vural tugsan@guncereklam.com
Baskı & Cilt
Turap Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.

Adres
Kavacık Rüzgarlı Bahçe Mah. Kavak
Sok. No:29 Beykoz 34805 İSTANBUL

Tel: +90 212 681 90 00
Faks: +90 216 681 90 90

www.kpmg.com.tr

Katkıda Bulunanlar

Abdulkadir Kahraman, Ali Tuğrul Uzun, Ayhan Üstün, Bahar Caner, Begüm Güzel, Cihan Doğrayan, Çiğdem Atılğan, Ferrah Sefer Kurdoğlu, Feyyaz Yazar, Figen Tahiroğlu Würsching, Göktürk Tamay, Hakan Güzelöğlu, Prof. Dr. Hakan Üzeltürk, Levent Berber, Murat Alsan, Murat Palaoğlu, Onur Aytekin, Orhan Akova, Rifat Bozacıoğlu, Serkan Erçin, Sinem Cantürk, Şirin Soysal, Ulaş M. Kazak.

İçindekiler

**Ekonomi Bakanı
Zafer Çağlayan ile Röportaj**

26

**Vergi
Düzenlemeleri
Özel Dosyası**

32

**Finansal
Hizmetler
Bölümü**

66

08 KPMG'den Haberler

**16 Tüketici Ürünleri Forumu 2012 Küresel
Zirvesi Yoğun İlgi Gördü**

18 KPMG Ülke Masaları

**22 Yeni Türk Ticaret Kanunu, bazı önemli
hükümleri değiştirilerek 1.7.2012 tarihinde
yürürlüğe girmiştir Levent Berber**

**34 Finans Sektörüne Yönelik "Güncel" Vergi
Düzenlemeleri Abdulkadir Kahraman**

**40 Yeni Teşvik Sisteminin Yatırımcılara
Sunduğu Fırsatlar Ferrah Sefer Kurdoğlu**

**46 Yabancı fon kazançlarının
vergilendirilmesine yönelik 6322 Sayılı
Torba Kanun ile getirilen düzenlemeler
neler? Bu düzenlemeler İstanbul'un
Finans Merkezi olma projesinde
portföy yönetim şirketlerinin rolünü
artırabilecek mi? Hakan Güzeloğlu**

**48 Yeni Anayasa Mahkemesi Kararı ve
Geriye Yürüme Meselesi
Prof. Dr. Hakan Üzeltürk**

**52 Girişim Sermayesi ve Melek
Yatırımcılara Yönelik Vergi
Düzenlemeleri Ayhan Üstün**

**54 Serbest Bölgelerde Kaynak
Kullanımını Destekleme Fonu
Sorunu Murat Palaoğlu**

**58 Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları İhtiyacına
İlişkin Test ile Peşin Fiyatlandırma
Anlaşmaları (PFA) Uygulamaları
Feyyaz Yazar**

62 **OUTSOURCING**
OUR SOURCING! Neslihan Raepers

80 **Factoring Sektörünün Finansmanı:**
Tahvil İhracı Orhan Akova / Onur Aytekin

68 **İstanbul'un Yeni Serüveni:**
Uluslararası Finans Merkezi Olmak
Sinem Cantürk

82 **Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından**
Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları
Hakkında Seri:V, No:130 Sayılı Tebliğin
ve Portföy Yönetim Şirketlerine Etkileri
Ulaş M. Kazak

70 **Sosyal Medyada Bankacılık**
Cihan Doğrayan

84 **KPMG Türkiye Risk Danışmanlığı çatısı**
altında Finansal Hizmetler Sektörü
özelinde birçok farklı teknoloji çözümü
sunuyor Göktürk Tamay

73 **Yatırım Fonları ve**
Finansal Piyasalarla Etkileşim
Ali Tuğrul Uzun

88 **İş Etiği ve Etik Danışmanlığına**
Genel Bakış Rifat Bozacıoğlu

74 **Solvency II ve Sigorta Sektörüne Etkileri**
Ali Tuğrul Uzun

77 **Yeni Konsolidasyon Standartları "Suit"i**
Şirin Soysal / Çiğdem Atılğan

92 **Araştırma: Telekomünikasyon Sektöründe**
Gelir Kayıpları Serkan Erçin

Soldan Sağa

Nihat Sönmez, Serkan Erçin, Funda Aslanoğlu, Levent Berber, Şirin Soysal, KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç, Neslihan Raepers, Yavuz Öner, Keith Durward, Alper Güvenç, Hakan Ölekli.

KPMG Türkiye 30.Yılında 11 Yeni Partner ile Büyümeye Devam Ediyor

2012 yılında Türkiye’deki faaliyetlerinin 30. yılını kutlayan KPMG Türkiye, kadrosunu 11 yeni partner ile güçlendirdi. Bu özel yılda kurumsal hedefini, genç liderlere yatırım yaparak, onlara uzun vadede kariyer imkanı sağlamak olarak belirleyen KPMG Türkiye kadrosuna kattığı bu 11 yeni partner ile büyük denetim şirketleri arasında bir yılda ortaklığa terfi edenler bakımından kolayca kırılmayacak bir rekorun da sahibi oldu.

7 Aylık Rakamlara Göre KPMG Türkiye En Önde

KPMG Türkiye Başkanı ve Kıdemli Ortağı Ferruh Tunç yaptığı açıklamada “Türkiye’de 30. Yılımızı kutladığımız bu özel yılda, 7 aylık gerçekleşen rakamlara göre EMEA (Avrupa, Orta Doğu, Afrika) bölgesinde %30 büyümeye ile bu bölgede yer alan KPMG ofisleri arasında 1. sırada yer alıyoruz. Birleşme ve devralma danışmanlığı, vergi denetim ve danışmanlığı, Yeni Türk Ticaret Kanunu’na uyum çalışmaları diyebileceğimiz muhasebe ve raporlama, risk yönetimi gibi alanlarda sunulan danışmanlık hizmetleri en hızlı büyüyen alanlarımız arasında,” dedi.

Ferruh Tunç, KPMG’nin bölgedeki liderliğinin ve büyümesinin Türkiye’nin ekonomik verilerine ve dayanıklılığına paralel olduğunu söyleyerek “Mevcut başarımızı hem kendi bünyemizde hem de içinde bulunduğumuz sektörde yer alan seçkin genç liderlere yaptığımız yatırımlara ve çalışanlarımıza sunduğumuz imtiyazlı çalışma ortamına borçluyuz. Sektör, insanımıza yaptığımız yatırımın aslında kendisine yapılan yatırım olduğunu algılamakta tereddüt etmiyor. Bunu KPMG’nin faaliyet gösterdiği alandaki inandırıcılığının bir göstergesi olarak memnuniyetle kaydediyoruz,” dedi.

Kadınların Çalışabileceği En İyi Denetim Şirketi

Forbes Türkiye’nin “Kadınların Çalışabileceği En İdeal 100 Şirket Araştırması”na göre KPMG’nin, büyük denetim şirketleri arasında birinci, genel sıralamada ise beşinci olduğuna dikkat çeken Ferruh Tunç “Şirketimize katılan herkes ilk günden itibaren bizim için bir değerdir; bunun anlamlı bir simgesi olarak her yeni katılan için TEMA’ya fidan bağışında bulunuyoruz. Bu da bizim için ayrı bir gurur kaynağı,” şeklinde konuştu.

KPMG Türkiye “Yılın En İyi Birleşme ve Devralma Danışmanı”

KPMG Türkiye’nin başarısının yabancı yayınlar tarafından da tescillendiğini belirten Ferruh Tunç “Finance Monthly dergisinin Standard Chartered Bank ortaklığıyla düzenlediği Finance Monthly 2012 Küresel Ödülleri kapsamında da KPMG Türkiye’nin, ‘Yılın M&A Danışmanlığı Şirketi’ kategorisinde, dergi okurları tarafından verilen oylarla yılın en iyi birleşme ve devralma danışmanı olarak seçildik. 30. yılımızda bize mutluluk veren bir başka gelişme,” dedi.

KPMG Türkiye Ülke Masaları

Son yıllarda özellikle Türkiye ve global ticaretin seyri doğrultusunda, Türk ve yabancı yatırımcıların ihtiyaçları ve karşılaştıkları zorluklar göz önüne alınarak KPMG ülke masaları kuruldu. Ferruh Tunç, Türk yatırımcılara bu ülkelerde yapacakları yatırımlara destek olmak ve bu ülkelerde yatırımları olan Türk şirketlerinin karşılaştıkları sorunlara hızlı ve güvenilir destek sağlamak amacıyla kurulan Alman, Rus, Japon, Çin ve Balkan masalarının faaliyetlerine 2012 yılında ivme kazandırdıklarını dile getirdi.

KPMG Türkiye Yeni Partnerleri

Keith Durward
Danışmanlık Bölüm Başkanı

Levent Berber
Mali Hukuk Bölüm Başkanı

Alper Güvenç
Denetim Bölümü

Funda Aslanoğlu
Denetim Bölümü

Hakan Ölekli
Denetim Bölümü

Serkan Erçin
Denetim Bölümü

Şirin Soysal
Denetim Bölümü

Yavuz Öner
Vergi Bölümü

Nihat Sönmez
Vergi Bölümü

Neslihan Raepers
Vergi Bölümü

Timur Çakmak
Vergi Bölümü

KPMG Türkiye'ye Yeni Transferler

Timur Çakmak
Vergi Bölümü Şirket Ortağı

Şaban Küçük
Vergi Bölümü Direktörü (Ankara)

Başak Hekimoğlu
Bilgi Teknolojileri Risk
Departmanı Direktörü

Murat Palaoğlu
Gümrük ve Dış Ticaret Direktörü

Gregory Lowe
Kurumsal Finansman Müdürü

Hakan Tüfekçiler
Vergi Bölümü Müdürü

Merve Kandemir
Mali Hukuk Bölümü Müdürü

Ramazan Salman
Bilgi Teknolojileri
Risk Departmanı Müdürü

Servet Gözel
Bilgi Sistemleri, Risk Yönetimi Müdürü

Yeni TTK ve Özel Sektörde Şeffaflık Konferansı Gerçekleştirildi

6 Temmuz
Cuma günü,
Kadir Has
Üniversitesi
Fener
Salonu'nda
Şeffaflık
Derneği
tarafından
YTTK ve

Özel Sektörde Şeffaflık Konferansı gerçekleştirildi. Konferansa İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr.Veliye Yanlı, TÜSIAD Kurumsal Yönetim Çalışma Grubu Başkanı Murat Doğu, Coca- Cola İçecek Hukuk Direktörü R. Ertuğrul Onur gibi isimler konuşmacı olarak katılırken, KPMG Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı İdil Gürdil ise "Şirketlerin YTTK'ya Yönelik Algısı ve Öngörüler" konulu panelin moderatörlüğünü yaptı.

ABFT Üyelerine YTTK Eğitimi

11 Nisan 2012 günü KPMG Kavacık ofisi konferans salonunda American Business Forum in Turkey (ABFT) üyelerine yönelik bir Yeni Türk Ticaret Kanunu eğitimi düzenlendi. Yaklaşık 25 kişinin katıldığı eğitimde, KPMG Hukuk Bölüm Başkanı Levent Berber "Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun İşletmelere Hukuksal Etkileri" ve Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı, Yeni TTK Proje Lideri ve Şirket Ortağı İdil Gürdil "Yeni TTK'da Bağımsız Denetim ve Kurumsal Yönetim Alanında Gereklilikler" konularında sunumlar yaptılar.

Kamu-Özel Sektör Ortaklığı Projeleri (PPP)

17 Nisan 2012 tarihinde KPMG Türkiye Kavacık ofisinde Kamu-Özel Ortaklığı Projeleri (PPP) kapsamında, söz konusu projelerin durumunu ve gelişimini değerlendirmek amaçlı bir etkinlik düzenlendi. TC Başbakanlık Özelleştirme İdaresi'nden Ayhan Sarısu, Garanti Bankası Proje Finansmanı bölümünden Mustafa Tiftikçioğlu ve Bener Hukuk Bürosu'ndan Onur Kordel'in de değerli katılımları ile gerçekleştirilen etkinlikte, Türkiye'deki özelleştirme çalışmaları, kamu ihaleleri, ihale süreci ve çeşitleri, vergi boyutu, bankalar penceresinden yaklaşım, hukuk bakış açısı konularında bilgilendirme yapıldı ve KPMG tarafından sunulan hizmetler aktarıldı.

"Global International Corporate Tax European Roundtable" İstanbul'da gerçekleştirildi

KPMG Türkiye bu yıl, KPMG Avrupa ülkelerinin katılımıyla gerçekleşen GICT Roundtable organizasyonuna ev sahipliği yaptı. 26 Nisan 2012 tarihinde Le Meridien Otel'de gerçekleşen etkinlikte KPMG'nin Almanya, Avusturya, Fransa, Lüksemburg, İngiltere ve İsviçre masalarından vergi

uzmanları Türkiye ve ulusal platformda kurumlar vergisi alanındaki görüşlerini, gelen katılımcılarla paylaşarak ülkelerin genel durumlarını aktardı. KPMG ulusal masa misafirleri ve katılımcıların etkili bir iletişim ağı sağladığı toplantı, bir sonraki organizasyonlar için de güzel bir adım oldu.

YTTK ile Dijital Şirkete Dönüşüm Konferansı

16 Mayıs 2012 günü Türkiye Finans Yöneticileri Vakfı tarafından gerçekleştirilen “Yeni Türk Ticaret Kanunu ile Dijital Şirkete Dönüşüm ve Uyum” konulu konferansa KPMG Bilgi Teknolojileri Risk Departmanından Erol Lengerli Tanıl Durkaya ile ve İstanbul Bilgi Üniversitesi’nden Yrd. Doç. Dr. Leyla Keser Berber konuşmacı olarak katıldılar.

Londra’da 2. Yeni Türk Ticaret Kanunu Konferansı

KPMG Londra ofisi, 16 Mayıs tarihinde Türk İngiliz Ticaret ve Sanayi Odası (TBCCI) tarafından düzenlenen 2. Yeni Türk Ticaret Kanunu Konferansı’na ev sahipliği yaptı. 30 Kasım 2011’de gerçekleştirilen ilk konferansın ulaştığı başarının ardından gelen talepler üzerine düzenlenen etkinlikte TC Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü adına Sıddık Kaya, Naipoğlu Hukuk firmasından Sinan Naipoğlu ve PwC’den Janberk Ersan katıldı. KPMG Türkiye Danışmanlık Bölüm Başkanı Keith Durward da konferansta Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun getirileri üzerine bir sunum gerçekleştirdi.

Güneş Enerjisi Zirvesi

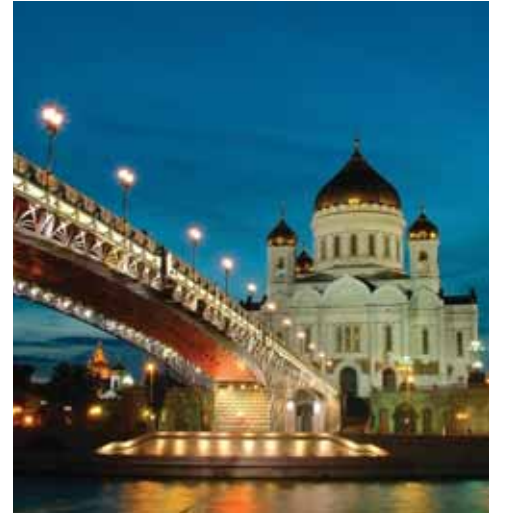
24-25 Mayıs tarihleri arasında, Asya ve Avrupa’da uluslararası iş platformları organize eden Noppen firması tarafından İstanbul’da düzenlenen Güneş Enerjisi Zirvesi’ne, Zorlu Enerji, Enerjisa, EPDK ve EBRD gibi sektörün önde gelen şirket ve kurumları katılım gösterdi.

Güneş enerjisi odaklı elektrik üretim yatırımları üzerinde durulan zirvede, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin “best practice” (en başarılı uygulama) örnekleri incelendi. Ayrıca, Türkiye’ye yatırımcı olarak gelmeyi düşünen şirketlere Türkiye elektrik piyasası hakkında bilgilendirmeler yapıldı. Aralarında Elektrik Piyasası Dairesi (EMRA/EPDK) Grup Başkanı Hulusi Kara, Zorlu Enerji Genel Müdürü Gökmen Topuz, Enerjisa Proje Müdürü İbrahim Erden’in de bulunduğu yirmiyeye yakın konuşmacı yer aldı ve katılımcılar arasında “networking” panelleri düzenlendi.

Zirvede KPMG Türkiye Danışmanlık Bölümü Müdürlerinden Ömer Demirhan da enerji yatırımlarında finansal modelleme, finansal analiz ve proje finansmanı konulu bir sunum gerçekleştirdi. Demirhan, yoğun ilgi gören sunumu sırasında, özellikle finansman ve projelerinin finanse edilebilirliği ile ilgili, çok sayıda davetlinin sorularını yanıtladı.

KPMG Rusya’ya “Yılın Vergi Şirketi” Ödülü Verildi

Vergi yöneticileri, politika yapımcılar ve hukukçular tarafından en çok güvenilen yayın ve online kaynak olan *International Tax Review* dergisi her sene, Avrupa şirketlerinin kendi ülkelerinde gösterdikleri üstün performansları değerlendirerek en yenilikçi vergi işlemi, yapılandırma ve transfer fiyatlandırması çalışmalarını “Avrupa Vergi Ödülleri” ile ödüllendiriyor. 2012 yılı ödülleri kapsamında 16 Mayıs’ta Londra’da düzenlenen gala yemeğinde KPMG Rusya’ya “Yılın Vergi Şirketi” ödülü verildi.

İş Bankası ve Grup Şirketleri Eğitim Toplantısı

13 Haziran 2012 günü İş Bankası kulelerinde İş Bankası ve grup şirketleri için bir eğitim toplantısı gerçekleştirildi.

Açılış konuşmasını KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç'un yaptığı

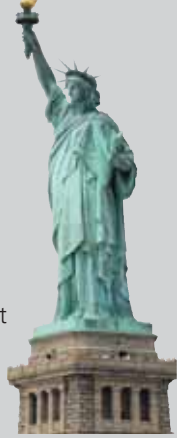
eğitimde KPMG Türkiye Mali Hukuk Bölüm Başkanı Av. Levent Berber, Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı İdil Gürdil, Vergi Bölüm Başkanı Abdulkadir Kahraman, Vergi Bölümü Direktörleri Hakan Güzeloğlu ve Feyyaz Yazar, Mesleki Uygulama Bölüm Başkanı Şirin Soysal, Denetim Bölümü Kıdemli Müdürü Çiğdem Atılğan ve Denetim Bölümü Müdürü Barış Savur yer aldı. Yeni TTK, UFRS ve Transfer Fiyatlandırması gibi çeşitli alanlarda bilgilerini katılımcılarla paylaşan konuşmacılar, tüm gün boyunca interaktif bir eğitim gerçekleştirdi.

TYDTA Başkanı İlker Aycı'nın Amerika Ziyareti

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Yatırım, Destek, Tanıtım Ajansı (TYDTA) Başkanı İlker Aycı ve ekibi 12-13 Haziran tarihlerinde Amerika'ya bir ziyaret gerçekleştirdi.

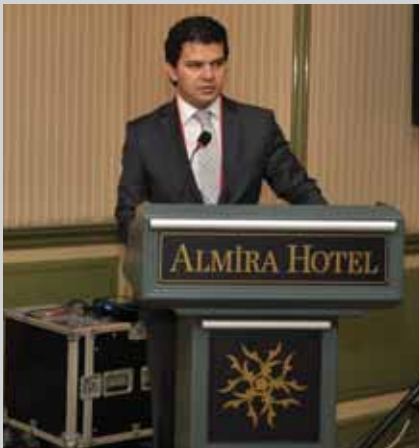
Türkiye'de faaliyeti bulunan ABD sermayeli şirketlerin temsilcileri ile özel toplantıların yapıldığı, ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte yatırım fırsatlarının görüldüğü program kapsamında, KPMG Amerika ofislerindeki Danışmanlık Hizmetlerinden sorumlu şirket ortakları, TYDTA yönetimini karşılamak ve görüşmelere katılmak üzere toplantılarda hazır bulundular.

Oldukça verimli geçen sohbet toplantılarında, Türkiye'deki yatırım ajandası, dış yatırım politikası ve teşvik sistemi, gündemin önemli maddelerini oluşturdu.

35. Girişim ve İş Dünyası Konseyi

35. Girişim ve İş Dünyası Konseyi Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nun (TÜRKONFED) düzenlediği "35. Girişim ve İş Dünyası Konseyi", 7-8 Haziran tarihlerinde Bursa Almira Otel'de gerçekleştirildi. 7 Haziran günü "Türkiye ve Dünya'da Ekonomik Gelişmeler" oturumu ile başlayan konsey programı kapsamında ING Bank tarafından düzenlenen Türkiye ve Dünyada Ekonomik Gelişmeler ve Türk Ticaret Kanunu oturumunda, KPMG Türkiye Denetim Bölümü Şirket Ortağı İsmail Önder Ünal, "Yeni Türk Ticaret Kanununda Finansal Raporlama ve Bağımsız Denetim" konulu bir sunum gerçekleştirdi.

TAYSAD III. After Market Konferansı

Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği'nin (TAYSAD), üyelerini satış sonrası hizmetler, servis ve yedek parça konularında bilgilendirdiği ve otomotiv endüstrisinin geleceğinin masaya yatırıldığı "III. After Market Konferansı", 12 Haziran günü gerçekleştirildi.

Konferansta, TAYSAD Başkanı Dr. Mehmet Dudaroğlu, Türkiye'de 14 milyon adetlik araç parkının yüzde 50'sinin 15 yaş ve üzerinde bulunduğunu hatırlatarak servis, yenileme ve yedek parça pazarının önemine dikkat çekti.

Konferansa konuşmacı olarak katılan KPMG Türkiye Denetim Bölümü Ortağı ve Otomotiv Sektör Lideri Ergün Kış; KPMG'nin her yıl gerçekleştirdiği Küresel Otomotiv Yönetici Araştırması'nın bulgularına değinerek, BRIC ülkelerinin otomotiv endüstrisinde orta

vadede Avrupa'ya açılmak istediklerini ve bunun için Türkiye'yi üs olarak kullanabileceklerinin ortaya çıktığının altını çizdi ve pozisyonların buna göre alınması gerektiğini vurguladı.

Kış, 2016 yılına yönelik araştırmalarında bu dönemden sonra otomobillerin kendi arasında konuşabileceğini, servis ile otomobil arasında iletişim kurulup aracın servise çağrılabilirliğini veya uygun olması halinde kendi kendini tamir edebilecek seviyeye gelebileceğini anlattı ve ekledi: "2016 yılında dünyada araç üretimi 100 milyonu aşacak. Özellikle Brezilya, Rusya Hindistan ve Çin'in yer aldığı BRIC ülkelerinin, Avrupa'ya açılması, yüzde 81 oranında, en uygun lokasyon olan Türkiye üzerinden gerçekleştirilebilir. Türkiye'nin ve sektörün buna göre pozisyon alması gerek."

Singapur Heyetine Türkiye'deki Finansal Durum ve Vergi Düzenlemeleri Yönetmeliği Sunumu

29 Mayıs günü KPMG Türkiye Vergi bölümü şirket ortaklarından Ayhan Üstün, Vergi bölümü direktörlerinden Begüm Kitiş ve Danışmanlık bölümü direktörlerinden Ekrem Özer; DEİK'in organizasyonu ile Singapur'dan Türkiye'ye gelen ve aralarında Singapur İş Federasyonu Direktör Yardımcısı Martin Yuoon, Asia Resource Corporation Ltd. Yönetim Kurulu Başkanı Tony Chew ve Singapur'un birçok önde gelen firmasının tepe yöneticilerinden oluşan özel bir heyete Türkiye'deki finansal durum ve vergi yönetmeliği konulu bir sunum yaptı. Sunumda özellikle yabancı yatırımcıların ilgisini bir hayli çeken yeni teşvik sistemine ve yabancı yatırımcılara Türkiye'de yapacakları yatırımlar kapsamında sağlanacak vergi kolaylıklarına değinildi. Özellikle Sosyo-Ekonomik Gelişme Endeksi'ne dayalı olarak hazırlanan yeni teşvik siteminde ülkenin 6 bölgeye ayrılmış olması ve az gelişmiş bölgelerde yabancı yatırımcılar için çok daha fazla teşvik uygulanması heyetin dikkatini çekti ve sunumun ardından KPMG uzmanlarına konunun detaylarıyla ilgili sorular yöneltildi. Toplantı, heyet başkanının KPMG uzmanlarına sunumdan dolayı teşekkürleri, hediye takdimi ve fotoğraf çekimi ile sona erdi.

Fark Yaratan Birim: İç Denetim Semineri

13 Haziran günü KPMG Türkiye İç Denetim, Risk ve Uyum Danışmanlık Hizmetleri bölümü tarafından, İç Denetim Farkındalık Ayı dolayısı ile "Fark Yaratan Birim: İç Denetim" başlıklı bir seminer düzenlendi.

Açılış konuşmasını KPMG Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı İdil Gürdil'in yapmış olduğu seminerde, KPMG Avrupa, Ortadoğu ve Afrika Bölgesi İç Denetim, Risk ve Uyum Hizmetleri Bölüm Başkanı Ashley Smith; İç Denetimdeki Global Trendler konulu konuşmasında gelecekte iç denetim faaliyetlerinde odaklanılması gereken alanlara, paydaşların iç denetimden beklentilerindeki değişime ve Yönetişim, Risk ve Uyum'un (GRC) önemine işaret etti.

TİDE Yönetim Kurulu Başkanı Özlem Aykaç ise Üst Yönetimin/Genel Müdürün iç denetimden beklentilerine işaret ettiği konuşmasında, iç denetimin klasik bakış açısından farklı olarak danışmanlık ve güvence faaliyeti olduğunu özetleyen yeni iç denetim yaklaşımına da değindi. Anadolu Grubu Denetim Koordinatör Yardımcısı Menteş Albayrak, konuşmasında İç Denetimde Başarı için Gereken Yetkinlikleri gerçek hayattan da çarpıcı örnekler vererek anlattı.

KPMG Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı Direktörü İlker Açıklalın kurumsal yönetimin temel dayanağı olan kurumsal yönetim ilkelerinin Yeni TTK' daki yansımalarına değinirken, KPMG Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı Müdürü Göktürk Tamay da Sürekli

Denetim-Sürekli Gözetim çözümleri konulu bir sunum gerçekleştirdi. Tamay sunumunda, bu uygulamaların iç kontrol faaliyetleri açısından organizasyonlara sağladığı hem süreç hem maliyet bazlı cazip avantajlardan, uygulama seçimi sırasında dikkat edilmesi gereken önemli noktalar ile birlikte teknoloji odaklı yaklaşım yerine içerik, insan, süreç ve teknoloji odaklı karma bir yaklaşımı tercih etmenin faydalarından ve son olarak da yapay zekânın benzer uygulamalarda kullanılmaya başlaması ile ilgili KPMG'nin gerçekleştirdiği test çalışmalarından ve son gelişmelerden bahsetti.

Bilkentli Öğrenciler KPMG İstanbul Ofisini Ziyaret Etti

6 Nisan 2012’de, Bilkent Üniversitesi’nin İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden oluşan bir grup, KPMG İstanbul Kavacık ofisini ziyaret etti. Öğrenciler, KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç ile görüşerek, kariyerlerine ve KPMG’deki kariyer olanaklarına dair bilgi ve fikir edindi. Ferruh Tunç ile yapılan görüşmeden sonra KPMG Türkiye Denetim Bölümü Şirket Ortaklarından Orhan Akova ile de sohbet eden öğrenciler, ofis ziyaretinden memnun ayrıldı.

4. Finansta Kariyer Sempozyumu

22 Mayıs günü KPMG Türkiye Denetim Bölümü Şirket Ortağı Alper Güvenç ve İnsan Kaynakları Müdürü Elif Yıldırım Bulut, Marmara Üniversitesi Haydarpaşa Kampüsü’nde, Marmara Finans Kulübü’nün organize ettiği “4. Finansta Kariyer Sempozyumu”na katıldı. 200’e yakın öğrenciyle bir araya gelen KPMG ekibi, öğrencilerin KPMG’deki kariyer fırsatlarıyla ilgili sorularını yanıtlarak detaylı bilgiler verdi.

KPMG Uluslararası Vaka Analizi Yarışması Sonuçlandı

15-16 Mart tarihlerinde İstanbul’daki Ace the Case - KPMG Ulusal Vaka Analizi Yarışması’nın birincisi, ODTÜ’lü ve Boğaziçi’li öğrencilerden oluşan “The Eclipses” takımı, 17-20 Nisan 2012 tarihleri arasında Hong Kong’da düzenlenen KPMG Uluslararası Vaka Analizi Yarışması’nda, KPMG Türkiye’yi temsil etti. Yarışmayı Hong Kong ekibi kazanmış olsa da diğer yarışmacılar ve üye ülkelerden gelen KPMG çalışanları ile de tanışma fırsatı yakaladıkları ve böyle büyük çapta bir organizasyona dahil oldukları için mutlu olduklarını belirten Melis, İlayda, Eren ve Nail, yarışmanın ardından şu yorumda bulundular:

“KPMG Vaka Analizi Yarışması, bize takım olarak çalışma ve Hong Kong’u görme fırsatı vermesinin yanı sıra çok daha önemli katkılar sağladı... Yarışma, 24 ülkeden gelen birbirinden iyi takımlar ve insanlarla tanışmamızı, KPMG çalışanlarını ve üst düzey yöneticilerini de yakından tanıyarak KPMG’yi sevmemizi sağladı. Türkiye birincisi olarak katıldığımız bu yarışmada, kendimizi uluslararası bir ortamda değerlendirerek, diğer ülkelerle karşılaştırma şansı bulduk. En yararlı olan kısımlar ise, diğer takımları izleme ve üst düzey yöneticilerden aldığımız bireysel geri bildirimlerdi. Bir vaka nasıl incelenir, nasıl çözülür ve sunum nasıl yapılır bunları öğrendik, ayrıca KPMG’nin çalışanlarının iş ortamı dışında da birlikte eğlenmekten ne kadar keyif aldıklarını gördük. Türkiye takımı olarak, tadı damağımızda kalan unutulmaz deneyimlerle dolu bir 5 gün geçirdiğimizi içtenlikle söyleyebiliriz.”

Dokuz Eylül Üniversitesi Kariyer Mutfağı Etkinliği

7 Mayıs günü Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Kulübü’nün Tınaztepe Kampüsü’nde düzenlediği Kariyer Mutfağı etkinliğine katılan KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç ve Denetim Bölümü Şirket Ortağı İsmail Önder Ünal, öğrencilerin sorularını yanıtladılar.

KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç ve Vergi Bölümü Şirket Ortakları Bilkent Üniversitesi MBA Öğrencileriyle Buluştu

8-9 Haziran 2012 tarihlerinde Bilkent Üniversitesi'nde gerçekleşen vergi konulu sunumlara, çeşitli sektörlerde yönetici olarak çalışan Bilkent MBA öğrencileri katıldı. KPMG

Türkiye şirket ortaklarının da katılım gösterdiği etkinliğe öğrencilerin ilgisi büyük oldu.

Yapılan birebir görüşmelerin yanı sıra, KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç ile Vergi Bölümü Şirket Ortağı M. Yavuz Öner "Vergi Sisteminin Temel Esasları" konusunda, Vergi Bölümü Şirket Ortağı Ayhan Üstün ile Vergi Bölümü Direktörleri Begüm Kitiş ve Eray Büyükkseban ise "Uluslararası Vergilendirme" konusunda sunumlar gerçekleştirdiler.

Illinois Üniversitesi'nden KPMG Türkiye'ye Ziyaret

17 Mayıs günü Illinois Üniversitesi öğrencileri, profesörleri ve bir KPMG Rusya Denetim Direktöründen oluşan kalabalık bir grup, KPMG İstanbul Kavacık ofisini ziyaret etti. Öğrencilere önce ofisi gezdiren KPMG Türkiye İnsan Kaynakları ekibi, daha sonra birlikte yenilen öğle yemeğinde öğrencilere KPMG'deki uluslararası kariyer olanaklarından bahsetti. Bütün departmanları gezerek iş ortamını gözlemleme ve bilgi edinme fırsatı bulan öğrenciler, KPMG çalışanları ile keyfili bir gün geçirdi.

Anneler Günü'nün En Değerli Hediyesi LÖSEV'li Çocuklardan Geldi

KPMG Türkiye LÖSEV ile işbirliği yaparak kurumsal sosyal sorumluluk alanındaki etkinliklerine bir yenisini daha ekledi.

LÖSEV çalışanları KPMG ile tanışmak ve vakfın gönüllü projelerinden bahsetmek için 4 Mayıs günü KPMG İstanbul Kavacık ofisinde bir tanıtım sunumu gerçekleştirdi. Sunumun hemen ardından açılan hediye eşya standında, LÖSEV'li çocuklara yardım amaçlı yapılan ve LÖSEV'in Dükkan mağazalarında da sergilenen anne eli değmiş ürünler satışa sunuldu. KPMG Türkiye çalışanlarının yoğun ilgi gösterdiği stand çalışması sonucunda toplanan tutar LÖSEV'e bağışlandı. Anneler Günü gibi anlamlı bir günün öncesinde gerçekleşen çalışma ile KPMG çalışanları hem kendi ailelerine hem de lösemili çocuklara ve onların ailelerine özel bir hediye verebilmenin mutluluğunu yaşadı.

Ferruh Tunç, Tea Talk with CEOs Etkinliğine Konuk Oldu

18 Nisan günü Bilkent Üniversitesi Öğrenci Konseyi İşletme ve Ekonomi Topluluğu'nun (MEC) düzenlediği "Tea Talk with CEOs" etkinliği kapsamında, KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç Bilkentli öğrencilerle bir araya geldi. Etkinliğe katılan öğrenciler Ferruh Tunç'un başarı hikâyesini kendisinden dinleyip, sohbet etme ve KPMG'yi yakından tanıma fırsatı yakaladılar.

Finans Sektörü FATCA'ya Hazır mı?

Amerikan vatandaşlarının uluslararası alanda vergi kaçırma faaliyetini engellemek amacıyla yabancı finansal kuruluşlara getirilen yeni düzenlemeler KPMG'nin FATCA etkinliğinde tartışıldı. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) işbirliği ve CFO World dergisi basın sponsorluğunda 29 Mayıs 2012'de Yapı Kredi Konferans Salonu'nda düzenlenen FATCA-Yabancı Hesaplar Vergi Mevzuatına Uyum Yasası etkinliğinde KPMG'nin global konu uzmanları Jennifer Sponzilli, Ertuğrul Tüfekçi ve Marvin Cortez FATCA yasasının bankacılık sektörüne getirdiği düzenlemeleri paylaştı.

Yasa kapsamında finansal kuruluşların tüm müşteri portföylerindeki ABD vatandaşları

ve Green card sahipleri ile ilgili bilgileri yıllık olarak Amerikan Gelir İdaresi'ne raporlaması gerekmektedir. Aksi takdirde yapılan işlemlerde potansiyel bir vergi kaçağı olduğu düşünülerek stopaj uygulanacaktır.

Yasanın gerektirdiği bilgi değişimi ve devletlerin kendi iç düzenlemeleri çerçevesinde bu bilgilerin paylaşılmasına izin verip vermeyeceği, devletleri karşı karşıya getiren bir konu olmaktadır. Gelir İdaresi Grup Başkanı Süleyman Hayri Balci, FATCA kapsamında ABD ile Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve İngiltere arasında otomatik bilgi değişimini öngören hükümetler arası bir anlaşma yapma çalışmalarının sürdüğünü,

ancak konu yakından takip edilse de henüz ABD ile Türkiye arasında böyle anlaşma bulunmadığını belirtmiştir.

FATCA'ya uyum çalışmaları hem birçok iş sürecinde hem de BT altyapısında çeşitli düzenlemeler ve iyileştirmeler gerektirecek ve bankalara ek raporlama yükümlülükleri getirecektir.

KPMG, global anlamda FATCA konusunda uzmanlaşmış 500 çalışanı ve FATCA'yla ilgili farklı konularda projeler yürüttüğü 65 müşterisi ile finansal kuruluşların ihtiyaç ve taleplerine cevap verecek bilgi birikimini ve uyum çözümlerini sunmaktadır.

Sigorta Sektörünün Rotası Neyi Gösteriyor?

KPMG Finansal Hizmetler ekibi tarafından 8 Mayıs 2012'de Milli Reasürans Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen "Sigorta Sektörünün Yeni Rotası" konferansında Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun sigorta sektörüne etkileri, bilgi teknolojileri denetimi alanında gelen yeni düzenlemeler, Avrupa Birliği'nde Solvency II, vergide gündem konuları ve kurumsal risk yönetiminin sigorta şirketlerinde

önemi tartışıldı. Açılış konuşmasını yapan TSRSB Başkanı Mustafa Su, Türkiye'de sigortacılık sektörünün Avrupa ülkeleri ya da Amerika ile kıyaslandığında gelişmekte olan bir düzeyde olduğunu belirtti. Fon birikimi ve kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınmasına yardım eden yönleriyle ise sektörün, ülke kalkınmasına önemli bir katkıda bulunduğunun altını çizdi. Son dönemde Bireysel Emeklilik

Sistemi'nde yapılan vergi düzenlemesi ile sisteme olan ilginin artacağına öngörüldüğü belirten Su, geleneksel alışkanlıklar nedeniyle toplumumuzda sigortalılık bilincinin yerleşmesi zor olsa da bireylere erken yaşta verilecek eğitimlerle bu durumun düzeltilebileceğini aktardı.

KPMG Orta ve Doğu Avrupa Aktüerya Direktörü Gabor Hanak ise yaptığı konuşmada risk temelli bir yaklaşım olarak Solvency II'nin Avrupa Birliği dahilindeki uygulamaları ve yönetim kurullarının risk yönetimini doğru bir şekilde anlayıp takip etmesinin önemini anlattı. Solvency II, içerdiği kapsamlı standartlar ile uygulama anlamında firmadan firmaya farklılık gösterse de temelde firmaların bünyesinde iç ve dış raporlama gereksinimlerini karşılayacak doğru iç kontrol sistemlerinin kurulması gerektiğini vurguladı.

Konferansta yapılan detaylı sunumlara KPMG Türkiye web sitesindeki Finansal Hizmetler sektör sayfasından ulaşabilirsiniz.

KPMG Türkiye Vergi Bölümü Şirket Ortakları Viyana'daki 2012 EMEA Bölgesi Vergi Zirvesi'ne katıldılar

"Shifting Sands: Navigating an increasingly unpredictable tax landscape" ana teması ile "2012 EMEA Bölgesi Vergi Zirvesi" 20-22 Haziran tarihleri arasında Viyana'da gerçekleştirildi.

Yaklaşık 500 KPMG profesyoneli ve KPMG'nin müşterilerinden oluşan katılımcılar, global kriz nedeniyle durgunlaşan ekonomik ortam karşısında ülkelerin vergi mevzuatlarında yapılan değişiklikler sonucunda, vergi konusunun giderek daha karmaşık bir hal aldığına altını çizerek, karşılaşılan zorlukları müzakere ettiler.

Geçtiğimiz yıl Amsterdam'da gerçekleşen son zirveden bu yana, ekonomik görünümün dünya genelinde muazzam bir hızla değiştiği, halen gündemde olan Yunanistan konusunun, Avrupa ekonomisinin gidişatına yönelik endişeleri daha da tetiklediği belirtildi.

Vergi alanının bu gelişmelerden kolayca etkilenebilir olması sebebiyle, bazı hükümetlerin vergi politikalarında günlük bazda değişiklik yapmaya başladığı dile getirilerek, bu sebeple ortaya çıkan vergi uyumsuzlukları global ölçekte ele alındı. Zirve sırasında, önde gelen vergi

profesyonelleri ve konuşmacıların rehberliğinde, vergi konusunda son dönemde artan zorlukların üstesinden gelme yolları üzerinde konuşuldu.

Diğer taraftan, Avrupa'nın izlediği mevcut vergi politikasının gelecekteki görünümüne yönelik öngörülerde bulunuldu. Afrika'daki politik ve ekonomik gelişmelerin vergi politikalarını nasıl şekillendirebileceği konusunda görüşler dile getirildi.

KPMG Vergi Bölümü Başkanı Abdulkadir Kahraman ile KPMG Türkiye Vergi Bölümü şirket ortaklarından Fikret Çetinkaya, Sami Şener, Ayhan Üstün ve Vergi direktörlerinden Hakan Orhan'ın da aralarında bulunduğu katılımcılar, oturumlarda temel vergi sorunlarını ele alırken, daha ufak çaplı çalıştay ile teknik konular üzerinde de yoğunlaşma olanağı buldular.

KPMG Vergi Bölümü Başkanı Abdulkadir Kahraman'ın Vergi Zirvesi ile ilgili değerlendirmesi şöyle oldu:

"Zirvede çok değerli katılımcıların bakış açılarını yakından izleme fırsatı bulduk. Bunlardan Financial Times'ın başyazarlarından Gillian Tett ve Deutsche Bank'ın eski Başekonomisti Prof. Norbert Walter'dan vergi politikalarındaki eğilimler ile vergi, toplum ve ahlak ekseninde artan çekişmeye farklı bakış açılarını dinledik. Bu bakış açılarını dinlerken, ülkemizdeki vergi sisteminin çarpıklıklarından biri olan kayıt dışılık akla geliyor. Kayıt dışılıkla mücadele ile söz konusu olgu asgari seviyelere çekilmiş, dolaylı vergilerin yüksek olduğu ülkemizde düşük gelir grubu ve kayıtlı çalışanlar üzerindeki vergi yükü adaletsizliği giderilmiş olacaktır.

Ayrıca, özel toplantılarda da KPMG uzmanlarından transfer fiyatlandırması konusunda gelişmeleri dinleme ve müşterilerimizle değerlendirme fırsatı bulduk."

Tüketici Ürünleri Forumu 2012 Küresel Zirvesi Yoğun İlgi Gördü

20-22 Haziran tarihleri arasında, aralarında dünyanın seçkin tüketici ürünleri, perakende ve üretici firmalarının üst düzey yöneticilerinin de bulunduğu 775 delege, İstanbul'da düzenlenen 56. Tüketici Ürünleri Forumu Küresel Zirvesi'nde bir araya geldiler. Zirve, sektörün sorunları, zorlukları ve yenilikçi stratejilerin tartışıldığı bir platform oldu.

Zirvedeki oturumlarda Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Marks&Spencer, Nestlé, Turkcell, Walgreen, Costco, Tesco, Printemps, Coca Cola, Sabancı Holding, Fiba Grubu ve Migros gibi şirketlerin yönetim kurulu başkanlarının konuşmalarında ele aldıkları başlıklardan birkaçı şunlardı: Belirsizliğin hakim olduğu küresel bir ortamda yönünü belirlemek, tüketici ile iletişimi ve sadakati artırmak, perakende dünyasına şekil veren yükselen trendler.

Zirve alanındaki KPMG Connect merkezi ve kablosuz ağ sponsorluğunu üstlenen KPMG, tüketici odaklı görselleri, verdiği mesajları ve yayınları ile markasını öne çıkaran bir ortam yaratarak ziyaretçilerin kendi hizmetleri ve sektör tecrübesiyle ilgili detaylı bilgi sahibi olmalarını sağladı.

KPMG Suada Özel Yemeği

Zirvenin ilk günü olan 20 Haziran akşamında, katılımcılar arasından davet edilen seçkin isimler teknelerle alınarak kısa bir Boğaz turunun ardından, KPMG International Tüketici Ürünleri ve Perakende Bölümü tarafından düzenlenen özel bir resepsiyon ve akşam yemeği için Kuruçeşme'deki Suada'ya getirildiler. 180'in üzerinde davetli arasında Energizer, Nestlé, Procter&Gamble, Diageo, AB Inbeey, Campbell's, Clorox, Smuckers gibi dünyanın önde gelen tüketici

ürünleri firmalarının tepe yöneticilerinin yanı sıra Türkiye’den de Arçelik, Doğan Holding, P&G Türkiye ve Coca Cola Türkiye’nin üst düzey yöneticileri yer aldı. KPMG International Tüketici Ürünleri ve Perakende Başkanı Willy Kruh ve KPMG Türkiye Başkanı Ferruh Tunç’un açılış konuşmalarını yaptığı gecede dünyanın birçok ülkesindeki KPMG üye firmalarından 31 Tüketici Ürünleri ve Perakende bölümü şirket ortağı da misafirlere eşlik etti.

Tüketici Ürünleri ve Perakende strateji toplantıları

İstanbul aynı zamanda KPMG’nin Global Tüketici Ürünleri ve Perakende bölümü şirket ortaklarının, önümüzdeki yılın tüketici ürünleri ve perakende sektörü küresel stratejisinin belirlenmesine yardımcı olan, en iyi uygulamaların ve kilit pazar ve müşteri sorunlarının tartışıldığı bir dizi dinamik strateji toplantısına da ev sahipliği yaptı. Türkiye Ekonomi Bankası Başekonomisti Selim Çakır da kapsamlı bir pazar analizi ve gelecek tahminlerini içeren bir sunum yaparak oturumlara makroekonomik bir bakış açısı getirdi.

Tüketici Ürünleri Forumu Perakende Mağazaları Programı

Zirve kapsamında dünyanın birçok ülkesinden İstanbul’a gelen perakende ve tüketici ürünleri firmalarının üst düzey yöneticileri 19 Haziran günü Carrefour, Dia, Migros, Tesco-Kipa, Bim, Real gibi perakende zincir mağazalarını ziyaret ettiler. Sektörün Türkiye’deki durumuyla ilgili bilgiler verilen mağaza ziyaretleri sırasında KPMG Türkiye Danışmanlık bölümü direktörü Ekrem Özer ve kıdemli müdürü Sedat Kesik ile Denetim bölümü müdürleri Serkan Özmen ve Ayşegül Derya da misafirlere rehberlik etti.

En çok Avrupa, Amerika ve Uzakdoğu’dan misafirlerin ilgi gösterdiği turlar tüm katılımcıların çok faydalı bilgiler edinmesini sağladı. Ziyaret edilen mağazalar bu turlar için özel olarak düzenlenirken, her mağazanın yetkili müdürü tarafından, katılımcıların beklentilerine uygun, pazara yönelik sunumlar yapıldı. Misafirler, büyük ilgi gösterdikleri sunumlar sırasında sektörün liderinin kim olduğu, Türk halkının en çok neleri tükettiği vb. konulara ilişkin sorular yönelttiler. Bunun yanı sıra Türkiye’nin gelişmişliğine dikkat çekerek ve mağazaların çeşitliliğini ve kreasyonlarını başarılı bulduklarını ifade ettiler.

RUSYA OTOMOTİV PAZARINA BİR BAKIŞ

Türk otomotiv sektörünün performansı ve geleceği, Türkiye'nin ihracatı ve ithalatı üzerindeki güçlü etkisi sebebiyle sürekli tartışılmaktadır. Özellikle son dönemde Türkiye'nin yerli otomobil üretme planını tartışmaya başlaması, bu sektörün Türkiye'deki geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Gelişmekte olan ve genellikle yüksek nüfusa sahip ülkeler dünya otomotiv endüstrisinin, özellikle kriz döneminde hedefi haline gelmiştir. Global otomotiv devlerinin hedefleri arasında yer alan ülkelere birisi de Türkiye'nin 2. en büyük ticaret ortağı olan Rusya Federasyonu'dur.

KPMG Türkiye Rus masası, KPMG Rusya ofisiyle beraber Türk şirketlerinin Rusya pazarına girmelerine yardımcı olmakta ve yatırımcıların bu ülkelerde karşılaşacakları sorunlara koordineli olarak çözüm üretmektedir. KPMG'nin sürekli otomotiv yayınlarından "Automotive Now" dergisi, kış sayısında Rusya otomotiv pazarını ve Rus otomotiv endüstrisini detaylı olarak sayfalarına taşımıştır.

Rusya Başbakanı Vladimir Putin Rusya'nın uzak doğusunda Khabarovsk'tan Chita'ya olan 2121km'lik bir mesafeyi küçük, sarı bir Lada ile gezdi. Bir otomobil hayranı olan Rusya'nın en güçlü adamı, kornasını bir kez daha Rus otomobil endüstrisi için çaldı. Putin, Rus ekonomisini modernize etmeye çalışırken petrol ve doğalgaza olan bağımlılığını otomotiv endüstrisini geliştirerek aşmayı umuyor. Ancak bu çok da kolay olmayacak. Rus otomobil endüstrisi halen Sovyetlerin miras bıraktığı merkezi ekonomi ile boğuşuyor.

Rus Avtovaz ve diğer Rus otomobil şirketleri büyük bir ölçüde dikey entegrasyon örneği teşkil ediyor. Halen üretimin birçok aşaması şirketlerin çatısı altında gerçekleşiyor. Bu yüzden gelişen Rus otomobil endüstrisi Batılı rakiplerini en az 20 yıl geriden takip ediyor.

Ancak Rus hükümeti bu tür üretiminin ekonomik ve rekabetçi olmadığını anlamıştır ve şimdi Batı modeline göre bir otomobil sanayisi kurmaya çalışmaktadır. Bu başarı vaat eden bir yaklaşım. Hiç kuşkusuz bu iç pazarı karıştıracaktır. Batı Avrupa, Asya ve ABD üreticileri Rusya'daki artan araba satışlarından giderek daha fazla faydalanırken, sektör uzmanları Rus markalarının toplam satış tutarındaki paylarının düşeceğini tahmin ediyor.

Tahminler, önümüzdeki birkaç yıl içinde Rus model arabaların güçlenen Rus/Batı şirket ortaklıkları yüzünden pazardan tamamen kaybolacaklarını öne sürüyor.

Bu durum uluslararası otomobil üreticileri için büyük fırsatlar yaratıyor, çünkü bu 140 milyonluk ülkede giderek daha fazla insan finansal olarak araba satın alabilecek duruma geliyor. Almanya'da her 1000 kişi başına 515 otomobile karşılık, Rusya'da 1000 kişi başına sadece 252 otomobil düşüyor. Üstelik mevcut arabalar da oldukça eski.

Rusya'daki otomobillerin yarısı en az 10 yaşındadır. Mevcut talebe bir de devlet başkanı Putin tarafından açıklanan altyapı geliştirme projesinden doğacak talep de eklenebilir. Açıklamaya göre önümüzdeki 5 sene içerisinde 14.000 km karayolu yeniden inşa edilecek.

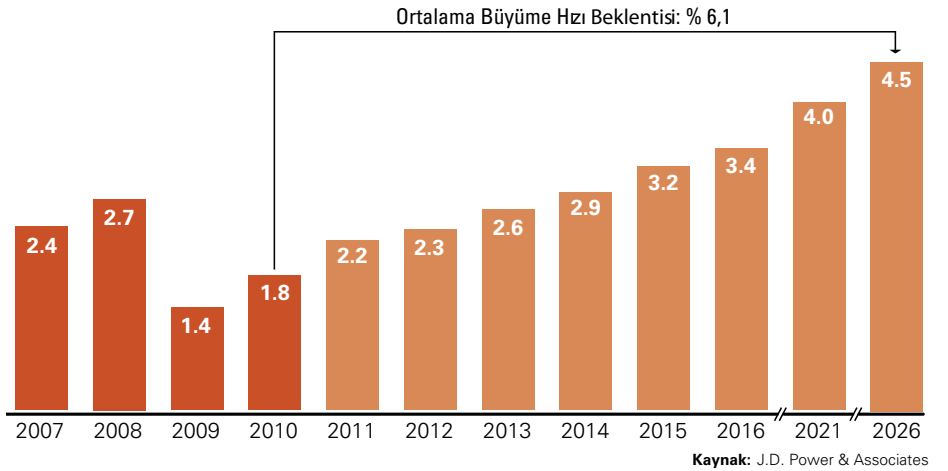
Ancak tüm bu teşvik edici unsurlara rağmen Rusya otomobil pazarı halen çok istikrarsız. Ülke aşırı derecede petrol fiyatına bağımlı olduğu için dış kaynaklı sarsıntılara da açık. Rus otomobil sanayisi, global ekonomik kriz süresince, endüstriyi tehdit eden bir talep düşüşü ile karşı karşıya kaldı. Düşük faizli kredi ve maaşlarda yıllık yüzde 10'u aşan

zamlarla hızlanan otomobil satışlarının bir anda sonu geldi. Rus otomobil endüstrisi satışlarda yüzde 60'a varan bu düşüşe; üretimde düzenlemelere giderek, maaşları, çalışma saatlerini düşürerek, ücretli izinleri durdurarak ve işten çıkarmalar yaparak tepki gösterdi. Avtovaz'da 28.000'e yakın, GAZ'da ise 14.000 kişi işinden oldu.

Ancak, milyonlara varan devlet desteği, araba satışları için verilen için ucuz krediler ve hurdaya ayrılan araçlara verilen prim şeklinde yüksek devlet yardımları sayesinde, talebin belli bir düzeyde tutulması başarılı. Bu sayede kriz aşılmış ve satış rakamları kriz öncesi rakamlara yaklaşmıştır. Tanınmış araştırma enstitüsü T.D. Power & Associates sene sonuna kadar Rusya'da 2,21 milyon arabanın satılacağını tahmin ediyor (Bu rakam Almanya'da 3,24 milyon). Bu on yıllık sürenin sonunda Rusya Almanya'nın önüne geçerek Avrupa'nın en büyük otomobil pazarı haline gelebilir.

Rusya'daki Otomobil Satışları

Yıllık Büyüme Hızı (%)

Özelikle pozitif gelişme perspektifi ve devletin yardımı şu anda bir yatırım patlamasına neden oluyor. Rusya, yabancı otomobil şirketlerinin Rusya'ya 2015 yılına kadar 7 milyar dolar yatıracığını tahmin ediyor.

Engelleyici gümrük vergileri Rusya pazarını ithalattan alıkoyarak bu yatırımların önünü açıyor. Ayrıca bu yönde de 166. Madde olarak bilinen bir düzenleme var: 2010 yılı Aralık ayında yapılan düzenleme, gümrüksüz olarak otomobil parçası ithal edebilmeyi kapasite artırımına ve daha fazla yerelleşmeye gitme şartına bağlıyor. Bu yükümlülükleri yerine getirebilme yönünde, yabancı üreticiler için en uygun seçenek Rus üreticilerle ortaklık yapmak. Yabancı şirketler için aynı zamanda ülkenin büyüklüğü de göz önünde bulundurularak var olan tedarik, dağıtım ve servis ağını kullanmak avantajlı gözüküyor. Diğer yandan, bu sayede Rus şirketleri modernizasyonları için gerek duydukları teknoloji ve teknik bilgilerinden (know-how) faydalanıyor. Örneğin Volkswagen 110.000 adet Jetta, Skoda Octavia ve Skoda Yeti modellerini Rus otomobil üreticisi GAZ'ın Nizhny Novgorod fabrikasında üretecek. Volkswagen GAZ'ın fabrikasında yapacağı üretim için 200 milyon euro yatırırken, Kaluga'daki fabrikasında

da kapasiteyi 50.000 araçtan 200.000'e yükseltecek. Diğer yanda Amerikalı otomobil üreticisi Ford, St. Petersburg'da 1,2 milyar dolarlık yatırımla Rus Sollers ile ortak üretim yapıyor. Rus otomotiv üreticisi GAZ şirketi bir süredir Nizhny Novgorod'da Chevrolet modellerini General Motors için üretiyor. General Motors bir milyar dolar yatırımla üretimi artırmayı planlıyor.

Aynı zamanda Fransız Renault, Lada üreticisi Avtovaz ile 3 senedir işbirliği içerisinde. Renault'nun iş ortağı Nissan ile Renault Avtovaz'daki mevcut payı yüzde 25'ten yüzde 50'ye çıkıyor olacak. Bu sayede yıl sonuna kadar Fransız-Japon-Rus üçlü, neredeyse Rus topraklarında üretilen her iki arabadan birinin üreticisi haline gelecek.

Rus otomobil pazarındaki bu gelişmelere karşın, Rus ticari araçlar pazarı halen üç büyük Rus üretici GAZ, KAMAZ ve UAZ tarafından kontrol ediliyor. 2010 yılında Batılı üreticilerin pazar payı sadece yüzde 30'du. Ancak yabancı üreticilerin pazar payları önümüzdeki yıllarda kuşkusuz büyücektir. Ticari araç müşterilerinin beklentileri açıkça Batı'nın yüksek kaliteli modellerine benzer bir eğilimde. Bu yüzden gelişmiş pazarlarda kurulu ticari araç üreticileri Rusya pazarına açılmak için bu pazarı anlamaya çalışıyorlar. Örneğin Rus KAMAZ'da yüzde 11 payı olan Daimler yüksek standartlardaki kamyonlara gelen talepleri karşılamaya hazırlanıyor.

MAN'ın Rusya ve BDT CFO'su Thomas Longino'ya göre doğal kaynakların çoğunun ülkenin doğusunda, insanların çoğunun ise ülkenin batısında olması yüzünden Rusya'da ulaşım/taşımacılığa büyük bir talep var. Longino sözlerine Rusya'nın, belli kısıtlamalar olsa da, eski Sovyet cumhuriyetlerine sıçrama tahtası olarak görüldüğünü ekliyor.

VW Rusya Genel Direktörü Markus Osegowitsch'e göre Rusya'dan ithalat yapmak sadece Rusya'yla gümrük birliği olan Belarus ve Kazakistan gibi ülkeler için kârlı, çünkü Rusya'da üretim maliyetleri halen Batı Avrupa'dan yüzde 10 daha yüksek. Rus otomobil sanayisinin bir başarı hikâyesine dönüşmesi öncelikle ve özellikle başarılı bir yan sanayi tedarikçi ağının kurulmasına bağlı. Rus Sanayi Bakanlığı'nın otomobillerden sorumlu departman başkanı Aleksey Rahmanov, gelecek 5 yılda en büyük önceliklerinin bir tedarik sanayii oluşturmak olduğunu belirtiyor.

Ancak halen Rus yedek parça üreticilerinin sadece yüzde 5'i Batı standartlarında parça üretimi yapabiliyor. Ayrıca uluslararası parça üreticileri şimdiye kadar Rusya'da kendi üretim tesislerini kurmaya istekli değillerdi. Bunun da sebebi ülkedeki yedek parça talebinin uluslararası üreticilere göre halen çok küçük boyutlarda olması. Ek olarak Rusya'ya yatırım yapmanın yetersiz yasal koruma, artan bürokratik engeller ve yolsuzluk gibi riskleri bulunuyor. Yetersiz ve karmaşık altyapının ötesinde, kullanıma hazır yeterli seviyede hammadde olmaması ve vasıflı eleman eksikliği de yatırımların önündeki diğer engeller.

VW Rusya Başkanı Osegowitsch'e göre VW'nin çağrısını dinleyen ABD'li yan sanayi üreticisi Visteon, Alman amortisör üreticisi Benteler, ABD yolcu kabini uzmanı Lear ve Avusturyalı plastik üreticisi Isoplast Kaluga'da üretim tesisi kurdular. Ancak bu şirketler halen istisna durumunda. VW'nin en önemli 50 tedarikçisinin yüzde 94'ü Çin'de, yüzde 86'sı Hindistan'da, ancak sadece yüzde 38'i Rusya'da üretim hatlarına sahip.

Rusya'da iyi işleyen bir tedarik yapısının kurulamamasının en temel nedeni, öncelikle devletin sahibi olduğu otomotiv şirketleri ve yukarıda ismi geçen büyük şirketler tarafından şekillendirilen Rus otomotiv sektörünün ta kendisi. Orta ölçekli Batı modelini benimseyen aile şirketlerinin daha fazla geliştirilmesi ya da özendirilmesi gerekiyor. Ancak bunun için, yabancı şirketlerin yatırım risklerinin azaltılması amacıyla Rus devleti tarafından teşvike ihtiyaç var. Dünya Ticaret Örgütü'ne katılım planı, bunun için bir fırsat sunuyor. Birlik üyeliğinin ülkenin yatırım ortamını iyileştirmesi bekleniyor.

Ancak DTÖ üyeliği Rus otomobil sanayisi için riskler de taşıyor. Birliğe hızlı girilirse rekabet baskısı ulusal sanayiye daha da fazla tehdit edebilir. Bu yüzden ki Rusya, üyelik müzakerelerinde en az 7 yıllık bir geçiş süresi üzerinde ısrar ediyor. Bunun uluslararası üreticilere yapacağı etkileri değerlendirmek ise halen çok zor.

MAN'dan Thomas Longhino'ya göre birliğe katılım bir tarafta daha çok rekabete yol açarken diğer tarafta gümrük bariyerini azaltacak.

VW Rusya Başkanı Osegowitsch trafik güvenliğini ve çevre koruma konularını Rusya pazarı bakımından gelecekteki iki önemli konu olarak görüyor ve bu alanda yapılması gereken birçok şey olduğunu düşünüyor. Doğayı koruma adına ilk sağduyulu adım Yo-Mobil hibrid arabasını geliştiren Rus iş adamı Mihail Prohorov tarafından atılıyor. İki elektrikli motordan oluşan ve alternatif olarak doğalgaz veya petrol ile de çalışan bu şehir arabasının üretimine 2012 yılının ikinci yarısında başlanacak.

Tüm bunlar hesaba katıldığında, Rus araç pazarı muazzam potansiyele ve uzun vadede en önemli altı pazardan bir tanesi olma kabiliyetine sahip. Ama bunun gerçekleşmesinin önünde bazı güçlükler bulunuyor. Muazzam satış beklentileri lokasyona bağlı bazı risklerle dengeleniyor.

Bölgeler çekici teşviklerle yatırımcıları cezbediyor

Rus otomobil pazarı büyüyor ve 2020 yılına kadar, 2010'da 1,2 milyon olan yerel üretimin artarak 3,6 milyona ulaşması ve Avrupa'nın en büyük otomotiv pazarı haline gelmesi bekleniyor. Bu büyüme, özellikle hükümet tarafından uluslararası orijinal yedek parça üreticilerinin Rusya'da yerelleşmesi için aldığı tedbirlerle destekleniyor.

Otomotiv endüstrisi; çok sayıda küçük ölçekli şirketten oluşan parçalanmış bir üretici yapısından, yıllık en az 300.000 parça üreten sınırlı sayıda büyük ölçekli üreticiden oluşan bir yapıya doğru köklü bir değişimden geçiyor.

Aşağıda isimleri geçen sektörün temel üreticileri Rusya'da hükümet tarafından açıklanan yerelleşme programına katılımlarını duyurdular.

- Renault/Nissan/AvtoVAZ
- Ford/Sollers
- GAZ/VW
- Daimler/KAMAZ

Rusya'da birçok bölge, yeni otomotiv bölgeleri oluşturabilmek için yatırımcılara parça üretiminin yerelleşmesi için cazip teşvikler sunmasına rağmen, parça üretimi araba üretimini biraz geriden takip ediyor. KPMG, yerelleşme süreciyle ilgili olarak 5 senedir uluslararası orijinal yedek parça üreticileriyle beraber çalışıyor. Bu bağlamda müşterilerimize pazara giriş stratejisi, üretim konumlandırma, iş planlama, birleşme ve satın alma konularında hizmet sunmaktayız.

Lydia Petrashova,
KPMG Rusya, Şirket Ortağı
lydiapetrashova@kpmg.ru

KPMG Türkiye Çin masası kuruldu

KPMG Türkiye Çin masası, son yıllarda Çin'in dünyanın en büyük ekonomisi olma yolunda attığı adımlar, ülkemiz ticareti üzerinde giderek artan etkisi ve yatırımcıların karşılaştıkları zorluklar göz önüne alınarak KPMG Türkiye Denetim ortağı Orhan Akova liderliğinde kurulmuştur. KPMG Türkiye Çin masası özellikle Çinli şirketlerin son yıllarda giderek dünyaya yayılma politikaları dahilinde Türkiye'ye yapacakları yatırımlara ve yürüttükleri faaliyetlere, aynı zamanda Türk yatırımcıların da Çin'e yaptıkları yatırımlara destek olmak amacıyla kurulmuştur.

Dünya'nın en kalabalık nüfusuna sahip olan Çin Halk Cumhuriyeti, ekonomisinde özellikle 1980 sonrası büyük atılımlar yapmış ve bugün dünyanın en büyük ikinci ekonomisi haline gelmiştir. Son yıllarda Almanya, Britanya, Fransa ve İtalya gibi Avrupa'nın dev ekonomilerini geride bırakan Çin Halk Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri'nin arkasından ikinci sıraya yerleşmiştir. Gelişmekte olan Türk ekonomisinin dünyanın hızla büyüyen bu ekonomisi ile geliştireceği ikili ilişkiler Türk ekonomisinin istikrarı açısından önem taşımaktadır.

Son on yılda yüksek büyüme rakamlarıyla dünya ekonomisine damgasını vuran Çin, kriz sürecinde de büyümesini sürdürerek dünya ekonomisinde olan iddiasını perçinlemiştir. Bu gelişmelerin Türkiye-

Çin ekonomik ilişkileri üzerinde de benzer etkileri olmuştur. Çin, 2011 yılı verilerine göre iki ülke arasındaki ticaret hacmi bir önceki yıla göre %24,2 artarak 24 milyar dolara ulaşmıştır. Çin, Türkiye'nin 3. en büyük ticaret ortağı olmayı sürdürmüştür. İki ülke son yıllarda ikili ticareti artırmaya yönelik adımlar atmışlardır. Çin başkanı Wen Jiabao'nun 2010 yılında, yine Çin devlet başkan yardımcısı Xi Jinping'in ülkemize yaptığı ve 2012 yılında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve işadamlarının Çin'e

gerçekleştirdiği ziyaretler iki ülkenin sosyal, ekonomik, teknolojik ve kültürel ilişkileri geliştirmek adına attıkları adımlara örnek teşkil etmektedir.

KPMG Türkiye Çin masası Denetim, Vergi ve Danışmanlık konularında uzman ekiplerden oluşmaktadır. KPMG Çin ofisiyle koordineli olarak yürütülen masa faaliyetleri ve hizmetleri hakkında bilgi almak için Çin masası sorumlusu İbrahim Özer'e iozer@kpmg.com adresinden ulaşabilirsiniz.

KPMG Türkiye Alman Masası, Kahvaltı Toplantılarının İlkini Gerçekleştirdi

KPMG Türkiye Alman Masası, üç ayda bir düzenlenmesi planlanan kahvaltı toplantılarının ilkinin 6 Haziran 2012'de Kavacık ofisinde gerçekleştirdi. Türkiye'de faaliyet gösteren BASF, Daimler/Mercedes, Allianz, OMV, Schott Orim, EnBW Holding A.Ş., E.ON, Lindegaz, Pulcra ve TEB gibi Alman şirketlerinin CEO ve CFO'larının katıldığı toplantıda, Türkiye Ekonomi Bankası Başekonomisti Selim Çakır "Türkiye Ekonomisine Bakış" konulu bir sunum yaptı.

Toplantının sonunda, KPMG Türkiye Denetim Bölümü Şirket Ortağı ve Alman Masası Lideri Ergün Kış, gerçekleştirilecek ikinci toplantı konusunun Yeni Türk Ticaret Kanunu olacağı bilgisini katılımcılarla paylaştı.

Levent Berber

Yeni Türk Ticaret Kanunu, bazı önemli hükümleri değiştirilerek 1.7.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), son anda 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan değişikliklerle birlikte 1.7.2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

• İkincil Düzenlemelerin yürürlüğe girişi

TTK uyarınca hazırlanacak tüzük ve yönetmeliklerin (İkincil Düzenlemeler), TTK'nın yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde (31.12.2012 tarihine kadar) yürürlüğe gireceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

• Esas sözleşmede değişiklik

Şirketlerin esas sözleşmelerini 14.08.2012 tarihine kadar TTK ile uyumlu hale getirmesi düzenlenmişti. Ancak, yapılan değişiklikte; bu süre 1.7.2013 tarihine kadar uzatılmıştır.

Şirketlerin esas sözleşmesinde yazılı genel kurul toplantı ve karar nisaplarının 1.1.2013 tarihine kadar TTK ile uyumlu hale getirilmesi düzenlenmişti. Ancak, yapılan değişiklikte; bu süre 1.7.2013 tarihine kadar uzatılmıştır.

• Tacirler tarafından düzenlenen belgeler:

Tacirler tarafından düzenlenen belgelerde yer alacak bilgiler sınırlandırılmıştır.

Ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde; tacirin sicil numarası, ticaret unvanı, işletmesinin merkezi ile tacir internet sitesi oluşturma yükümlülüğüne tabi (Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek denetime tabi şirketler) ise sayılanlara ek olarak tescil edilen internet sitesinin adresinin de gösterilmesi gerekecektir.

Şirket evrakında bulunması zorunlu bilgilere ilişkin hüküm, 1.7.2012 tarihinde TTK ile birlikte yürürlüğe girecekti. Ancak, bu hükmün 1.1.2014 tarihinde yürürlüğe gireceğine ilişkin yeni düzenleme yapılmıştır.

• **Ticari Defterler:** Ticari defterlerin Türkiye Muhasebe Standartlarına ("TMS") göre tutulmasına ilişkin hüküm değiştirilmiş ve bu defterlerin Vergi Usul Kanunu'na göre tutulması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, ticari defterlerin nasıl tutulacağı, defterlere kayıt zamanı, onay yenileme ile açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esaslarının Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken çıkarılan tebliğler ile belirleneceği düzenlenmiştir.

• **Finansal Tablolar:** TTK'nın 64 ila 88. Madde hükümlerine tabi gerçek ve tüzel kişiler münferit ve konsolide finansal tablolarını düzenlerken Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları'na uymak zorundadır. Kanunlarla, belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kurulmuş bulunan kurum ve kurullar, TMS'ye uygun olmak şartıyla, kendi alanları için geçerli olacak standartlar ile ilgili olarak ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeleri yapabilirler.

TTK'nın 528. maddesinde yapılan değişiklik uyarınca; bankalar ile diğer kredi kurumlarının, finansal kiralama ve faktoring gibi finansal şirketlerin, sigorta ve reasürans şirketlerinin, Sermaye Piyasası Kanunu ("SPK") kapsamındaki tüm kurumların finansal tabloları ile konsolide finansal tablolarına ilişkin olarak TMS'de ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca belirlenmiş düzenlemelerde hüküm bulunmayan hallerde, söz konusu alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kurulan kurum, kurul ve kuruluşların özel kanunlarında yer alan hükümler uygulanır.

• Türkiye Muhasebe Standartlarını ve Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını uygulamakla yükümlü olanlar

TTK'nın Geçici 1. Maddesinde yapılan değişiklik ile aşağıdaki şirketler TMS/TFRS ve yorumlarını uygulamakla yükümlüdür:

- SPK'ya göre ihraç ettikleri sermaye piyasası araçları borsada veya teşkilatlanmış diğer bir piyasada işlem gören şirketler, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ve konsolidasyon kapsamına alınan diğer işletmeler,
- Bankacılık Kanunu'nun 3. Maddesinde tanımlanan bankalar ile bağlı ortaklıkları,
- 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda tanımlanan sigorta ve reasürans şirketleri,
- 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nda tanımlanan emeklilik şirketleri,
- TMS'yi uygulamayı tercih eden şirketler.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, değişik işletme büyüklükleri, sektörler ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar itibarıyla Türkiye Muhasebe Standartlarından muaf olacakları tespit etmeye veya bunlar için ayrı düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

• Finansal tablolarda TMS uygulamasına geçiş

TTK'nın Geçici 6. Maddesinde yapılan değişiklik uyarınca; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenen şirketler 1.1.2013 tarihinde veya özel hesap dönemi dolayısıyla daha sonraki bir tarihte başlayacak hesap dönemi için münferit ve konsolide finansal tablolarının düzenlenmesinde, TMS'yi uygulamak zorundadır.

• Yönetim Kurulu Üyeleri/Müdürler için Aranan Şartlar:

Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyelerinin en az birisinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması, en az birisinin yerleşim yerinin Türkiye'de olması, en az 1/4'ünün yükseköğrenim görmüş olması, limitet şirketler bakımından ise müdürlerin en az birisinin yerleşim yerinin Türkiye'de olması gibi şartlar kaldırılmıştır.

• **Şirkete Borçlanma:** Şirket ortaklarının şirkete borçlanmaları belirli şartlara bağlı olarak mümkün hâle getirilmektedir. Anonim şirketlerde ortakların sermaye taahhüdünden doğan vadesi geçmiş borçları bulunmaması hâlinde ve şirketin serbest akçelerle birlikte kârı geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde ise şirkete borçlanabilecekleri düzenlenmiştir. Bu hükme aykırı olarak borçlananlara 300 günden az olmamak üzere adli para cezası söz konusu iken, bu maddeye aykırı olarak borç verenlere ceza verileceğine dair değişiklik yapılmıştır.

Pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmayan üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarının şirkete nakit olarak borçlanmaları yasaklanmıştır. Bu hükme aykırı olarak borçlananlara 300 günden az olmamak üzere adli para cezası söz konusu iken, bu hükmü ihlal edenlere ceza verileceğine dair değişiklik yapılmıştır.

Limitet şirketlerde ortaklar ile müdürlerin borçlanabilmesinin de anonim şirketlerle aynı esaslara bağlı olması yönünde değişiklikler yapılmıştır.

TTK'nın 358. maddesine aykırı şekilde, şirkete borçlu olan pay sahiplerinin, borçlarını nakdi ödeme yaparak 1.7.2015 tarihine kadar tamamen tasfiye etmelerine ilişkin TTK Uygulama Kanunu'nun 24. maddesi ise iptal edilmiştir.

• **Denetime Tabi Olacak Şirketler:** Tüm sermaye şirketlerinin bağımsız denetime tabi olacağına dair düzenleme değiştirilmiş ve bağımsız denetime tabi olacak şirketleri belirleme yetkisi Bakanlar Kurulu'na verilmiştir. Bağımsız denetime tabi olacak anonim şirketlerin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları denetçi tarafından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları

Kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenecektir.

Denetime tabi olanlar, hazırlanmış olan finansal tablolarının denetimden geçip geçmediğini, denetimden geçmiş ise denetçi görüşünü ilgili finansal tablonun başlığında açıkça belirtmek zorundadır. Bu hüküm, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu için de uygulanır. Denetime tabi olduğu halde, denetletirilmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, düzenlenmemiş hükmünde sayılacaktır.

Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek denetime tabi şirketlerin ve şirketler topluluklarının yetkili organı tarafından en geç 31.3.2013 tarihine kadar denetçi seçimi yapılmalıdır.

• **Denetçiler:** Kimlerin denetçi olacağının belirlenmesine yönelik olarak, denetçinin bağımsız denetim yapmak üzere, 3568 sayılı Kanun'a göre ruhsat almış yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir unvanını taşıyan ve Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen kişiler veya ortakları, bu kişilerden oluşan sermaye şirketi olabileceği yönünde bir değişikliğe gidilmiştir.

Ayrıca, denetçi rotasyonu ile ilgili olarak; 10 yıl içinde aynı şirket için toplam 7 yıl denetçi olarak seçilen denetçinin 3 yıl geçmedikçe yeniden seçilemeyeceğine ilişkin yeni hüküm ilave edilmiştir.

• **Denetçi Görüşü:** Denetçi tarafından olumsuz görüş verilmesi hâlinde yönetim kurulu, görüş yazısının kendisine teslimi tarihinden itibaren dört iş günü içinde, genel kurulu toplantıya çağırması ve genel kurulun yeni bir yönetim kurulu seçmesi gerekmektedir. Esas sözleşmede aksi öngörülmemişse, eski yönetim kurulu üyeleri yeniden seçilebilecektir. Yeni yönetim kurulu altı ay içinde, kanuna, esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlatıp, bunları denetleme raporu ile birlikte genel kurula sunacaktır. Sınırlı olumlu görüş verilen hâllerde genel kurul, gerekli önlemleri ve düzeltmeleri de karara bağlayabilecektir.

• **İşlem Denetçileri:** İşlem denetçileri tamamen Kanun'dan çıkartılmıştır. Bu nedenle, şirket kuruluşunda, sermaye artırımında, birleşme, bölünme gibi işlemlerde; işlem denetçisi tarafından denetim yapılmasına ve rapor alınmasına gerek kalmamıştır.

• **İmtiyaz:** İmtiyaza ilişkin düzenlemeler yapılmış, örneğin, yüzde 50'den fazla kamu payı olan şirketlerde kamu aleyhine imtiyaz tesis edilmesi önlenmiştir.

• Sermayenin kaybı, borca batık olma durumu

Şirketin borca batık olması halinde ara bilanço hazırlanması görevi denetçiden yönetim kuruluna devredilmiştir. Ayrıca, TTK 378. maddedeki riskin erken teşhisi komitesinin şirketi borca batıklıktan kurtarılması ile ilgili rol ve sorumlulukları kaldırılmıştır.

• Kurucuların, Yönetim Kurulu Üyelerinin, Tasfiye Memurlarının Kusuru:

Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, tasfiye memurlarının sebep oldukları zararlarda; kusuru ispat yükü yeniden düzenlenerek kusuru iddia edenin ispat edeceği yönünde düzenleme yapılmıştır.

• Limitet Şirkette Sermayenin Ödenmesi:

Anonim şirketlere tanınan sermayenin 1/4'ünün kuruluş anında, kalan kısmının ise yirmi dört ayda ödenmesi imkânı limitet şirketlere de tanınmıştır.

• **İnternet Sitesi:** Her sermaye şirketinin internet sitesi kurmasına ilişkin zorunluluk kaldırılmış ve sadece Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek denetime tabi şirketlerin internet sitesi kurma zorunluluğu bulunacağı düzenlenmiştir.

Ayrıca, internet sitesinde yayımlanması gereken ve tek tek sayılan içerik (ortakların menfaatlerini ilgilendiren bilgiler, yöneticilere ödenen paralar ve sağlanan menfaatler, denetim raporları vs) çıkartılmış, yerine sadece şirketçe kanunen yapılması zorunlu ilanların yayınlanacağı yönünde değişiklik yapılmıştır.

• **Halktan Para Toplamak:** Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla anonim şirketlerin, şirket kurmak veya sermayesini artırmak amacıyla halktan para toplaması yasaklanmış ve buna aykırı eylemin yaptırımı da ağırlaştırılmıştır.

• **Suç ve Cezalar:** Suç ve cezalara ilişkin düzenlemeler "orantılılık ilkesi" gereği yeniden ele alınmış ve hapis veya adli para cezasını gerektiren birçok suçun yaptırımı idari para cezasına dönüştürülmüştür.

Yasal Uyarı: Yukarıda yer alan bilgiler tamamen kendi görüş ve yorumlarımızı yansıtmakta olup, genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almadan, bu dokümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir.

Levent Berber

Mali Hukuk Bölüm Başkanı

T : +90 216 681 91 72

E: lberber@kpmg.com

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun Kalp Atışları

(6335 sayılı Kanun'daki son değişiklikler dahildir)

1 Temmuz 2012

- Yeni TTK'nın yürürlük tarihi
- Yeni TTK Uygulama Kanunu'nun yürürlük tarihi
- 6335 sayılı Değişiklik Kanunu'nun yürürlük tarihi

31 Aralık 2012

- Stok Sayımı
- Açılış bilançolarının TMS'ye göre düzeltilmesi *

14 Şubat 2013

- Uyg. Kan. Md. 19: TTK 201. madde, bağlı şirket- hakim şirket arasında oy haklarının kullanılmasına sınırlama getiren hükmün yürürlüğe girmesi

2012

2011

2013

1 Ekim 2012

- Uyg. Kan. Md. 25: Tüzel kişi ortağın temsilcisi YK üyelerinin istifası ve yerine tüzel kişi ya da başkasının seçimi için son tarih
- Uyg. Kan. Md. 9: Eski TTK Md. 8 / (2) uyarınca düzenlenmiş sözleşmelerden bileşik faiz hükümlerinin çıkartılması için son tarih

1 Ocak 2013

- TTK İkincil Düzenlemelerin Yürürlüğe girmesi için son tarih
- Münferit ve konsolide finansal tablo hazırlanmasında TMS/TFRS'nin uygulanmaya başlanması *

1 Ocak 2014

- TTK Md. 39 / (2) 2, 3, ve 4'üncü cümledeki ticari mektuplarda ve ticari defterlerde bulunması zorunlu bilgilerle ilgili hükmün yürürlüğe girişi

2014

1 Temmuz 2014

- Uyg. Kan. Md. 18: Bağlı şirketler nezdinde TTK 202. madde kapsamında kayıplar varsa hakim şirket tarafından denkleştirilmesi için son tarih

31 Mart 2013

- TTK Geç. Md. 6 / (3): Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen denetime tabi şirketlerin denetçi ataması için son tarih

2015

1 Temmuz 2013

- Uyg. Kan. Md. 28 / (7): Anonim şirket esas sözleşmede nama yazılı hisselerin devri ile ilgili kısıtlama ve özel düzenlemelerin Kanun'la uyumlu olması için son tarih
- TTK Md. 1534: Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen denetime tabi şirketler için TTK Md. 1524'teki internet sitesi açma ve Kanun'da belirtilen bilgilere yer verme zorunluluğu
- Uyg. Kan. Md. 22: Esas sözleşme hükümlerinin TTK'ya uyumlu hale getirilmesi için son tarih
- Uyg. Kan. Md. 26: Esas sözleşmede genel kurul toplantı ve karar nisaplarının Kanun'la uyumlu hale getirilmesi
- Uyg. Kan. Md. 28 / (1): TTK Md. 434 oy hakkı ve 435 oy hakkının doğumu maddelerinin yürürlüğe girişi
- Uyg. Kan. Md. 28 / (5): TTK Md. 479 / (3)-c bendindeki oyda imtiyazın kullanılamayacağı hallere ilişkin maddenin uygulanmaya başlaması

14 Şubat 2014

- Uyg. Kan. Md. 20: Anonim ve limited şirketlerde mevcut sermayenin Kanun'daki asgari sermayeye çıkartılması için son tarih
- Uyg. Kan. Md. 28 / (3): Md. 479 / (1) fıkrasına aykırı oyda imtiyaz hakkı ile ilgili esas sözleşme hükümlerinin TTK'ya uyumlu hale getirilmemesi halinde hükümsüz hale gelmesi

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ ÜZERİNE

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan:

“Yeni teşvik sistemini cari açığın panzehiri olacak şekilde tasarladık”

Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'ın Yeni Teşvik Sistemi ile ilgili uluslararası alanda planladıkları önlemler ve faaliyetler, teşvik sistemi hazırlanırken yapılan etki analizleri, yeni bölgesel haritayı tespit ederken nelerden yararlandıkları, özellikle öne çıkmasını istedikleri stratejik yatırım alanları, yeni teşviklerin ekonominin en fazla hangi yönlerine etkisi olacağı ve yeni sistemin cari açık konusunda neler getireceği konularında görüşlerini aldık.

Yeni teşvik sisteminin tanıtılması ve özellikle yabancı yatırımcılara ulaşılabilmesi için siz büyük bir gayret gösteriyorsunuz. Uluslararası alanda tanıtım konusunda ne gibi önlemler ve faaliyetler öngörmektesiniz? Bu çerçevede, geçtiğimiz aylarda ülkemizdeki uluslararası denetim şirketleri yöneticileri ile İstanbul'da bir toplantı yaptınız. Global hizmet veren ve yabancı yatırımcılara doğrudan ulaşma olanağı sağlayan söz konusu şirketlerle daha yakın bir işbirliğinin geliştirilmesine nasıl bakıyorsunuz?

Ülkemiz coğrafi konum ve pazara erişim konusunda oldukça avantajlı bir konumda. Dikkatinizi çekmek isterim, dört saatlik uçuş mesafesinde 56 ülke bulunan ve 1,5 milyara yakın insanın yaşadığı bir coğrafyaya komşu bir ülkeden söz ediyoruz. Bu konumun ülkemizde, yatırım ve ihracat potansiyelini artıracağına, hem ülkemizde yatırımları bulunan hem de yeni yatırım yapmayı düşünen yerli ve yabancı yatırımcıların yatırım kararlarını harekete geçireceğine inanıyorum.

Yabancı yatırımcı çekmekten söz ettiğiniz zaman, “büyük ölçekli yatırımlar” öne çıkıyor. Biliyorsunuz, büyük ölçekli yatırımlar eski sistemde de destekleniyordu, biz yeni sistemde destek almak için gereken asgari yatırım tutarlarını kimyasal madde ve ürünleri imalatı, motorlu kara taşıtları imalatı, liman ve liman hizmetleri yatırımları, elektronik sanayi yatırımları ve ilaç üretimi yatırımları için düşürdük. Bununla son 9 yılda 115 milyar dolara yaklaşan uluslararası doğrudan yatırım girişlerinin artmasını bekliyoruz.

Geçtiğimiz aylarda ülkemizdeki en büyük danışmanlık ve denetim firmaları ile bir araya gelme nedenim de bu konuyla ilgiliydi. Bu firmalarımızdan yabancı yatırımcıları ülkemize yönlendirmek için global ağlarını ve tüm imkanlarını kullanmalarını beklediğimi ifade ettim. Bu yönüyle bakarsanız, uluslararası danışmanlık ve denetim firmalarımızı yeni teşvik sisteminin tanıtılması bakımından stratejik bir ortak olarak görüyoruz. Geçtiğimiz aylarda yapmış olduğumuz toplantı belki bu bakımdan ilkti; ancak son olmayacak. Uluslararası denetim ve danışmanlık şirketlerimizle irtibatımız -başta teşvik sisteminin işletilmesi olmak üzere- artarak devam edecek.

Bu işin bir boyutu; diğer tarafta dünyanın dört bir yanına dağılmış "ticaret müşavirlerimiz" var. Yeni teşvik sistemimizin, dünyadaki bütün yatırımcılara tanıtılması ve potansiyel yatırımcıların ikna edilmesi de ticaret müşavirlerimizin öncelikli görevi. Çok yakında sayıları 250'yi bulacak olan ticaret müşavirlerimiz, hem Türk yatırımcısının ve ihracatçısının yurtdışındaki gözü kulağı olacak hem de ülkemize yabancı yatırımcı çekebilmek için aktif olarak gayret gösterecekler.

Sadece bu da değil, Bakanlık olarak yatırımcılarla teşvik sistemimizin ve ülkemizdeki yatırım ortamının tanıtımı için yurt içinde ve yurt dışında önemli görüşmeler ve tanıtım toplantıları yapıyoruz.

Geçtiğimiz dönemde, yurtiçinde İstanbul, Mersin, Muş, Antalya, Adana, Denizli ve Şanlıurfa'da tanıtım toplantıları yaptık. Bundan sonra da Diyarbakır, Adıyaman, Mardin ve Van'da toplantılar yaparak yeni teşvik sisteminin tanıtımına devam edeceğiz.

5 Nisan'da Sn. Başbakanımız tarafından, yeni teşvik sisteminin açıklanmasından sonraki dönem içerisinde oldukça yoğun bir şekilde bu çalışmalarımızı da yürütüyoruz. Gerek çeşitli dillerde hazırlayacağımız dokümanlar gerekse kurumsal düzeyde yapacağımız

çalışmalar ile bu faaliyetlerimize büyük bir hızla devam edeceğiz. Zira yeni teşvik sisteminin yatırımcılarımıza doğru bir şekilde aktarılmasına ve olabildiğince çok ülkede tanıtılmasına büyük önem veriyoruz.

Türkiye'de halihazırda yatırımları bulunan, Türkiye'yi ulusal ve uluslararası faaliyetlerinde bir merkez haline getirmeyi hedefleyen veya Türkiye ve bölge pazarına ilk defa girmeye hazırlanan uluslararası yatırımcıları -bir kez de sizin vasıtanızla- bu yeni ve cazip teşvik sisteminden yararlanmaya davet ediyorum.

Yabancı yatırımlar bakımından, rekabet ettiğimiz ülkeler de dikkate alındığında, getirilen teşvikler yatırımcılar bakımından ne kadar caziptir? Teşvik sistemi hazırlanırken yapılan etki analizlerinden yararlandınız mı?

İddialı bir teşvik sistemi hazırladık. Yeni sistemin rekabetçi olduğunu da düşünüyoruz. Elbette ki, yeni sistemi oluştururken hem rakiplerimizi inceledik hem de ülkemizin ihtiyaçlarını tespit etmeye çalıştık. Örneğin, 2010 yılında Sn. Başbakanımızın talimatlarıyla kurulan ve başkanlığını üstlendiğim, İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulunca yürütülen "Girdi Tedarik Stratejisi" çalışmaları bize 6 sektörde sanayimizin temel ithalat bağımlılıklarını gösterdi. Buna göre, 2011 yılı ithalat rakamlarımızı incelediğimizde;

Demir-çelik ve madencilik sektöründe % 28,3
Otomotiv ve makinede % 17,7
Kimyasallarda % 21,4
Tarımda % 8,8 ve
Tekstilde % 8,6 oranında ara malı ithal ettiğimizi gördük.

Bu rakamlar, bizim bir taraftan bu oranları düşürecek; diğer taraftan da Türkiye'nin orta ve yüksek teknoloji ürün ihracatını artıracak bir üretim sistemine geçmemiz gerektiğini anlatıyordu.

Özetleyecek olursam, bizi yeni teşvik sistemine yönlendiren 4 temel ihtiyaç vardı.

- 1- Bölgesel gelişmişlik farklarını azaltmak,
- 2- Üretim yapısını katma değer ve ithalata bağımlılık boyutlarında değiştirmek,
- 3- Yatırım-Üretim-İstihdam-İhracat bütünlüğünü sağlamak yani bütüncül bir yapı,
- 4- Cari açığı orta-uzun vadede azaltmak.

Sadece Bakanlığımızın analizleri ile yetinmedik, bu ihtiyaçlar çerçevesinde iş aleminde STK'lara; Ekonomi Bakanlığı'ndan diğer bakanlıklara bütün paydaşlarımızın da katılımı ile yeni teşvik sistemi şekillendi. Rakip ülkeler ile rekabetçilik bağlamında, yabancı yatırımcıların özellikle "stratejik yatırımların ve büyük ölçekli yatırımların teşviki" ile "öncelikli yatırımlar" uygulamalarımıza ilgi göstereceğini

düşünüyorum. Ayrıca 6. bölgemizdeki illerde vermiş olduğumuz yüksek yoğunluklu desteklerin özellikle "emek yoğun" sektörler bakımından bölgeyi bir cazibe merkezi haline getireceğini düşünüyorum.

Yeni bölgesel haritayı tespit ederken nelerden yararlandınız? Yeni harita eski bölgesel haritanın yarattığı kimi adaletsizlikleri giderecek nitelikte mi?

Yeni sistemin en önemli yeniliklerinden birisi, bölgesel haritanın yenilenmesidir. Kalkınma Bakanlığı, ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyine ilişkin 61 değişken kullanarak 2011 yılında, "İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması" çalışmasını yeniledi ve "İl Grupları" esasına dayanan bölgesel sistem yerine "İl Bazlı" bölgesel sisteme geçildi. Kalkınma Bakanlığı ile birlikte yaptığımız çalışmalar sonucunda, 6 bölgeden oluşan yeni bir bölgesel harita oluşturduk. Bu yolla, eski haritaya getirilen bazı eleştirileri de giderdiğimizizi düşünüyorum.

Bu eleştiriler, farklı gelişmişlik seviyelerindeki illerin oluşturduğu alt bölgelere, aynı yoğunlukta destek verilmesinin adil olmadığı; bu uygulamanın, yatırımların bölge içindeki en gelişmiş ilde yoğunlaşmasına ve daha az gelişmiş illerin yatırım çekememesine sebep olduğu şeklindeydi. Örneğin, "Antalya-Isparta-Burdur", "Kayseri-Sivas-Yozgat", "Kocaeli-Sakarya-Düzce-Bolu-Yalova", "Gaziantep-Adıyaman-Kilis" ve "Konya-Karaman" gibi bölgelerde bu eleştiriler yoğunlaşıyordu. Yeni bölgesel haritanın bu sıkıntıları gidereceğine inanıyoruz.

İl bazlı yeni bölgesel ayırmada 1. bölge, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi itibariyle ilk sıralarda olan Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Muğla illerinden oluşuyor. 6. bölge ise, ekonomik ve sosyal olarak görece az gelişmiş 15 ilimizi kapsıyor. Bu bölgede Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Van illeri var.

Yeni teşvik sisteminde bölge ayrımı yapmaksızın stratejik ve teknolojik dönüşümü sağlayacak yatırımların da desteklenmesi öngörülmekte. Özellikle öne çıkmasını istediğiniz veya beklediğiniz stratejik yatırım alanları bulunmakta mıdır?

"Stratejik yatırımların teşviki" uygulaması yeni teşvik sistemi ile getirilen en önemli yeniliklerden birisi. Büyüme potansiyeli olan sektörlerimizin ara malı ithalat bağımlılığını azaltacak, Ar-Ge içeriği yüksek, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımları, "Stratejik Yatırım" olarak tanımladık. "Stratejik Yatırımlar", %50'den fazlası ithalatla karşılanan ara malı veya ürünlerin üretimine

yönelik bulunan, katma değeri yüksek belirli büyüklükteki yatırımlardan oluşacak. Bu uygulama için farklı bir yaklaşım geliştirdik, bir "stratejik yatırımlar listesi" hazırlamadık. Bunun yerine "kriterler" seçtik ve bu kriterleri sağlayan yatırım konularını stratejik yatırım olarak kabul ettik. Dolayısıyla, stratejik yatırım kriterlerimizi sağlayan her türlü yatırım bizim açımızdan stratejik yatırımdır.

Stratejik yatırımlar ile büyük ölçekli yatırımlar için mevzuatta bir sektör ve alan sınırlaması olacak mı? Bir yatırımın stratejik bir yatırım olup olmadığı nasıl tespit edilecek?

Yayımladığımız mevzuat ile belirlenen 12 yatırım konusunda gerçekleştirilecek belirli büyüklüğün üzerindeki yatırımları, büyük ölçekli yatırımların teşviki kapsamında destekleyeceğiz. Bu yatırım konuları için asgari sabit yatırım tutarları öngörüyoruz. Örneğin, ilaç üretimi yatırımları için bu tutar 50 milyon TL olacak. Bu yatırımlar belirlenen asgari sabit yatırım tutarlarını sağlamaları halinde bölge ayrımı olmaksızın tüm bölgelerde büyük ölçekli yatırım olarak değerlendirilecek ve yatırımın yapıldığı bölge için belirlenen destek unsurlarından yararlanacak.

Biraz önceki sorunuza cevaben de vurgulamıştım, stratejik yatırımlarda öncelikli olarak ithalat bağımlılığı bulunan ara malı veya ürünlerin ülkemizde üretimini teşvik etmeyi amaçlıyoruz. Bu yatırımlar için bir liste yok. Belirlediğimiz kriterleri sağlayan yatırımlar, strateji yatırım desteklerinden yararlanacak. Buna göre;

- Asgari yatırım tutarı 50 milyon TL olan,
- Yatırım konusu üretimle ilgili arz açığı %50'nin üzerinde olan,
- Yatırımla sağlanan asgari katma değeri %40 olan,
- Üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değeri son 1 yıl itibarıyla en az 50 milyon dolar olan (ki bu şartı yurt içi üretimi olmayan mallarda aramayacağız)

yatırımları stratejik olarak değerlendireceğiz.

Yeni teşvik sisteminde dikkatimizi çeken diğer bir kavram "öncelikli yatırımlar"; hangi yatırımlar öncelikli olacak ve sizin öncelikli yatırımlardan beklentileriniz nedir?

Evet, haklısınız; teşvik sistemin en önemli yeniliklerinden birisi de "öncelikli yatırımlar". Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında desteklenen bazı yatırım konuları, hangi bölgede yapılırsa yapılsın 5. bölgeye sağlanan destek oran ve sürelerinden faydalanacak. Bu yatırımları öncelikli yatırım olarak adlandırıyoruz.

Öncelikli yatırımlarımız şunlar;

- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımları,
- Madencilik yatırımları,
- Demiryolu ve denizyolu ile yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar,
- Yatırım tutarı 20 milyon TL üzerinde olan, belirli ilaç ve savunma sanayi yatırımları,
- Test merkezleri, rüzgâr tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar,
- Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek ilk, orta ve lise eğitim yatırımları,
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünün üretimine yönelik yatırımlar,
- Asgari kapalı alanı 50.000 metrekare olan uluslararası fuar yatırımları.

Bu yatırımları, Türkiye'nin hangi ilinde yapılırsa yapılsın, 5. bölge desteklerinden yararlanacağız. Yalnız, yatırımın 6. bölgede yapılması halinde bu bölgenin desteklerine tabi olacaklar.

Yeni teşvik paketi yatırımların daha önceki yıllarda Türkiye'nin doğusuna yönelmemesi sebebiyle yeni önlemler getirdi. Bunların ne kadar etkili olacağını düşünüyorsunuz? Etkili olabilmesi için yapılması gerekenler nelerdir?

Biraz önce de vurguladım; bölgesel haritanın yenilenmesi, yeni sistemin Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında getirdiği en önemli yeniliklerden birisi. Oluşan yeni bölgesel ayırım çerçevesinde ülkemizin sosyo-ekonomik açıdan görece az gelişmiş konumda bulunduğu tespit edilen 6. bölgesinde verilecek destekler üzerinde hassasiyetle durduk. Diğer bir deyişle, yeni teşvik sisteminde Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Van illerinden oluşan 6. bölgeye "pozitif ayrımcılık" yaptık.

Ülkemizin batısından doğusuna hareket eden bir yatırımcı, artık her ilerlemesinde yeni bir avantaj, yeni bir fırsatla karşılaşacak. 6. bölgede desteklenecek yatırımları belirlerken diğer 5 bölgede olduğu gibi selektif davranmadık. 6. bölgedeki yatırımlar için, başta istihdam destekleri olmak üzere sağlanan tüm destekleri en yüksek oranlarda uyguluyoruz. Ayrıca, enerji ve kamu yatırımları hariç olmak üzere bu bölgede yapılacak tüm yatırımlar doğrudan Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında

değerlendirilecek.

Yeni teşvik sistemi, 6. bölgedeki istihdamı artırmak için asgari ücretin işveren üzerindeki yükünü neredeyse sıfırlıyor. Bu bölgedeki yatırımlara, 12 yıla kadar sigorta primi işveren hissesi desteği ve 10 yıl süresince de gelir vergisi stopajı desteği ile sigorta primi işçi hissesi desteği sağlıyoruz. Bugün bir asgari ücretli için 1.077 TL ödeyen bir işveren, bu desteklerden faydalandığı zaman 677 TL ödeyecek.

Yani bugünün kuruyla 370 dolar seviyesinde. Artık 6. Bölgemiz, işçilik maliyetleri açısından Çin'le rekabet edecek bir durumda.

Bu bölgede vergi indirimini yatırımın %55'ine kadar uyguluyoruz. Ayrıca bunun % 80'inin, yatırım döneminde tüm faaliyetlerden elde edilecek kazançla uygulanması imkânını da getirdik. Bu şu anlama geliyor: 1. bölgede faaliyet gösteren bir firma, 6. bölgeye yatırım yaptığı takdirde yatırımın harcamasının

%44'üne kadarını yatırımı devam ederken ödediği kurumlar vergisinden indirebilecek. Bu muazzam bir destek.

Diğer hiçbir bölgede bölgesel bazda desteklemediğimiz komple yeni hazır giyim yatırımları ile çağrı merkezi ve plastik gibi istihdam yoğun yatırımları sadece 6. bölgemizde bölgesel sistemden destekliyoruz. Ayrıca 6. bölgede yatırımcılar yatırımlarında kullanacakları krediler için 900.000 TL'ye kadar faiz desteğinden de faydalanabilecekler.

6. bölgemizde yatırımların kredilendirilmesinde ve sigortalanmasında bazı zorlukların yaşandığına dair duyularımız oldu. Bu nedenle geçtiğimiz aylarda Bankalar Birliği ve Sigorta-Reasürans Şirketleri Birliği ile bir araya gelip bu sorunları masaya yatırdık. Kendilerinden 6. bölgemiz için ellerinden gelen her türlü kolaylığı sağlamalarını talep ettim ve toplantıdan çok olumlu izlenimler edindim.

Umarım, 6. bölgemize verdiğimiz destekler bölgemizi bir yatırım üssü haline getirecek. Bakanlık olarak biz dersimize iyi çalıştık, şimdi sıra yatırımcılarımızda.

Yeni teşviklerin ekonominin en fazla hangi yönlerine etkisi olacağını düşünüyorsunuz? Yeni sistem cari açık konusunda neler getirebilir?

Türkiye ekonomisinin en öncelikli konusu bir süredir cari açık. Biz hükümet olarak bu sorunu tıpkı kamu maliyesi ve enflasyonda yaptığımız gibi kökten çözmek için kolları sıvadık. Kısa vadede Merkez Bankası ve BDDK'nın kredi büyüme hızını aşağı çekici adımları etkisini gösterdi. Cari açıkta yön

aşağı döndü. Biz ise orta ve uzun vadede bu sorunu kalıcı olarak çözmek için çalışıyoruz. Şimdi yeni teşvik sistemi ile cari açığı nakavt edip, minderden bir daha kalkamaz hale getirmek istiyoruz. Bu nedenle yeni teşvik sistemini cari açığın panzehiri olacak şekilde tasarladık.

Ayrıca yine geçtiğimiz dönemde hükümetimiz tarafından açıklanan önlemlerin de cari açığı azaltmasını bekliyoruz. Bildiğiniz gibi tasarrufların artırılması amacıyla Bireysel Emeklilik Sistemi'nde devlet katkı payı esasının getirilmesi, sağlık ve eğitim hizmeti veren işletmelerin yabancılardan elde ettikleri gelirlerin bir kısmının vergiden istisna edilmesi, yurtdışına verilen bazı hizmetler için vergi istisnası getirilmesi gibi adımlar atıldı. Biz de Ekonomi Bakanlığı olarak döviz kazandırıcı hizmetler bakımından sağlık, eğitim, film ve yazılım ile teknik

müşavirlik hizmetlerini kapsayan önemli bir destek paketi hazırladık. Döviz gelirlerimizin ve tasarrufların artmasının, cari açığın belini iyice kıracağından şüphemiz yok.

Yeni teşvik sisteminin, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi artırmak, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımları özendirmek, uluslararası doğrudan yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek boyutlarıyla ekonomimize büyük katkısı olacağını düşünüyoruz.

"2023 - 500 Milyar Dolar ihracat" vizyonunun hayata geçirilebilmesi için, ekonominin itici güçleri olan "üretim, büyüme, istihdam, ihracat ve yatırım" süreçlerinin birbiriyle eşgüdümünün sağlanması; ekonomi, dış ticaret ve yatırım politikalarının yeni bir anlayış ve yapıyla yürütülmesi büyük önem taşıyor.

Cari açığın azaltılması sürecinin temel stratejilerinden biri, ithalat bağımlılığı bulunan ara mallarının Türkiye'de üretimini sağlayacak bir üretim altyapısının hazırlanmasından geçiyor. Bunun yanı sıra Türkiye'deki teknolojik değişime ve dönüşüme katkı sağlayacak ve yaratılan katma değeri artıracak bir destek sisteminin oluşturulması ve etkili şekilde işletilmesi gerekmekte. Bu çerçevede, yeni teşvik sistemini bu amaçlara da hizmet edecek şekilde düzenledik.

Çok teşekkür ediyoruz.

Figen Tahiroğlu Würsching

İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Kıdemli Müdür

T: +90 216 681 91 14

E: ftahiroglu@kpmg.com

Vergi Düzenlemeleri Özel Dosyası

- Finans Sektörüne Yönelik “Güncel” Vergi Düzenlemeleri
Abdulkadir Kahraman
- Yeni Teşvik Sisteminin Yatırımcılara Sunduğu Fırsatlar
Ferrah Sefer Kurdoğlu
- Yabancı Fon Kazançlarının Vergilendirilmesine Yönelik 6322 Sayılı
Torba Kanun’un Getirdiği Düzenlemeler
Hakan Güzeloğlu
- Yeni Anayasa Mahkemesi Kararı ve Geriye Yürüme Meselesi
Hakan Üzeltürk
- Girişim Şermayesi ve Melek Yatırımcılara Yönelik Vergi Düzenlemeleri
Ayhan Üstün
- Serbest Bölgelerde Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Sorunu
Murat Palaoğlu
- Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları İhtiyacına İlişkin Test ile PFA Uygulamaları
Feyyaz Yazar
- Outsourcing / Our Sourcing
Neslihan Raepers

Abdulkadir Kahraman

Finans Sektörüne Yönelik “Güncel” Vergi Düzenlemeleri

1- Neden İstanbul Finans Merkezi?

Türkiye finans ve sermaye piyasaları son yıllarda ekonomik gelişmelere paralel olarak önemli büyüklüklere ulaşmıştır. Bu gelişimin sermaye piyasalarına yansımalarına baktığımızda, 1990 ila 2007 yılları arasındaki 18 yıllık süreçte birincil halka arzlardan elde edilen hâsılâtın sektörel dağılımında finans sektörünün %38 oranına ulaştığı görülmektedir. Aynı zaman diliminde halka arza başvuran şirket sayılarının sektörel dağılımında ilk sırada 174 şirket ile sanayi sektörü yer alırken, sanayi sektörünün ardından 44 şirket ile finans sektörü gelmektedir.

TÜİK tarafından gerçekleştirilen “2010 Kazanç Yapısı Anketi” (ücret ve kazançların düzeyi, yapısı ve gelişimi konusunda, ücretli çalışanların özellikleri ayırımında bilgi derlemek amacıyla 2006 yılından itibaren AB ülkeleri ile eş zamanlı olarak dört yıl aralıklarla uygulanmaktadır) sonuçlarına göre, en yüksek kazanç “finans ve sigorta faaliyetleri” sektöründe ortaya çıkmıştır. Anket sonuçlarına göre, ücretli çalışanların ücret ve kazançları ekonomik faaliyet kolu ayırımında incelendiğinde, en yüksek yıllık ortalama brüt kazancın 44.343 TL ile “finans sektöründe” olduğu gözlenmiştir. Finans sektöründeki ücret kazanç seviyesi, aynı anket sonuçlarına göre, “en düşük yıllık ortalama brüt kazanç tutarının (idari ve destek hizmetleri faaliyet dalındaki 13.878 TL ile kıyaslandığında anlaşılan) 3 katı civarındadır.

Bu bilgiler ile birlikte değerlendirildiğinde, İstanbul’u bir “finans merkezi” haline getirmek amacıyla “İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı”, 29 Eylül 2009 tarihli ve 2009/31 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararıyla onaylanmış ve YPK Kararı 2 Ekim 2009 tarihli ve 27364 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2- İstanbul Finans Merkezi Hukuk Altyapısı Hazır mı?

YPK Kararı’nda belirlenen önceliklere paralel olarak çalışmalar hızlanmış ve

gerek İdari düzenlemeler gerekse yeni Tasarılar ile “Strateji ve Eylem Planı” ile amaçlanan hedeflere yönelik hukuk altyapısının oluşturulmasına başlanmıştır. Bunlar sırasıyla aşağıdaki gibi olup, söz konusu yapılan düzenlemelerin iyileştirilmesine yönelik önerilerimiz aşağıdaki gibidir.

2.1. Türev Tebliğ Düzenlemeleri Yeterli mi?

Yıllardan beri süregelen taslak çalışmaları sonucunda “türev işlemlerinin vergilendirilmesine” yönelik Gelir İdaresi Başkanlığı’nın Tebliğ çalışmaları 19 Ocak 2012 tarihi itibarıyla yayımlanarak sonuçlandırılmıştır. Böylece, finans sektöründe gerçekleştirilecek türev ürünlerin vergilemesinin açıklığa kavuşturulması hedeflenmiştir. Yayımlanan Tebliğler, Kurumlar Vergisi Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Gider Vergileri Kanunu uygulamalarında “türev” ürünlerin vergilendirilmesine ilişkin detaylı açıklamalar içermiştir. Yayımlanan Tebliğler ile türev ürünlerinin vergilendirilmesi hakkında Gelir İdaresi’nin standart uygulamalar sağlamasını çok önemsiyoruz. Çünkü bu tarihe kadar türev ürünlerin vergilendirilmesi konusunda İdare tarafından verilmiş görüşler özlere ile sınırlı olup, geneli kavramaktan uzak idi.

Ancak, yayımlanan tebliğlerde yer alan tanımların, “İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı”nda belirtilen önceliklerden biri olan “basitleştirilmiş ve etkin uygulanabilen bir vergi sistemi oluşturulması” amacına ulaşmak için yeterli olmadığı kanaatindeyiz.

Bu nedenle, finans sektörünün “rekabet gücünün artırılması”, “finans sektöründeki işlem vergilerinin aşamalı olarak kaldırılması” ve “aracılık maliyetlerini artıran vergilerin aşamalı olarak indirilmesi” temel ilkelerini hayata geçirecek hukuki altyapı çalışmalarına devam edilmelidir.

Gelir İdaresi, gerçekleştirdiği Tebliğ düzenlemelerinde benimsediği

vergilemedeki yorumlama yetkisini bu çerçevede kullansa daha faydalı olurdu. Türev işlemlerle ilgili olarak aşağıdaki konularda düzenlemeler yapılmalıdır:

- Gerek finans sektörünün gerekse reel sektörün aktiflerindeki varlıkları ve/veya pasiflerindeki yükümlülükleri dalgalı seyir izleyen piyasalardaki “risklerden” korumak amacıyla gerçekleştirdikleri “riskten korunma amaçlı” işlemleri spekülasyon amaçlı işlemlerden ayırarak Türk şirketlerinin rekabet gücünün artırılmasına imkan vermelidir. Mevcut düzenlemeler bu yoruma izin vermiyor ise yasal değişiklikler yapılmalıdır.

- Opsiyon işlemlerinde, bu hakkı satanın işlem karşılığı elde ettiği “opsiyon primini” sözleşme tarihinde kesinleşmeye bağlı olarak gelir elde etmesine imkân veren yaklaşım, opsiyon hakkı alanlara da verilmek suretiyle, hakkın kullanılmasından veya sözleşmenin sonlandırıldığı tarih ile ilişkilendirilmeksizin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması sağlanmalıdır. İşlemin özü bunu gerektirmektedir, çünkü opsiyon hakkı kullanılmak zorunda değildir. Opsiyon prim geliri elde eden tarafın bu hakkın kullanılıp kullanılmamasından bağımsız, bu primi elde etmiş olduğu yorumu, primi ödeyen açısından da geçerli olduğunda söz konusu ödemede kazancın elde edilmesi ile ilgili bir giderdir.

Bu sonuca varmak için yasa değişikliğine gerek bulunmadığı, aksine işlemin gerçek niteliğinin bu şekilde olduğu kanaatindeyiz. Söz konusu düzenleme yapılmadığında vergilemede esas olan dönemsellik ve tahakkuk ilkelerinden sapılmakta, şirketlerin mali tabloları ertelenmiş vergi aktif ve/veya pasifi ve ertelenmiş vergi hesapları ile karmaşık hal almaktadır. Yeni Türk Ticaret Kanunu ile yürürlüğe girecek olan TFRS uygulamaları ile bu hesaplar daha geniş bir kitleyi ve onların mali tablolarını etkiler hale gelecektir.

Söz konusu ödemeleri bulunanların ihtirazi kayıtla beyanname verip dava açma seçenekleri olduğunu hatırlatmak isteriz.

2.2. Yeni Torba Yasa (6322) ile Finans Sektörüne Yönelik Düzenlemeler Yeterli mi?

Finansman gider kısıtlaması: TBMM tarafından kabul edilen Kanun ile "finansman gider kısıtlaması" tekrar getirilmiştir. Ancak, tasarıda olmamasına rağmen TBMM'de ilave edilmek suretiyle, "kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri" bu uygulama dışında tutulmuştur. Aksi takdirde finans sektörü kurumları asıl işleri ile ilgili olarak kullanılan yabancı kaynaklar üzerinden ilave bir vergi ödemek sorunda kalacaklardı. Ancak TBMM'de finans kurumlarına ilişkin istisna ilave edilirken, "varlık yönetim şirketleri" açıkça madde metninde yer almamıştır. Ancak, madde metnine ilave edilen, "finansal kuruluş" ibaresinin "varlık yönetim şirketlerini" de kapsadığı kanaatindeyiz. Çünkü "varlık yönetim şirketleri" bankacılık kanununda belirtilen faaliyet konularından birini yürütmek üzere kurulmuş olup, bu kapsamda değerlendirilmelidirler. Ancak Gelir İdaresi'nin bu konuyu yapacağı açıklamalar ile açıklığa kavuşturması beklenmektedir.

Girişim sermaye fonu: Girişimciliğin teşvik edilmesi amacıyla Sermaye Piyasası Kurulu'nun düzenleme ve denetimine tabi olarak Türkiye'de kurulmuş ve kurulacak olan girişim sermaye yatırım

ortaklıklarına ve girişim sermaye yatırım fonlarına sermaye olarak konulmak veya bunların paylarının veya hisselerinin satın alınması amacıyla "girişim sermayesi fonu" oluşturma teşvik edilmektedir. Böylece, kurum kazancının veya beyan edilen gelirin %10'unu ve öz sermayenin %20'sini aşmamak kaydıyla dönem kazancından veya beyan edilen gelirden girişim sermayesi fonu ayrılabilmesine imkân verilmektedir. Bu kaynakların finans piyasalarında yeni fon ve ortaklıklar kurulmak suretiyle sermaye piyasasını olumlu yönde etkileyeceği kanaatindeyiz.

Düzenlemede belirtildiği üzere, indirim için "girişim sermayesi fonunun" pasifte bir hesapta tutulması gereğinden bilanço esasında defter tutanların yararlandırılması amaçlandığı anlaşılmaktadır. Fonun pasifte bir hesapta tutulması şartı beyana tabi geliri olan gerçek kişiler yönünden fona aktarılan tutarların indirimine imkân vermeyecektir. Gerçek kişilerce "girişim sermayesi fonlarına" ayrılan tutarlar pekâlâ Merkezi Kayıt Kuruluşu'nda izlenerek buradaki hesaplardan alınacak veriler yoluyla kolayca izlenebilir. Aksi takdirde, beyan edilen geliri olan ve fakat bilanço esasında defter tutmayan (işletme hesabı esas, serbest meslek erbabı, menkul ve gayrimenkul sermaye iradı sahibi, birden fazla işverenden ücret geliri elde edenler gibi) yatırımcıların da aynı esastan faydalanamaması Anayasa'nın

eşitlik ilkesine aykırıdır. Bunun için gerçek kişilerin Kanunun Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası ile dava açmaları söz konusu olabilecektir.

- Kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödemelerine ilişkin düzenlenen kâğıtlara ilişkin düzenleme: Yapılan düzenleme ile reel sektörün kaynak (finansman) maliyetlerinin azaltılması amacıyla bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları, uluslararası kurumlar ve finansman şirketlerinin müşterilerine kullandıracakları kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödemelerine ilişkin düzenlenen kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konacak şerhler, damga vergisinden istisna edilmiştir. Ancak bu kurumlardan kredi kullananların temine edilen kredileri kullanmaları sırasında düzenlenen kâğıtlar istisna kapsamında olmayacaktır.

Harçlar Kanunu düzenlemeleri: Kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödemelerine ilişkin işlem harçların istisnası hakkında düzenleme: Benzer şekilde yapılan düzenleme ile reel sektörün finansman maliyetlerinin azaltılması amacıyla bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılan krediler, bunların teminatları ve bu kredilerin geri ödemesine ilişkin işlemler harçtan müstesna edilmiştir. Ancak bu işlemlerle ilgili yargı harçları istisna kapsamında değerlendirilmemiştir.

- Sigorta ve emeklilik şirketlerinin kuruluş izin belgelerine ilişkin düzenleme: Her yıl için ayrı ayrı tespit edilen harç, her iki faaliyeti birlikte yapan sigorta şirketleri için, izin belgelerinin alındığı yıldan sonraki yıllarda, bu izin belgelerine ait harçlardan sadece yüksek olanı alınacaktır.

Katma Değer Vergisi Kanunu düzenlemesi: İstanbul Finans Merkezi projesi ile bağlantılı olarak, sermaye piyasası araçları üzerinde oluşabilecek vergi yükünü ortadan kaldırmak, vergileme sırasında soru işaretlerini giderecek ve Türkiye’de kurulu borsaların işlem hacimlerini artırmak amacıyla Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören sermaye piyasası araçlarının teslimleri KDV istisnası kapsamına alınmaktadır. Söz konusu düzenlemenin sermaye piyasalarının olumlu etkilemesi beklenmektedir.

- 6802 sayılı Kanun’da “kira sertifikaları ve varlık kiralama şirketleri” ilişkin istisna ihdası: 6322 sayılı Kanun’da yer almadığı için ilerde yapılacak bir değişiklik ile 6802 sayılı Kanun’un 29. maddesi kapsamında ihdas edilecek bir bent veya mevcut bir bende dahil edilmek suretiyle ile 3965 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nda olduğu gibi, banka ve sigorta mükellefleri tarafından varlık kiralama şirketlerine devredilecek “menkul, gayrimenkul ve maddi olmayan varlıkların” devri, “banka ve sigorta muamele vergisi” istisnasına kavuşturulmalıdır. Buna ilave

olarak, “varlık kiralama şirketlerinin” gerçekleştirdikleri para ve sermaye piyasası işlemleri nedeniyle elde ettikleri paraların “banka ve sigorta muamele vergisi” istisnasına tabi olmaları için 6802 sayılı Kanunun 29. maddesine bir istisna bendi ilave edilmeli veya 29. maddenin “t” bendine “varlık kiralama şirketleri” ibaresi ilave edilmelidir.

Yabancı Fonlara sağlanan istisna: Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 2. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen yabancı fonların, Sermaye Piyasası Kurulunca verilen “portföy yöneticiliği yetki belgesi” sahibi şirketler aracılığıyla, elde ettikleri kazançları nedeniyle ne kendileri ne de belirtilen şartlar ile birlikte gerçekleşmesi halinde yabancı fonların portföy yöneticiliği yapan portföy yöneticiliği yetki belgesi” sahibi şirketler söz konusu fonlar için daimi temsilci, bunların iş yerleri de bu fonların işyeri veya iş merkezi olarak sayılmayacaktır.

Diğer bir deyişle yabancı fonlar, kazançları nedeniyle kurumlar vergisine tabi olmayacaklardır.

Diğer taraftan, Türkiye’de mukim “portföy yöneticisi” şirketin, belirtilen şartları sağlamak suretiyle yabancı fondaki pay sahipliğinden doğan kazançları da kurumlar vergisinden müstesnadır. İstisna kazanca, portföy yöneticisi şirkete bu fonlarca verilen “yönetim ücreti, teşvik,

prim, performans ücreti” gibi her ne nam altında olursa olsun ödenen ücretler dahil olmayıp, portföy yöneticisinin bu tür gelirleri istisna kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır. Ayrıca, portföy yöneticisi şirketin ve ilişkili olduğu kişilerin yabancı fonun kazançları üzerinden doğrudan veya dolaylı olarak %20’den daha fazla hak sahibi olması halinde, fonun 20%’den fazla kısmına isabet eden kazançları istisnadan yararlanamayacak olup, genel hükümlere göre vergiye tabi olacaktır.

2.3. BES Tasarısı Düzenlemeleri Hangi Alanları Düzenliyor?

Bireysel Emeklilik Sistemi (BES)
Değişiklikleri: Mevcut sistemde BES’ten emeklilik hakkı kazananlar ile zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelere uygulanan %25’i oranındaki istisna, yeni sistem ile kaldırılarak, ayrılmalarda sırasında uygulanacak stopaj suretiyle alınacak vergi oranı, Gelir Vergisi Kanunu’nun 94. maddesi ile tanınan yetki kapsamında Bakanlar Kurulu’na verilmektedir.

Yeni uygulamada sistemde var olan katılımcıların durumları ile ilgili belirleme bulunmadığından, bu konu açıklığa kavuşturulmalıdır. Mevcut yatırımcılar için bir geçiş süreci öngörülmelidir.

Bireysel emeklilik sisteminin teşviki amacıyla “işveren katkılı emeklilik

planlarının" kurulması için işverenlerin çalışanları adına ödeyecekleri katkı paylarının ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabilmesi sağlanmaktadır

Tasarı ile önerilen "devlet katkısı", katılımcı adına bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı paylarının %25'i katılımcının adına ödenecektir. Ancak, bu tutarın ödeme zamanı net olmadığı gibi, bu tutarın yatırımcı veya BES şirketi tarafından hangi yatırım araçlarına yatırılacağı konusu belirsizdir. Konunun Kanun ile netleştirilmesi hukuk tekniği ve yasalık açısından uygun olur.

- "Vakıf, Sandık, Tüzel Kişiliği Haiz Meslek Kuruluşu veya Sair Ticaret Şirketlerinin Emekliliğe Yönelik Birikimler ve Taahhütlerin Bireysel Emeklilik Sistemine veya Yıllık Gelir Sigortalarına Aktarılması" konusuyla ilgili değişiklikler: Tasarı stopaj esaslarını düzenleyen Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesinin 1. fıkrasının 15 numaralı bendinin (c) alt bendi değiştirilerek bireysel emeklilik ve şahıs sigortaları kapsamında yapılan ödemelerde stopaj yeniden düzenlenmektedir.

Ancak, bu değişikliğe paralel olarak, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda (15. madde kapsamında) gerekli düzenlemelerin yapılarak, sistemin teşviki amacıyla "grup emeklilik planlarını" uygulamaya başlayan işverenlerin çalışanları adına bu planlara aktardıkları, fakat çalışanın sistemden belirlenen sürelerden erken ayrılması hak kazanamadıkları ve işverene dönen katkı paylarına isabet eden getiriler üzerinden yapılan stopaj tutarlarının kurumlar vergisi beyanı üzerinden hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilmesine imkân veren bir düzenleme yapılmalıdır.

- 4632 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesi 5. fıkrası ile ilgili olarak 3065 sayılı KDV'ye eklenen istisna ile üyelerine veya çalışanları için emekliliğe yönelik birikimler ve taahhütleri olanların bunlarla ilgili olarak "bireysel emeklilik sistemine veya yıllık gelir sigortalarına aktarım" sırasında yapacakları taşınmaz veya iştirak hissesi satışına "katma değer vergisi istisnası" öngörülmüştür. Söz konusu istisna, aktarılan tutarla orantılı olarak uygulanmak

üzere önerilmektedir. Ancak, "aktarılan tutarla orantılı" ibaresi uygulamada sorunlara neden olabilecek bir lafza sahip olduğundan lafzın gözden geçirilmesinin faydalı olacağı kanaatindeyiz. Bu nedenle, önerimiz satış işleminin %75 oranı ile istisnaya tabi tutulması şeklindedir.

- Aynı şekilde, belirtilen aktarımın yapılması amacıyla gerçekleştirilen taşınmaz veya iştirak hissesi satışından doğacak kazancın, bu kapsamda aktarılan kısma isabet eden tutarı kurumlar vergisinden müstesna edilmiştir. Ancak uygulama kolaylığı açısından önerimiz "aktarılan kısım" yerine %75'inin istisna edilmesi basit ve anlaşılabilir bir düzenleme için benimsenmelidir. Aynı yaklaşım diğer vergilere yönelik (BSMV ve harçlar gibi) istisnalarla da uygulanmaya devam edilmelidir. Buna ilave olarak, "bu kapsamda bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar gelir vergisinden müstesnadır" ibaresi ile katılımcıların gelir vergisi istisnası düzenlenmiştir. Bu konudaki önerimizde, katılımcılara tanınan bu gelir vergisi istisnasını açıkça belirtmek amacıyla "Beşinci fıkra kapsamında bireysel emeklilik sistemine katılan kişiler adına aktarılan tutarlar gelir vergisinden müstesnadır" şeklinde değiştirilmesinin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

- Diğer bir düzenleme ile belirtilen aktarımın yapılması sırasında Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesi uygulaması kapsamındaki menkul kıymetlerin satışından doğan kazançların aynı madde kapsamında stopaja tabi olmayacağını netleştirilerek, bu nitelikteki aktarımlarda istisna sağlanmalıdır. Bu nedenle, GVK Geçici 67. maddesi kapsamındaki elden çıkarmalar için istisna sağlanması gerektiği kanaatindeyiz.

Abdulkadir Kahraman

Vergi Hizmetleri Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı
Yeminli Mali Müşavir

T : +90 216 681 90 04

M : +90 533 294 97 24

E : akahraman@kpmg.com

Yeni Teşvik Sisteminin Yatırımcılara Sunduğu Fırsatlar

Ferrah Sefer Kurdoğlu

Türkiye'nin son yıllarda üst üste dünyada en yüksek büyüme oranlarını elde etmesi, ülkemizdeki kalkınmışlık sorunlarını ve cari ve dış ödemeler bilançosundaki açıklardan kaynaklanan ekonomik riskleri ortadan kaldırmayı başaramamıştır.

Büyümenin ithalata dayalı olması, son günlerde medyada sık sık gündeme gelen iç tasarrufların yok denecek kadar düşük düzeyde bulunması ve büyümeyi istikrarlı bir şekilde destekleyememesi, risklerin kaynaklarını oluşturmaktadır. İç tasarrufların yetersizliği nedeniyle, dış tasarrufların kullanılması, büyümenin sürdürülebilmesi için tek araç olarak kalmaktadır.

Hükümetin açıkladığı oranlara bakıldığında Türkiye'de gerçekleştirilen her 100 TL imalat için 2011 yılında 43 TL ithalat yapma gereksinimi, ekonominin büyüme dinamiklerinin dışa bağımlı olmasının azımsanmayacak bir göstergesidir. İhracatımızın artmasına karşın ödemeler bilançosundaki dış ticaret açığının bir türlü azalmamasının nedenlerinden birisi de, imalat sektörümüzün ithalata olan bağımlılığıdır.

Ekonomik riskleri bertaraf etmek ve yüksek büyüme oranlarının devamlılığını sağlamak, ithalatı ikame etmek ve dış kaynakları kullanmak için var olan teşvik sistemini daha avantajlı hale getiren ve teşvik unsurlarını artıran Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanan yeni teşvik sistemi ile ilgili düzenlemeler, 6322 sayılı Yasa ile 15.06.2012 tarihinde, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı 19.06.2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 20.06.2012 tarihinde ise Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ yayımlanmış, böylece yeni teşvik sisteminin yasal altyapısı tamamlanmıştır. Hükümet bu yasa ile, rekabet gücünün, üretimin ve özellikle istihdamın

araştırılmasını, katma değeri, teknoloji ve Ar - Ge değeri yüksek stratejik yatırımlara yönlendirilmesini ve bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesini sağlamayı ve ekonomimizin ithalata olan bağımlılığını azaltmayı hedeflemektedir.

ESKİ TEŞVİK SİSTEMİ NE KADAR BAŞARILI OLDU?

Eski teşvik sisteminde Türkiye gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak dört bölgeye ayrılmış ve bölge ayrımı yapılmaksızın, belirli büyüklükteki yatırımlar ile belirlenen bölgelerde yapılacak yatırımların konuları dikkate alınarak teşvik unsurları belirlenmişti. Bu teşvik unsurları; gümrük vergisi muafiyeti, katma değer vergisi istisnası, indirimli kurumlar vergisi, sigorta primi işveren desteği, yatırım yeri tahsis ve faiz desteği idi.

Eski teşvik sistemi düzenlemeleri uyarınca 11.382 adet teşvik belgesi verilmiş ve 157,36 milyar TL tutarında yatırımla 375.609 kişiye istihdam sağlanmıştır. Teşvik belgelerinin % 31'i birinci bölgede, % 15'i ikinci bölgede, % 33'ü üçüncü bölgede ve % 21'i dördüncü bölgede düzenlenmiştir. Düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin 6.664 adedi genel teşvik uygulamaları, 4.673 adedi bölgesel teşvik uygulamaları ve 45 adedi de büyük ölçekli yatırımların teşviki kapsamında hazırlanmıştır. Büyük ölçekli yatırım teşvik belgelerinin 26'sını yerli sermaye 28,6 milyar TL'lik yatırımla gerçekleştirmiş ve 6.120 kişilik istihdam sağlamıştır. Yabancı sermaye ise 19 adet yatırım teşvik belgesi ile 6,9 milyar TL'lik yatırım ve 8.443 kişilik istihdam sağlamıştır.⁽¹⁾

Görüleceği üzere, her ne kadar eski teşvik sistemi yatırımların artmasına katkıda bulunmuşsa da yabancı kaynakları Türkiye'ye aktarmada istenen düzeyde başarıya ulaşamamış, gerçekleşen yatırımlar düşük tasarruf oranlarına rağmen yerli kaynaklardan sağlanmıştır.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ YENİ NE GETİRİYOR?

Yeni teşvik sisteminde de eskisinde var olan teşvik unsurları yer almaktadır. Eski teşvik uygulaması esnasında yaşanan sıkıntıları gidermek için daha özellikli uygulamalar –indirimli kurumlar vergisinin yatırım döneminde de uygulanması- getirilmekte, yatırımcının var olan teşvik sistemine rağmen gelmesine engel olan bazı olumsuz koşullar ise ortadan kaldırılmaktadır.

Buna göre yeni teşvik sisteminde;

- Eski teşvik sisteminde yer alan dört yatırım bölgesi altı bölgeye çıkarılmış ve il bazlı bölgesel teşvik sistemine geçilmiştir. En az gelişmiş olan 6. bölge illerine, daha kapsamlı ve artırılmış teşvikler verilmiştir,

- Ar-Ge içeriği yüksek, ileri teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımları ifade eden Stratejik Yatırım kavramı getirilmiştir,

- 6. bölgede yapılacak yatırımlar için ayrıca gelir vergisi stopajı ve sigorta primi işçi payı desteği getirilmiştir,

- 500 milyon TL'den daha yüksek stratejik yatırımların inşası sırasında yüklenen katma değer vergilerinin yıl sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen tutarlarının iadesine olanak sağlanmıştır,
- Eski teşvik sisteminde yatırımın

Hükümet bu yasa ile; rekabet gücünün, üretimin ve özellikle istihdamın artırılmasını, katma değeri, teknoloji ve Ar-Ge değeri yüksek stratejik yatırımlara yönelinmesini ve bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesini sağlamayı ve ekonomimizin ithalata olan bağıllığını azaltmayı hedeflemektedir.

kısmen veya tamamen işletilmeye başlatılmasından sonra elde edilecek kazançlara uygulanan indirimli kurumlar vergisi, yeni sistemde 1. bölge illeri dışındaki bölgelerde yatırım yapanlar için, yatırım döneminde de Bakanlığın belirlediği oranlarda tüm kazançlar üzerinden uygulanacağı açıklanmıştır,

- Organize Sanayi Bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımların daha avantajlı koşullarda teşvik uygulamalarından faydalanması öngörülmüştür,

- Özellik arz eden bazı yatırımların (öncelikli yatırımlar), bölgesine bakılmaksızın 5. bölge teşviklerinden yararlanması öngörülmüştür.

BÖLGESEL TEŞVİKLER NELERDİR?

Genel teşvik uygulamalarında, aşağıdaki tabloda belirtilen 1. ve 2. bölgede bir milyon, 3, 4, 5 ve 6. bölgelerde ise 500 bin TL olarak belirlenen asgari yatırım tutarlarını aşan ve yazımızın ilerleyen kısımlarda ele alacağımız bölgesel, büyük ve stratejik yatırım konuları ile özellikle teşvik edilmeyen yatırım konuları hariç, bölge ayrımı yapılmaksızın tüm yatırımlarda KDV istisnası ve Gümrük Vergisi

Muafiyeti bulunmaktadır. Ayrıca yalnızca 6. bölgeye özel, gelir vergisi stopajı desteği ile tersanelerin gemi inşa yatırımları için sigorta primi işveren hissesi desteği yer almaktadır.

Bölgesel Teşvik uygulamasında ise il bazlı bölgesel teşvik sistemi getirilmekte olup, illerin bölgelere dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Esasında burada bölge kavramını grup iller olarak kabul etmek daha yerinde olacaktır. Ekonomi Bakanlığı; daha önceki sistemde yer alan, aynı bölgede yer almasına karşın gelişmişlik farkı çok fazla olan iller arasında aynı şartlarda teşvikten yararlanma konusundaki adaletsizliği de yeni sistemde gidermiştir.

Yeni teşvik sistemi mevcut teşvik sistemine ilave olarak yeni destek unsurları içermekte olup, uygulanması öngörülen bölgesel teşvikler ana hatlarıyla aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bakanlar Kurulu, tablodan anlaşılacağı üzere, yatırımların bir an evvel gerçekleştirilmesini sağlamak adına 31.12.2013 tarihine kadar yapılacaklara özel artırılmış teşvik sağlamıştır. Bakanlar Kurulu tarafından yatırımların kümelenmesi ve belli yerlerde toplanmasına ilişkin Organize Sanayi Bölgelerinde yapılacak yatırımlar için bir sonraki bölgeye tahsis edilmiş artırılmış yatırıma katkı oranları ve sigorta primi destek

BÖLGE	İLLER
I. Bölge	Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Muğla
II. Bölge	Adana, Aydın, Bolu, Çanakkale (Bozcaada ve Gökçeada hariç), Denizli, Edirne, Isparta, Kayseri, Kırklareli, Konya, Sakarya, Tekirdağ ve Yalova
III. Bölge	Balıkesir, Bilecik, Burdur, Gaziantep, Karabük, Karaman, Manisa, Mersin, Samsun, Trabzon, Uşak ve Zonguldak
IV. Bölge	Afyonkarahisar, Amasya, Artvin, Bartın, Çorum, Düzce, Elazığ, Erzincan, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Malatya, Nevşehir, Rize ve Sivas
V. Bölge	Adıyaman, Aksaray, Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli ve Yozgat
VI. Bölge	Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van, Bozcaada ve Gökçeada

BÖLGESEL TEŞVİKLER							
DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi (%)	31.12.2013 Öncesi Başlayan	50	55	60	70	80	90
	31.12.2013 Sonrası Başlayan	30	40	50	60	70	90
Yatırıma Katkı Oranı (%)	31.12.2013 Öncesi Başlayan	15	20	25	30	40	50
	31.12.2013 Sonrası Başlayan	10	15	20	25	30	35
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	31.12.2013 Öncesi Başlayan	2 YIL	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL
	31.12.2013 Sonrası Başlayan	YOK	YOK	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Faiz Desteği		YOK	YOK	VAR	VAR	VAR	VAR
Gelir Vergisi Stopaj Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Destek Süresi)		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL

süreleri belirlenmiştir. 6. bölgede ise yatırım katkı oranına beş puan, sigorta primi destek süresine ise iki yıl ilave edilmektedir.

Bölgesel teşvik uygulamasında, bölge sayısı dörtten altıya çıkarılmış ve 6. bölgeye diğer bölgelere nazaran daha avantajlı teşvikler sağlanmıştır. Bunlardan en önemlileri, 6. bölgede yatırım yapacak olanlara istihdam üzerindeki yükleri azaltmaya yönelik olarak getirilen 10 yıl süreli (Organize Sanayi Bölgelerinde 12 yıl) sigorta primi işçi hissesi ve gelir vergisi stopaj destekleridir.

BÖLGESEL TEŞVİKLERDE UYGULANAN GENEL VE ÖNCELİKLİ YATIRIM KONULARI VE TEŞVİKLERİ NELERDİR?

Yeni Teşvik Sistemi ile ilgili 19.06.2012 tarihinde yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile, her ilin dinamikleri ve gelişme

noktaları tespit edilerek yatırım konuları ve teşvikten yararlanabilmek için gerekli asgari yatırım tutarları belirlenmiştir. Bölgesel teşvik uygulamasında asgari yatırım tutarının üstünde BKK'da ilan edilen sektörlerle ilişkin yatırımların destekleneceği açıklanırken, öncelikli olarak tanımlanan bazı yatırım alanlarının hangi bölge kapsamında olursa olsun 5. bölge teşviklerinden yararlanacağı açıklanmıştır. Buna göre madencilik yatırımları; demir ve denizyolu ile yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar; test merkezleri, rüzgâr tüneli vb. nitelikteki yatırımlar; Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm konaklama yatırımları; belirli standartlardaki uluslararası fuar yatırımları; ilk, orta ve lise eğitim yatırımları; 20 milyon TL üzerindeki biyoteknolojik ilaç, onkolojik ilaç ve kan ürünleri üretimine yönelik yatırımlar; savunma, havacılık ve uzay sanayi yatırımları ile Ar-Ge projeleri neticesinde gerçekleştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar, öncelikli yatırım konuları olarak belirlenmiştir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

Ar-Ge kapasitesini artıracak, sanayinin yapısal ve teknolojik dönüşümünü sağlayacak büyük ölçekli yatırımların desteklenmesine yeni teşvik sisteminde de devam edilecektir. Yeni kanunda büyük ölçekli yatırımlara;

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Vergi İndirimi
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği
- Yatırım Yeri Tahsisi
- 6. Bölgede Yapılacak Yatırımlar için Gelir Vergisi Stopajı ve Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği teşvikleri verilecektir. Sigorta primi destek süreleri ve yararlanılacak indirimli kurumlar vergisi ile yatırıma katkı tutarları, yatırım bulunduğu bölgelere ve 31.12.2013 tarihinden önce veya sonra gerçekleştirilmelerine göre farklılık arz edecektir. Şayet büyük ölçekli yatırım 6. bölgede gerçekleştirilirse; artırılmış destek oran ve sürelerine ek olarak, bölgesel teşviklerde olduğu gibi gelir vergisi stopajı ve sigorta primi işçi hissesi desteğinden de yararlanabilecektir.

Aynı bölgesel teşviklerde olduğu gibi, büyük ölçekli yatırım teşviklerinde de yatırımın Organize Sanayi Bölgesi'nde ya da aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması halinde, yatırım katkı oranı ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden, bulundukları

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLARIN TEŞVİKİ							
DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Vergi İndirimi (%)	31.12.2013 Öncesi Başlayan	50	55	60	70	80	90
	31.12.2013 Sonrası Başlayan	30	40	50	60	70	90
Yatırıma Katkı Oranı (%)	31.12.2013 Öncesi Başlayan	25	30	35	40	50	60
	31.12.2013 Sonrası Başlayan	20	25	30	35	40	45
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	31.12.2013 Öncesi Başlayan	2 YIL	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL	10 YIL
	31.12.2013 Sonrası Başlayan	YOK	YOK	3 YIL	5 YIL	6 YIL	7 YIL
Yatırım Yeri Tahsisi		VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR
Faiz Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	YOK
Gelir Vergisi Stopaj Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Destek Süresi)		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 YIL

bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerden yararlanılır. 6. bölgede ise yatırım katkı oranına beş puan, sigorta primi işveren hissesi desteğine iki yıl eklenir. Yeni teşvik sisteminde, büyük ölçekli yatırımlara ait teşviklerden yararlanacak yatırım konularının eski teşvik sistemindekilerle aynı olduğu anlaşılmaktadır. En önemli fark ise asgari yatırım tutarının birçok yatırım konusunda düşürülmesidir. Özellikle kimyasal madde ve ürünlerin imalatı ile elektronik ürünlerin imalatı ile ilgili gerçekleştirilecek yatırımlar için asgari yatırım tutarlarındaki ciddi düşüş dikkat çekmektedir. Bu alanda faaliyet gösteren şirketler için çok daha düşük yatırım tutarlarında önemli fırsatlar bulunmaktadır.

STRATEJİK YATIRIMLAR VE BİR İLK "KDV İADESİ"

Yeni teşvik sisteminde ithalata bağlı büyümenin önüne geçilmesine ilişkin önemli düzenlemeler bulunmaktadır. Bunların en önemlisi ise stratejik yatırımlardır. Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek ara malları ve ürünlerin üretimine yönelik uluslararası ticarete rekabet gücünü artıracak, teknoloji ve katma

değeri yüksek yatırımları teşvik etmek amacıyla belirlenecek stratejik yatırımlar, teşvik yasasında ayrıca düzenlenmiş olup en kapsamlı teşvikler stratejik yatırımlara verilmiştir. Buna göre;

- Yurtiçi toplam üretim kapasitesi ithalattan az olan,
- Asgari yatırım tutarı 50 milyon TL olan,
- Asgari % 40 katma değer üreten,
- Yurtiçi üretimi olmayan mallar hariç olmak üzere üretilen ürünle ilgili son yıl ithalat değeri 50 milyon dolardan fazla olan yatırımlar, stratejik yatırımlar olarak kabul edilecektir. Yukarıda yer alan kriterleri taşıyan yatırımlar için yapılacak başvurular Ekonomi Bakanlığı tarafından kurulacak bir komisyon tarafından değerlendirilecek, uygun bulunan projeler için teşvik belgesi düzenlenecektir.

Stratejik yatırımlar tüm teşvik unsurlarından yararlanabilecektir. Hangi teşviklerden hangi oran ve sürede yararlanacağına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

STRATEJİK YATIRIMLAR	
DESTEK UNSURLARI	TÜM BÖLGELER
KDV İstisnası	VAR
Gümrük Vergisi Muafiyeti	VAR
Vergi İndirimi (%)	% 90
Yatırıma Katkı Oranı (%)	% 50
Sigorta Primi İşveren His. Desteği - Destek Süresi	7 YIL (6. bölgede 10 yıl)
KDV İadesi Desteği	500 Milyon TL'nin üzerindeki yatırımların bina-inşaat harcamaları için
Yatırım Yeri Tahsisi	VAR
Faiz Desteği	TL kredilerde 5 puan, döviz kredilerinde 2 puan 5 yıl süre ile
Gelir Vergisi Stopaj Desteği	Sadece 6. bölge yatırımları için 10 yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Destek Süresi)	Sadece 6. bölge yatırımları için 10 yıl

Bunlara ek olarak yalnızca 500 milyon TL asgari yatırım tutarına sahip stratejik yatırımlara, yatırımların tesisi sırasında gerçekleştirilen inşaat işleri nedeniyle yüklenilen ve takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergilerine iade olanağı getirilmiştir. Bu şekilde, ülkemizde gerçekleştirilecek ilk yatırım olan inşaat maliyet yükünün azaltılmasına ve yatırımların gerçekleştirilmesinin önündeki engellerden biri daha kaldırılmaya çalışılmıştır.

İNDİRİMLİ KURUMLAR VERGİSİ UYGULAMASINDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİK

Yeni teşvik sisteminde indirimli kurumlar vergisi, gerek bölgesel gerekse büyük ve stratejik yatırımlarda uygulanabilecektir. Mevcut sistemde olduğu üzere Bakanlar Kurulu Kararı ile yatırım katkı oranları ile indirimli kurumlar vergisi oranları, bölgelere ve yatırım çeşitlerine göre belirlenebilecektir. Ayrıca yapılan açıklamalardan hareketle gerçekleştirilecek yatırımın Organize Sanayi Bölgesi içinde ve dışında olması, uygulanacak oranlar açısından önem arz etmektedir.

Eski teşvik sisteminde en çok eleştirilen bir konu da, vergi indirimlerinin yatırımın kısmen veya tamamen işletilmeye başlatılmasından sonra gerçekleştirilmesi ve indirimin bu yatırım sonucu elde edilecek kazançta uygulanmasıdır. Yatırım döneminin uzun olması, yatırımdan bir kazanç elde etmenin ilk dönemlerde pek mümkün olmaması gibi konular, bu teşvikin uygulanmasının yetersiz düzeyde kalmasına yol açmaktaydı.

Yeni teşvik sisteminde yatırımları daha fazla özendirmek amacıyla bu soruna çözüm getirilmiştir. Artık indirimli kurumlar vergisinden yararlanmak için kısmen dahi olsa yatırımın işletilmesinin beklenmesine gerek bulunmamaktadır. Yasaya göre belirlenen yatırım katkı tutarının %50'sini ve gerçekleştirilen yatırım harcamasını aşmamak üzere yatırım dönemi boyunca yatırımcıların tüm kazançlarına uygulanabilecektir. Fakat aynı yasada Bakanlar Kurulu, bu oranları iller bazında değiştirmeye yetkili kılınmıştır. Yasadan alınan yetkiye istinaden 1. bölgede bu oran % 0; 2. bölgede % 10; 3. bölgede % 20; 4. bölgede % 30; 5. bölgede % 50 olarak belirlenmiştir. 6. bölgede yapılacak yatırımlar için ise, yatırım döneminde elde edecekleri tüm kazançları üzerinden yatırım katkı tutarının % 80'ine kadar vergi indiriminden yararlanılabilecektir.

Burada önemli olan ve atlanmaması gereken konu ise, yatırım dönemi tamamlandıktan ve kısmen veya tamamen işletilmeye başlandıktan sonra indirimli kurumlar vergisinin yatırım döneminde olduğu gibi tüm kazançlara mı yoksa yalnızca yatırımdan elde edilecek kazançlara mı uygulanacağıdır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yatırım dönemi için özel bir belirleme yapılmış fakat işletme dönemi için var olan durum değiştirilmemiştir. Yani, yatırım dönemi tamamlandıktan sonra işletme döneminde vergi indiriminin tüm kazançlar üzerinden yapılması mümkün bulunmamaktadır. İndirim yalnızca yatırımdan elde edilen kazançlara uygulanacaktır. Kısmen işletilmeye başlanan yatırımlarda ise, kısmen işletilen dönemde yatırım da devam edebileceği için bu dönemde yatırım dönemi teşviklerinden yararlanıp yararlanılmayacağı tartışma yaratacak bir alan olarak durmaktadır. Konu ile ilgili ikincil mevzuatta açıklama getirilip getirilmeyeceğine bakılması gerekecektir.

Yeni teşvik paketinde işletme döneminde de vergi indiriminin tüm kazançlara uygulanmasına imkân verilmesi, yatırımcılar için son derece cezbedici bir unsur olabilirdi. Yatırımcılar yatırıma katkı tutarına daha kısa sürede ulaşma imkânına kavuşacaklarından, yatırımların finansmanına önemli katkı ve finansman giderlerinde tasarruf sağlanabilecekti. Kanımızca yeni teşvik sistemi bu yönüyle eksik kalmıştır.

SİGORTA PRİMİ İŞVEREN DESTEĞİNE GETİRİLEN SINIR

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı incelendiğinde sigorta primi işveren desteğine daha önce kamuoyuna ve basına yapılan açıklamalarda bahsedilmeyen bir sınır getirildiği anlaşılmaktadır. Bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik yatırımlara getirilen bu sınır, sigorta primi işveren hissesi desteğinin sabit yatırım tutarına oranlanması yoluyla hesap edilmektedir. Aşağıdaki tablo bölgeler itibarıyla bu sınırların hangi oranlarda olduğunu göstermektedir.

Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	Büyük Ölçekli Yatırımlar
	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)
1	10	3
2	15	5
3	20	8
4	25	10
5	35	11
6	50	15

Sigorta primlerine ilişkin desteğe bu şekilde bir sınırın getirilmesi teşvik paketinin önemli bir eksikliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Yatırımcılar açısından teşvik paketinin cezbediciliğinin azalmasına sebep olacaktır.

YENİ TEŞVİK PAKETİNDE BAŞKA NELER VAR?

Yeni teşvik paketinde Organize Sanayi Bölgeleri içinde yatırımların gerçekleştirilmesi ve turizm çeşitliliğini sağlayarak yatırımcıları alternatif turizm alanlarına yönlendirmek amacıyla belirlenen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Organize Sanayi Bölgelerinde yapılacak yatırımlara daha avantajlı koşullar sağlandığı belirtilmiştir. Bu alanlarda sağlanacak teşvikler ile ilgili yasal altyapı oluşturulmaktadır.

Ayrıca TÜBİTAK destekli Ar-Ge projeleri sonucunda geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar ile sektörel işbirliğine dayalı yatırımlarda teşvik paketinde vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği için, tıpkı Organize Sanayi Bölgelerinde yapılacak yatırımlarda olduğu gibi, yatırımın gerçekleştirildiği bölgenin bir sonrakinde yer alan daha avantajlı destek tutar, oran ve süreleri kullanılacaktır.

Ar-Ge ve çevre yatırımlarına da KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti ve faiz desteğinden yararlanılacaktır. Bu yatırımların 6. bölgede gerçekleştirilmesi halinde gelir vergisi stopajı ve sigorta primi işçi hissesi desteği de uygulanacaktır.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ NE ZAMAN UYGULANMAYA BAŞLAYACAK?

Teşvik unsurlarını da düzenleyen yasa 15.06.2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Daha önce gerek Ekonomi Bakanlığı’nın gerekse Başbakanımızın açıklamalarından, yasanın 01.01.2012 tarihinden sonra yapılacak yatırımlara uygulanacağı

anlaşılmaktaydı. Fakat kanun, teşviklerin 1 Ocak’tan itibaren yürürlüğe gireceğine ilişkin bir belirleme içermemektedir. Aksine kanuna göre teşvikler kanunun yürürlük maddesi olan 15.06.2012 tarihinden itibaren geçerli olacaktır. Bu nedenle 01.01.2012 ila 15.06.2012 tarihi arasında gerçekleştirilen tüm yatırımların yeni teşvik paketinde yer alan oran, tutar ve sürelerden yararlanması mümkün olmamaktadır.

Bununla birlikte, indirimli kurumlar vergisinin yatırım döneminde de uygulanmasına ilişkin teşvikin 2013 yılı kazançlarına uygulanacağı, yasada özel olarak belirtilmiştir. Bu nedenle kanunun yürürlüğünden sonra alınan teşvik belgelerine istinaden 2012 yılında yapılacak yatırım harcamaları belirlenen katkı tutarına ulaşıncaya kadar, indirimli kurumlar vergisi 2013 yılında elde edilecek tüm kazançlara uygulanabilecektir.

SONUÇ

Yeni teşvik sistemi ile mevcut teşvik sisteminde yatırımcılara sağlanmış olanakların azaltılması veya kaldırılması yoluna gidilmemiştir. Aksine verilen teşvikler ve destek süreleri artırılmış, yeni teşvikler getirilmiş, az gelişmiş bölgelerin kalkınmasını sağlamak üzere daha agresif teşvik yöntemleri geliştirilmiş, mevcut sistemde karşılaşılmış sıkıntı ve aksaklıklar giderilmiştir.

İthal ikameci bir yaklaşım belirlenerek cari açığı azaltıcı politikalar belirlenmiş ve stratejik yatırım teşvikleri oluşturulmuştur. Bu alanda yapılacak yatırımların inşaat işleri için KDV iadesine olanak tanınarak bir ilk gerçekleştirilmiştir. Stratejik ve büyük ölçekli yatırımlara uygulanan teşviklere daha cömert davranılmış, ayrıca ülkemizin en az gelişmiş illerini kapsayan 6. bölgeye gözdardı edilemeyecek teşvikler sağlanmıştır.

Şimdiye kadar yasa haricinde uygulamaya yön verecek Bakanlar Kurulu Kararı ve 20.06.2012 tarihinde bir tebliğ yayımlanmıştır. Özellikle yatırım konuları ve asgari yatırım tutarları bu ikincil mevzuat ile belirlenmiştir. Geçmiş tecrübelere dayanarak teşvik düzenlemelerinin ilk yıllarında daha yoğun kullanımı sağlayacak 2013 sonuna kadar gerçekleştirilecek yatırımlara artırılmış teşvikler sağlanmıştır.

Bununla birlikte, yeni teşvik yasasının en önemli eksiklikleri 01.01.2011-15.06.2011 tarihleri arasında yapılan yatırımların teşvik kapsamı dışında bırakılması, yatırım dönemi tamamlandıktan sonra işletme döneminde vergi indiriminin tüm kazançlar üzerinden yapılmaması ve sigorta primi işveren hissesi desteğine getirilen sınır olmuştur.

Ferrah Sefer Kurdoğlu

Vergi, Şirket Ortağı

T : +90 216 681 90 19

M : +90 533 597 29 90

E : fsefer@kpmg.com

Yabancı fon kazançlarının vergilendirilmesine yönelik 6322 Sayılı Torba Kanun ile getirilen düzenlemeler neler? Bu düzenlemeler İstanbul'un Finans Merkezi olma projesinde portföy yönetim şirketlerinin rolünü artıracak mı?

Yatırımlara devlet teşviki öngören ve İstanbul'un finans merkezi olması amacıyla, Türkiye'de kurulacak ve uluslararası fonları yönetecek portföy yönetim şirketleri ile bunların yönettiği yabancı fonlar için teşvik edici düzenlemeler yapılmasını öngören 6322 Sayılı Torba Kanun 15 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı.

Torba Kanun'un 35. maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 5. maddesinden sonra gelmek üzere "Yabancı fon kazançlarının vergilendirilmesi" ara başlıklı 5/A maddesi eklendi.

Bu yazımızda, söz konusu madde ile ne tür bir istisna getirilmek istendiği, istisnanın ana hatları ile ne olduğu ve portföy yönetim şirketlerinin bu düzenlenmede ne tür bir rol oynadığına ilişkin bilgilendirmeyi amaçladık.

Yazımıza giriş yaparken biraz eski uygulamadan da söz etmek gerekirse, 2006 yılında yürürlüğe giren menkul kıymetlerin vergilendirilmesini düzenleyen Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesi ve ilgili tebliğleri ile özellikle yabancı yatırımcıların "dar mükellef yatırım fonu" statüsünde daimi temsilci atayarak gerçekleştirmiş

Hakan Güzeloğlu

oldukları yabancı fon yatırım modeline son verilmişti.

Geçici 67. madde ile getirilen yeni sistem ile amaçlanan, "flat" yani tek bir oranla vergileme sayesinde yatırımcının tam veya dar mükellef, gerçek veya tüzel kişi olmasına bakılmaksızın kazanç elde eden herkesten aynı oranda yapılacak bir vergilendirme idi.

Bugüne kadar yapılan ilave düzenlemeler ile geline nokta ise vergileme oranı elde eden gelir türüne ve statüsüne göre değişebildiğinden ilk amaçlanan vergilendirme modelinden uzaklaşıldığı söylenebilir.

Yabancı yatırım fonları bugünkü Geçici 67. madde kapsamında Türkiye’de bir daimi temsilci atamaya gerek kalmadan Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 2. maddesine istinaden sermaye şirketi sayıldıklarından, kuruluş belgelerini tevsik etmek kaydıyla gerçekleştirdikleri menkul kıymet işlemleri % “0” oranında stopaja tabi olacak.

En son Torba Kanun’da kolektif yatırım kuruluşlarına ilişkin (UCITS) direktif hükümlerine uyumun sağlanması ve yeni yürürlüğe girmesi beklenen Sermaye Piyasası Kanunu’na paralel düzenlemeler getirilmekte. Bu düzenlemelerden biri de, Sermaye Piyasası Kurulu’nun düzenleme ve denetimine tabi fonlarla benzer özelliğe sahip olduğu için kurumlar vergisi mükellefi sayılan yabancı fonların Sermaye Piyasası Kurulunca verilen portföy yöneticiliği yetki belgesine sahip tam mükellef şirketler aracılığı gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili.

Yeni düzenlemede, yabancı fonların portföy yönetim şirketi aracılığı organize bir borsada işlem görsün veya görmesin;

- her türlü menkul kıymet ve sermaye piyasası aracı,
- vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi,
- varant,
- döviz,
- emtiaya dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi,
- kredi ve benzeri finansal varlıklar ve
- kıymetli maden borsalarında yapılan emtia işlemlerinden elde ettikleri kazançları nedeniyle, portföy yönetim şirketi aşağıda belirtilen şartların birlikte gerçekleşmesi halinde söz konusu fonlar için daimi temsilci, bunların iş yerleri de bu fonların işyeri veya iş merkezi olarak sayılmayacaktır.

Bu şartlar nelerdir dediğimizde;

a) Fon adına tesis edilen işlemlerin portföy yöneticiliği yapan şirketin mutaat faaliyetleri arasında yer alan işlemlerden olması,

b) Portföy yöneticiliği yapan şirketin ticari, hukuki ve finansal özellikleri dikkate alındığında, yabancı fon ile arasındaki ilişkinin, emsale uygun koşullarda birbirlerinden bağımsız olarak faaliyet gösteren kişilerdeki gibi olması,

c) Portföy yöneticiliği yapan şirket tarafından, verilen hizmet mukabilinde emsallere uygun bedel alınması ve transfer fiyatlandırması raporunun kurumlar vergisi beyannamesinin verilme süresi içerisinde Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı’na verilmesi.

ç) Portföy yöneticiliği yapan şirketin ve ilişkili olduğu kişilerin yabancı fonun kazançları üzerinde, sağladığı hizmet mukabilinde her ne ad altında olursa olsun hesaplanan bedeller düşüldükten sonra, doğrudan veya dolaylı olarak %20’den fazla hak sahibi olmamasıdır.

Şartlar birlikte sağlandığında yukarıda sayılan kazançlar için beyanname verilmeyecek, diğer kazançlar nedeniyle beyanname verilmesi durumunda da bu kazançlar beyannameye dahil edilmeyecek. Ayrıca, fonların Türkiye’de elde ettikleri gelirleri “işyeri” veya “daimi temsilci” yaratmayacak. Portföy yönetim şirketinin %20’ye kadar hak sahibi olunmasına izin verilen bir yapıda, portföy yönetim şirketi de yukarıda belirtilen şartları sağlamak kaydıyla yabancı fondaki pay sahipliğinden doğan kazançları kurumlar vergisinden istisna olacak.

Fon kazancından portföy yöneticiliği yapan şirkete düşen kısmın hesabında, bu şirkete yönetim ücreti, teşvik, prim, performans ücreti gibi her ne nam altında olursa olsun ödenen ücretler dikkate alınmayacak. Bu düzenlemelere ilişkin bazı yaptırımlara da aynı kanun maddesinde yer verilmekte. Buna göre, yukarıdaki (c) bendinde belirtilen transfer fiyatlandırması raporu süresinde verilmez ise raporun ilgili olduğu hesap döneminde portföy yöneticiliği yapan şirket, fonun Türkiye’deki daimi temsilcisi sayılacak.

Başka bir yaptırım da transfer fiyatlandırması raporu verilse de portföy yöneticiliği yapan şirket ile fon arasındaki ilişkilerde emsaline nazaran daha düşük bedel uygulanıyorsa sadece portföy yöneticiliği yapan şirket adına transfer fiyatlandırmasına yönelik olarak gerekli tarhiyat yapılacak olması. Portföy yöneticiliği yapan şirketin ve ilişkili olduğu kişilerin yabancı fonun kazançları

üzerinden doğrudan veya dolaylı olarak %20’den daha fazla hak sahibi olması halinde, ilgili fon kazançlarından bunlara isabet eden tutar, genel hükümlere göre vergilendirilecek.

Portföy yöneticiliği yapan şirketin yabancı fondaki pay sahipliğinden doğan kazançları hariç olmak üzere; fonun katılımcı ve kurucuları arasında doğrudan veya dolaylı olarak tam mükellef gerçek kişi veya kurumların kazanç payının %5’i geçmesi durumunda, tam mükellef gerçek kişi veya kurum kurucu veya katılımcılarının tamamı portföy yöneticiliği yapan şirket tarafından Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı’na bildirilecek.

Bildirim yükümlüğünün yerine getirilmemesi ya da eksik yerine getirilmesi halinde tam mükellef gerçek kişi veya kurum kurucu veya katılımcıları adına fon işlemleri nedeniyle tarh edilecek vergi ve kesilecek cezalardan portföy yöneticiliği yapan şirket müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulacak.

İstisna uygulamasına getirilen kısıtlamalar da olup Türkiye’de bulunan taşınmazlar, aktif büyüklüğünün %51’inden fazlası taşınmazlardan oluşan şirketlere ait hisse senetleri veya ortaklık payları veya bunlara ilişkin vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, nakdi uzlaşmayla sonuçlananlar dışında emtiaya dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, sigorta sözleşmeleri ve bunlara ilişkin vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden elde edilen kazançlar istisna kapsamına girmeyecek.

Önümüzdeki günlerde bu düzenleme ile ilgili yayımlanacak Tebliğ ile uygulamaların usul ve esaslarının belirlenmesi beklenmekte.

Sonuç olarak;

- yapılan bu düzenleme ile Türkiye’de portföy yönetim şirketi olan yabancı yatırımcıların yurtdışındaki fonlarının Türkiye’ye getirilmesi kurumlar vergisi istisnası sayesinde avantajlı gözükmekte,
- zaten mevcut düzenlemede yabancı yatırım fonları % “0” oranında stopaja tabi olduğundan Türkiye’de portföy yönetim şirketi bulunmayan yabancı yatırımcıların portföy yönetim şirketi izni alarak faaliyete geçmelerinin kurumlar vergisi yönünden avantajlı olacağı söylenebilir.

Hakan Güzeloglu

Vergi, Direktör

T : +90 216 681 91 69

M : +90 530 387 61 53

E : hguzeloglu@kpmg.com

Yeni Anayasa Mahkemesi Kararı ve Geriye Yürüme Meselesi

Prof. Dr. Hakan Üzeltürk

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN T. 22.12.2011, E. 2010/118, K.2011/170 SAYILI KARARI Bursa 2. Vergi Mahkemesi, davacı adına ikmalen salınan ve tahsil edilen özel tüketim vergisinin, 5838 sayılı Kanun'un, geçici 3. maddesi uyarınca iadesi isteminin reddi üzerine açılan davada, 18.2.2009 günlü, 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un, geçici 3. maddesinin "Tahsil edilmiş tutarlar red ve iade edilmez." biçimindeki son cümlesinin Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu iddiasıyla iptalini talep etmiştir. Madde metni şöyledir: "4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listede yer alan ve 1/8/2002 - 21/7/2005 tarihleri arasında 87.03 G.T.İ.P numarasından özel tüketim vergisi beyan edilmesi gerekirken 87.04 G.T.İ.P numarasından özel tüketim vergisi beyan edilen araçlarla ilgili olarak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemler için özel tüketim vergisi tarhiyatı yapılmaz, daha önce yapılan tarhiyatlardan vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir. Tahsil edilmiş tutarlar red ve iade edilmez."

Mahkeme başvurusu gerekçesinde şunları ileri sürmüştür:

- "Anayasa'nın 10. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen eşitlik ilkesinin, bu ilkedan yararlananlar açısından bir temel hak, yani eşit işlem görmeyi ya da ayırım gözetilmemesini isteme hakkını doğurduğu tartışmasızdır. Bununla birlikte eşitlik, aynı zamanda, muhataplarını yani devlet organları ve idare makamları anayasal bir buyruk ile devlet yönetiminde benimsenmesi gereken, egemen temel bir ilkeyi vurgulamaktadır.
- Eşitlik ilkesi, şekli hukuki eşitlik ve maddi hukuki eşitlik olarak iki anlamda

yorumlanabilir. Şekli hukuki eşitlikten kastedilen kanunların genel ve soyut nitelik taşıması, yani kapsadığı herkese eşit olarak uygulanmasıdır. Anayasa'nın 10. maddesinin, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa "imtiyaz" tanınamayacağı yolundaki ikinci fıkrasının da bu anlamda bir eşitliği hedeflediği anlaşılmaktadır. Nitekim Anayasa Mahkemesi, 06.07.2000 tarih ve E. 2000/21, K. 2000/16 sayılı kararında, Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen "yasa önünde eşitlik ilkesi"nin hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusu olduğunu; bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörüldüğü; eşitlik ilkesinin amacının, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemek olduğu; bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesinin yasaklandığı; durum ve konumlarındaki özelliklerin, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilceği; aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesinin çiğnenmiş olmayacağı ifade edilmiştir.

- Ancak şüphesiz ki, eşitlik ilkesinin anlamını şekli hukuki eşitlikle sınırlandırmak mümkün değildir. Maddi hukuki eşitlik, şekli eşitliğin ötesinde, aynı durumda bulunanlar için haklarda ve ödevlerde, yararlar ve yükümlülüklerde, yetkilerde ve sorumluluklarda, fırsatlarda ve hizmetlerde eşit davranma zorunluluğunu içermektedir. Bu anlamda eşitlik ilkesinin ihlal edilmiş olup olmadığının anlaşılabilmesi için Anayasa'ya uygunluk denetiminde sadece kanunların genel ve soyut nitelik taşıyıp taşımadıklarının değil, onların içeriklerinin de araştırılması gerekir.

Resmi Gazete'nin 19 Mayıs 2012 tarih ve 28297 sayılı nüshasında vergilerle ilgili olarak yayınlanan kararlardan 2011/170 sayılı kararla ilgili açıklama ve değerlendirmeler yanda yer almaktadır.

• Bu kapsamda; itiraza konu Kanun kuralının genel ve soyut ve dolayısıyla şekli anlamda eşitlik ilkesini gözetir nitelikte olduğu açıktır. Ancak söz konusu Kanun kuralının maddi hukuk anlamında eşitlik ilkesi ile örtüşüp örtüşmediği, madde içeriğinde yapılacak analizle mümkün olacaktır. Bu doğrultuda 5838 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesi ile, esasında daha önceleri yapılan vergilendirmeden devletin bir egemen olarak vazgeçmesi, bu vazgeçmeden kaynaklı uygulamanın da ne şekilde olması gerektiği hususu düzenlenmiştir. Bu çerçevede oluşan bu yeni durum ile yeni tarhiyatlar yapılmamış, yapılan tarhiyatlar ise terkin edilmiştir. Ancak itiraza konu "Tahsil edilmiş tutarlar red ve iade edilmez." şeklindeki yasa hükmü nedeniyle daha evvelinden tarh ve tahakkuk aşamasını geçip tahsilâtı yapılan vergilerin iadesine engel olunmuştur. Böylece söz konusu Kanun kuralı, aynı durumda olup aynı verginin -Özel Tüketim Vergisi'nin- mükellefi olan kişiler noktasında vergisel yükümlülüklerini zamanında yerine getiren ile getirmeyen, incelemeye dayalı olarak yapılan tarhiyatlarda hakkında incelemeye başlanılan ile başlanılmayan, tahakkuk eden vergileri zamanında ödeyen ile ödemeyenler arasında Anayasa'nın 10. maddesinde bahsedilen eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmıştır.

• Bu hukuki durum maddi olay kapsamında ele alındığında ise; davacı şirket, hakkında daha önce vergi incelemesi yapıldığı için tarhiyatlara muhatap olmuşken, davacı ile aynı vergi yükümlülüğünü doğuracak aynı nitelikte emtiayı ithal eden ancak haklarında henüz vergi incelemesi yapılmamış diğer mükellefler ile ya da tarhiyatlara muhatap olmakla birlikte yasal yükümlülüğünü süresinde yerine getirmeyip ödemede bulunmayan mükellefler arasında yani eşitler arasında tesis edilmesi gereken (yatay) eşitlik ilkesinin zedelendiğini göstermektedir. Ayrıca yasal sorumluluklarını yerine getirmekte acele edip hukuka uygun davranan mükelleflerin korunması gerektiği yerde söz konusu Kanun hükmü ile cezalandırılması sonucu doğması ise işin diğer boyutudur. Böylece eşitler arasında gözetilmesi gereken adalet (yatay adalet) gözetilmemiş; kurallara uygun hareket eden mükellefler itiraz konusu hükümle üzerlerinde bırakılan ekstra mali yükümlülükle bir nevi cezalandırılmıştır.

• Bursa 2. Vergi Mahkemesi, açıkladığı bu sebeplerle, 5838 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un Geçici 3. maddesinin "Tahsil edilmiş tutarlar red ve iade edilmez." hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına

11.11.2010 tarihinde oybirliği ile karar vermiştir.

Anayasa mahkemesi yapmış olduğu incelemede bazı tespitler ve değerlendirmeler yapmıştır.

Buna göre:

- Özel tüketim vergisi (ÖTV), harcamalardan alınan tek aşamalı, dolaylı bir vergi olup Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde tanımı verilmiş mallar üzerinden bir defaya mahsus olarak alınmaktadır. ÖTV kapsamına giren mallar, Kanun'a ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı listelerde Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde yer alan Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon (G.T.İ.P) numaraları itibarıyla tespit edilmiştir. Listelerde yer alan her mal için ayrı G.T.İ.P numarası belirlenmiş, yanında malın ismi ve vergi oranı yazılmıştır.

- 4760 sayılı Kanun'a ekli (II) sayılı listede kayıt ve tescile tabi olan ve olmayan kara, hava ve deniz taşıtları yer almaktadır. (II) sayılı listede, 87.03 tarife pozisyonunda binek otomobilleri ve insan taşımak için imal edilmiş diğer motorlu araçlar; 87.04 tarife pozisyonunda ise kayıt ve tescile tabi olmak koşuluyla eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar vergilendirilmektedir.

- Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli listelerde yer alan tarife pozisyon numaraları ve içeriklerinin değiştirilmesi mümkündür. Pozisyon numaralarının veya içeriklerinin değiştirilmesi, bazı malların tarife kapsamına girmesi, bazı malların ise kapsam dışında kalması veya bazı malların vergi oranlarının değişmesi sonucunu doğurmaktadır.

- Yasa çıkarılmadan tarife pozisyonu ve içeriklerinde yapılan değişiklikler bazı araçların vergi oranlarının yükselmesine neden olduğundan, 5398 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 28. maddesiyle, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli listelerde değişiklik yapılarak (II) sayılı listedeki 87.03 ve 87.04 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlarındaki araçlar ile bu araçlara uygulanacak ÖTV oranları yeniden düzenlenmiştir.

- 5838 sayılı Kanun'un itiraz konusu kuralı içeren geçici 3. maddesinde de 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (II) sayılı listede yer alan ve 1.8.2002-21.7.2005 tarihleri arasında 87.03 G.T.İ.P numarasından özel tüketim vergisi beyan edilmesi gerekirken 87.04 G.T.İ.P numarasından özel tüketim vergisi beyan edilen araçlarla ilgili olarak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemler için özel tüketim vergisi tarhiyatı yapılmayacağı, daha önce yapılan tarhiyatlardan vazgeçileceği,

tahakkuk eden tutarların terkin edileceği kuralına yer verilmiştir.

- Sözü edilen geçici 3. madde, ikmalen yapılan ek tarhiyatlara yönelik olup mükelleflerin beyanlarına göre belirlenen asıl vergiyi kapsamamaktadır. Madde ile ek vergi tarhiyatları kaldırıldığından bunlara bağlı olarak kesilen vergi cezaları da kendiliğinden kalkacaktır. Hakkında henüz ek tarh ya da tahakkuk işlemi yapılmamış ya da yapılmış ancak tahakkuk eden vergiyi henüz ödememiş olan mükellefler ise ek vergi ödemesi yapmayacaktır. 3. maddenin, iptali istenilen "Tahsil edilmiş tutarlar red ve iade edilmez." cümlesi ile beyana göre tarh edilen asıl vergi haricinde sonradan ikmalen uygulanan ek vergilendirme işleminde tarh ve tahakkuk aşaması geçilerek tahsili gerçekleştirilen tutarların red ve iade edilmeyeceği öngörülmüştür.

- Başvuru kararında, geçici 3. madde ile devletin egemenlik gücüne dayanarak vergiden vazgeçtiği, yeni tarhiyatların yapılmadığı, yapılanların terkin edildiği ancak maddenin iptali istenilen cümlesi ile daha önceden tarh ve tahakkuk aşamasını geçip tahsil edilen vergilerin iadesine engel bulunduğu, zamanında vergi yükümlülüğünü yerine getiren ile getirmeyen, incelemeye dayalı olarak yapılan tarhiyatlarda hakkında incelemeye başlanılan ile başlanılmayan, tahakkuk eden vergileri zamanında ödeyen ile ödemeyenler arasında eşitlik ilkesine aykırılık olduğu, hukuka uygun davranan mükelleflerin korunması gerektiği halde Kanun hükmü ile fazladan mali yük altında bırakılarak bir anlamda cezalandırıldığı, bu nedenlerle itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

- Anayasa'nın 10. maddesinde öngörülen eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Yasa

önünde eşitlik, herkesin her yönden ayrı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz.

- Vergi, devletin egemenlik gücüne dayanarak kamu giderlerine katılımı sağlamak amacıyla kişilerden aldığı ekonomik değerdir. Gerçek veya tüzel kişilerden mali güçlerine göre hukuksal zor altında ve karşılıksız olarak alınır. Vergi sisteminin, ilkeleri, kuralları ve unsurlarıyla istikrarlı ve düzenli olması ve bu düzenin korunması asıl olup, yasa koyucu da anayasal ilkeler çerçevesinde bunu sağlamakla ve kurallarını koymakla yükümlüdür. Hukuk devletinde yasa koyucu, Anayasa ve vergi hukukunun temel ilkelerine bağlı kalarak, kamu yararı ve kamu düzeni gibi nedenlerle yeni vergi koyabilir, oranlarını değiştirebilir veya kaldırabilir. Anayasa ve yasalarla kamu giderlerinin karşılanabilmesi için herkese bir ödev olarak öngörülen vergi ödeme yükümlülüğünün, zamanında ve eksiksiz yerine getirilmesi gerekir. Ancak, devletin de üzerine düşen görevi yerine getirmesi gerektiği açıktır. Devletin vergilendirme yetkisi, vergide yasallık, eşitlik, mali güç ve genellik gibi kimi anayasal ilkelerle sınırlandırılmıştır.

- İptali istenilen kuralın yer aldığı geçici 3. maddeye göre, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (II) sayılı listede yer alan ve 1.8.2002 – 21.7.2005 tarihleri arasında 87.03 G.T.İ.P numarasından beyan edilmesi ve ödenmesi gereken özel tüketim vergisinde tartışma bulunmamaktadır. Mükellefler, belirtilen tarihler arasında vergiye tabi olan araçların tanımlanmasında esas alınan ölçütlerin değiştirilmesi

nedeniyle, 87.04 G.T.İ.P. numarasından diğer bir anlatımla yanlış tarife pozisyonundan özel tüketim vergisi beyanında bulunmuş ve buna göre vergileri tarh ve tahakkuk ettirilerek tahsil edilmiştir. Geçici 3. madde, 87.03 G.T.İ.P. numarasından beyan edilmesi ve ödenmesi gerektiği halde 87.04 tarife pozisyonundan beyan edilen araçlarla ilgili bu beyana göre tarh veya tahakkuk edilmiş vergi dışında ek vergi tarhiyatının yapılmayacağını, daha önce yapılanlardan vazgeçileceğini, tahakkuk eden tutarların ise terkin edileceğini öngörmüş ancak fazlaya ilişkin olarak tarh, tahakkuk aşaması geçilerek tahsil edilen tutarların red ve iade edilmeyeceğini belirtmiştir.

- Düzenlemeyle, hukuksal olarak aynı durumda olan mükellefler arasında zamanında ödeme yapan ile yapmayan arasında olumsuz bir fark yaratılmaması gerektiği halde, vergisini ödeyenin aleyhine ve eşitlik ilkesine aykırı şekilde fark oluşturulmuştur. Açıklanan nedenlerle itiraza konu kural, Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır; iptali gerekir.

- Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi, Bursa 2. Vergi Mahkemesi'nin iddialarını kabul ederek 18.2.2009 günlü, 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un Geçici 3. maddesinin "Tahsil edilmiş tutarlar red ve iade edilmez." biçimindeki son cümlesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline, 22.12.2011 gününde oybirliğiyle karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi kararlarının kazanılmış hakları ve hukuk güvenliğini ortadan kaldıracı ya da toplumun adalet anlayışını zedeleyici sonuçlar doğurmasından kaygı duyulması sebebiyle iptal kararlarının geriye yürümezliği ilkesi kabul edilmiştir. Örneğin Anayasa Mahkemesi'nin süper emekliliğin dondurulmasıyla ilgili kararında "...devlete güven ilkesini sarsmamak ve ayrıca devlet yaşamında bir kargaşaya neden olmamak için iptal kararlarının geriye yürümemesi ilkesi kabul edilmiştir..." ifadelerine yer verilmektedir.

Ancak geriye yürümezlik kavramının mutlak olarak kabul edilmesi hem son derece çelişkili hem de adaletsiz sonuçlara yol açabilecek niteliktedir.

Öncelikle itiraz yolu ile Anayasa Mahkemesi önüne gelen bir başvuruda Anayasa Mahkemesi'nin kararı geriye yürütülerek somut olaya uygulanacaktır. Aksi halde Anayasa Mahkemesi'ne itiraz yolu ile

başvurmanın anlamı kalmayacaktır. Yani bu durumda Anayasa Mahkemesi kararının geriye yürümemesi söz konusu değildir.

Ancak bazı durumlarda kesinleşmiş hukuki durumların tekrar ele alınmaması, tartışma konusu yapılmamasının hukuk güvenliği ile hiçbir ilgisi olmayabileceği Azrak tarafından haklı olarak ifade edilmekte ve şu şekilde örneklendirilerek sorgulanmaktadır: "Örneğin, anayasaya aykırı bir kanuna dayanılarak verilen emeklilik maaşının bağlanması isteminin reddine ilişkin bir idari karar, ya da anayasaya aykırı bir kanuna göre tarh edilen bir vergi söz konusuysa bu hususlara ilişkin kanun hükümlerinin iptali yolundaki anayasa mahkemesi kararının geriye yürümemesi, ilgilinin hukuk güvenliğinin korunması bakımından katkıda bulunabilecek midir? Aksine bu gibi hallerde iptal kararının geriye yürütülmesi adaletin sağlanması bakımından gereklidir".

İptal kararının ceza hukuku alanında ve kesinleşmiş kararlar bakımından etkisi de konu ile ilgilidir. Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiş kanuna dayanarak verilen ceza mahkumiyetinin devamı bu koşulda mümkün müdür? Bu durum ceza yasalarının zaman bakımından uygulanması esasına aykırı düşecektir. Mahkumiyetin dayanağını oluşturan yasal düzenleme iptal edildiğine göre, iptal edilen yasaya dayanarak kesinleşmiş mahkumiyeti bulunanlar için durum ne olacaktır? Bu durumda kanunun iptali ile fiil suç olmaktan çıkarılmış olacağına göre, suçtan mahkum olan kişinin mahkumiyetinin devam etmemesi ve suçun tüm unsurları ile ortadan kaldırılması gerekecektir. Yargıtay Ceza Dairesi de bu sebeple "iptal edilen kanuna göre verilen kararın tatbikine devam edilemez" diyerek aynı yönde karar vermiştir. Aliefendioğlu, hükümlü lehine sonuç doğuran Anayasa Mahkemesi kararlarının kesinleşmiş mahkumiyet kararlarını etkileyeceği kanaatindedir. Mahkumiyetin dayandığı kuralın fiili suç olmaktan çıkardığı halde genel af yasalarında olduğu gibi ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkmalıdır. Kesinleşmiş beraat kararlarında ise dayanak olan yasanın iptalinden sonra lehe yasa uygulanır kuralı gereği, karar varlığını devam ettirecektir.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ise, karara esas alınan yasanın iptalinin "yargılamanın yenilenmesi" sebebi olduğunu ileri sürmektedir.

Örneğin bazı yasaklar öngören kanunların iptali halinde de benzer bir durum

bulunmaktadır. Buna göre dava açmanın yasaklanmasını öngören yasanın iptali halinde dava açmanın mümkün olması gerekir. Danıştay bu konuda birel işlemler için iptal kararının geriye etkili olabilmesini işlemin dava konusu edilmiş veya halen edilebilir olması koşuluna dayandırmaktadır. Danıştay Dava Daireleri Kurulu Kararına göre, "...her ne kadar Anayasanın 152. maddesinin 3. fıkrasında ...Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümeceği belirtilmiş ise de bu hükmün iptal kararlarının ihtilaf haline getirilmemiş muamelelere tesir etmeyeceği manasında anlaşılması gerekir."

Sonuç olarak AYM kararlarının geçmişe etkili olmamasının en başta hukuki güvenlik ve kazanılmış haklara saygı boyutu ile önem taşıdığı söylenebilir. Ancak yasanın iptali ile hukuka uygun davranarak vergi vermiş olan mükellef ile vergisini vermeyen mükellef arasında da eşitsizlik olmakta ve hukuki güven ortamı bu kez sarsılmaktadır. Bu durumda ya ceza kanunlarında olduğu gibi vergi yasasının iptali ile mükellefin lehine olan düzenlemelerin bundan etkilenmeyip, mükellefin aleyhine durumlarda yasanın iptalinden mükellefin yararlandırılması ihtiyacı bulunmaktadır. Ya da yasama organları sıkça hukuka ve anayasaya aykırı olarak vergi koyup tahsil edecekler ve yasanın iptali halinde de vergisini veren mükellef bu olumsuzluğa katlanmak zorunda kalacak ve hukuki güvenlik (!) bu sayede gerçekleşecektir.

Konumuz bakımından bu çerçevede söz konusu hükmün iptal edilmesi sebebiyle tahsil edilmiş tutarların red ve iade edilmemesi hukuka aykırı bulunmuştur. Burada geriye yürümezlik ilkesinin varlığı sebebiyle söz konusu vergilerin ödenemeyeceği ileri sürülebilirse de bu yönde bir uygulama, iptal işleminin hukukî sonucunun ve adaletin yerine gelmesini engellemiş olur. Bu durumun varlığı hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmayacaktır. Dolayısıyla söz konusu iptal hükmüne dayanarak ödenen vergilerin mükelleflere iadesi gerekmektedir.

Prof. Dr. Hakan Üzeltürk

KPMG Türkiye Vergi Danışmanı

T : +90 216 681 91 68

M : +90 530 940 50 91

E : huzelturk@kpmg.com

Girişim Sermayesi ve Melek Yatırımcılara Yönelik Vergi Düzenlemeleri

Ayhan Üstün

Vergi mevzuatında yapılan yeni düzenlemeler ile hem mevcut hem de yeni kurulacak girişim sermayesi yatırım fonu veya ortaklıklarına fon akışının hızlanması, kaynakların çeşitlenmesi yolu ile Türkiye’de henüz çok erken aşamalarda olan girişim sermayesi yatırımı ve melek yatırımcı gibi kavramların da gelişmesine olanak vermesi beklenmektedir.

Girişim Sermayesi Nedir?

Girişim sermayesinin yatırım yapabileceği evreler; çekirdek, başlangıç, erken aşama, gelişme, köprü ve yönetim satın alma gibi sınıflara ayrılmaktadır.

Girişim sermayesi fonları (Venture Capital Funds) ile özel sermaye fonları (Private Equity Funds) aralarında ciddi benzerlikler barındıran ve zaman zaman birbirine geçişen yatırım mekanizmalarını ifade ederler. Fakat genel bir ayırım yapmak gerekirse girişim sermayesi fonlarını özel sermaye fonlarından ayıran temel fark, özel sermaye fonlarının çoğunlukla kurulu ve başarılı bir geçmişi olan, fakat genelde halka açık olmayan şirketlere yatırım yapmasıdır. Girişim sermayesi ise nispeten daha küçük ve daha riskli, ancak getirisi de daha yüksek sayılabilecek, başlangıç (start-up) veya tohum (seed) olarak adlandırılan erken aşamadaki şirketlere yatırım yapmaktadır.

Girişim Sermayesinin Diğer Yatırım Araçlarından Farkları Nelerdir?

Girişim Sermayesi fonlarını diğer finansman sağlayan kurum ve kuruluşlardan ayırtıran önemli farklar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Girişim Sermayesi yatırım fonları genellikle şirketin çoğunluk ve idaresini ele almak istemez, bu sebeple genellikle azınlık hissesi (<%49) sahibi olarak kalmayı tercih ederler.
- Sağlanan finansman kaynağı uzun vadeli, geri ödemesiz ve faizsizdir.
- Ortak olunan şirketlere yeni ürün ve hizmet geliştirme, kurumsal yönetim gibi konularda destek sağlarlar.
- Şirketlerin yönetimlerine aktif katılımda bulunarak stratejik kararların alınmasına ve kurumsallaşma süreçlerine katkı sağlarlar.

- Genellikle şirket yaşam döngüsünün ara kademelerine (üreten, hizmet veren ve teslimata başlayan ancak kâra geçememiş veya satışları artan ve kâra geçmiş) aşamalarındaki şirketlere yatırım yapmayı tercih ederler.

- Girişim Sermayeleri yatırımlarından genellikle orta vadede (örnek 3-7 yıl arasında) çıkmayı hedeflerler.

Melek Yatırımcı Nedir?

Genel olarak “melek yatırımcı” tabiri yüksek risk ve yüksek büyüme potansiyeli içeren ancak finansman ihtiyacı içinde olan girişimcilere, kuruluşlarının çok erken bir döneminde yatırım yapan özel bir yatırımcı tipini tanımlamak için kullanılmaktadır.

Melek yatırımcılar genellikle kendileri de başarılı birer girişimci olan ve elinde fon fazlası bulunan iş insanlarıdır; bu yatırımcılar ellerindeki serbest fonu riskli ama getiri potansiyeli yüksek yatırım alanlarına yönlendirirken aynı zamanda yatırım konusu işe sürekli danışmanlık sağlayarak da gelişmesine yardımcı olurlar.

Yukarıda tanımı yapılan girişim sermayesi fonlarından farkı, kurumsal bir örgütlenme ve düzenli olarak yatırım amacı gütmeyen bir melek yatırımcının bireysel olarak ya da sahip olduğu kurumlar aracılığı ile uygun buldukları projelere yatırım yapma imkânlarıdır. Melek yatırımcıların bu tür projelere girişim sermayesi fonları üzerinden dolaylı olarak yatırım yapmaları mümkündür.

Batıdaki gelişmiş ekonomilerdeki örneklerle baktığımızda melek yatırımcıların ortak özellikleri aşağıda gibi gözlemlenmiştir:

- Melek yatırımcıların büyük çoğunluğu 35-65 yaş arası şirket sahibi işadamlarından oluşmaktadır.
- Melek yatırımcılar en çok sağlık, medikal hizmetler, yazılım ve biyoteknoloji sektörleri

gibi yenilikçi ve büyüme potansiyeli yüksek sektörler için duymaktadır.

- Melek yatırımcılar başarılı olabilecek bir yatırımı desteklemenin yanında, kendilerinin değerlendirebileceği girişim fırsatlarını da takip etmektedir.
- Melek yatırımcılar genellikle yatırım yaptıkları alanla ilgili kişisel deneyime de sahiptir ve finansman sağladıkları şirketlerin yönetiminde aktif rol almayı istemektedir.
- Melek yatırımcı olmayı seçenlerin beklentileri yalnızca yatırdıkları paranın geri dönüşünü sağlamak, katma değer yaratmak ve girişim sürecinde rol almak değildir; bunların yanı sıra manevi tatmin beklentisi içinde bulunan melek yatırımcılara da rastlanmaktadır.

Türk Vergi Mevzuatı'nda Girişim Sermayesi Fonları ve Ortaklıkları ile İlgili Düzenlemeler:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun istisna kazançları düzenleyen 5.nci maddesine göre Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları Kurumlar Vergisi'nden istisna edilmiştir.

Bu maddede atfı yapılan girişim sermayesi yatırım fonları ve ortaklıkları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Sermaye Piyasası Kurulu'ndan izin alarak Türkiye'de kurulabilirler. GSYO 2499 sayılı SPK ile hukuki olarak tanımlanmıştır. GSYO'ların kuruluş koşulları ve faaliyet alanları ile ilgili detaylı düzenlemeler SPK'nın ilgili tebliğlerinde yayımlanmıştır. GSYO bir Anonim Şirket statüsünde kuruldukları için SPK tarafından özel olarak düzenlenmemiş her türlü konuda Türk Ticaret Kanunu'nun genel düzenlemelerine uymakla yükümlüdür.

Yeni Yasal Düzenlemeler Girişim Sermayesi ve Melek Yatırımcılar için Ne Getiriyor?

İçinde teşvik mevzuatı da dâhil birçok vergi düzenlemesi barındıran ve basında uzun zamandır "torba yasa" olarak adlandırılan düzenlemeleri içeren 6322 sayılı kanun 15 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kanun içeriği esas olarak enflasyonla mücadele, işsizlik ve bölgesel kalkınma farklılıklarının ortadan kaldırılması, Türkiye'nin cari açık sorunu ve buna bağlı iç talep yüksekliği/tasarruf eksikliği gibi ekonomi yönetiminin önceliğinde yer alan makro-ekonomik konulara vergi mevzuatındaki özel düzenlemeler ve teşvikler yolu ile çözüm bulunmasını amaçlayan bir pakettir.

Bu çerçevede, girişim sermayesi yatırım fonu ve ortaklıklarına yapılacak yatırımlar ile ilgili aşağıdaki vergi düzenlemeleri yapılmıştır: Öncelikle, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 325. maddesine yapılan bir ilave ile "girişim sermayesi fonu" kavramı vergi mevzuatında aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

- Sermaye Piyasası Kurulu'nun düzenleme ve denetimine tabi olarak Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak olan girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına sermaye olarak konulması veya girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması amacıyla, ilgili dönem kazancından veya beyan edilen gelirden girişim sermayesi fonu ayrılabilir.
- Bu fon, kurum kazancının veya beyan edilen gelirin %10'unu ve öz sermayenin %20'sini aşamaz.
- Girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar pasifte geçici bir hesapta tutulur. Mükelleflerce, fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya girişim sermayesi yatırım fonlarına yatırım yapılmaması halinde, zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.
- Bu fon; amacı dışında herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi; işletmeden çekilmesi; ortaklara dağıtılması; dar mükelleflerce ana merkeze aktarılması veya işin terki, işletmenin tasfiyesi, devredilmesi, bölünmesi ya da girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinin veya girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarının elden çıkarılmasından itibaren altı ay içinde bu maddede belirtilen amaçla yeniden kullanılmaması halinde, bu işlemlerin yapıldığı veya sürenin dolduğu dönemde vergiye tabi tutulur.
- Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yukarıdaki tanıma atfı yapılarak gelir vergisi mükellefi olan (gerçek kişi yatırımcıların) beyan edilen gelirlerinin 10%'unu aşmayan bir tutarını Vergi Usul Kanunu'nda sayılan şartlarla "girişim sermayesi fonu" olarak ayırması ve gelir vergisi matrahından indirilmesine olanak verilmektedir.

Buna paralel şekilde, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan düzenleme ile kurumlar vergisi mükelleflerinin beyan edilen gelirlerinin 10%'unu aşmayan bir tutarını Vergi Usul Kanunu'nda sayılan şartlarla "girişim sermayesi fonu" olarak ayırması ve gelir vergisi matrahından istisna edilmesine olanak verilmektedir.

Yukarıdakilere ilave olarak, 5520 sayılı Kanun'un istisna kazançları düzenleyen

5. maddesine yapılan bir ilave ile Kurumlar Vergisi mükelleflerinin "Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları" da kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Bu maddelerde yer alan "girişim sermayesi fonu" uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemek için Maliye Bakanlığı yetkilendirilmiştir ve bu amaçla bir tebliğ yolu ile düzenleme yapılması beklenmektedir.

Sonuç:

Vergi mevzuatında yapılan bu düzenlemeler yolu ile Türkiye'de iç kaynakların ve tasarrufların yetersizliği sebebi ile finansal piyasalardan uygun koşullarda fon bulamayan riskli ama getirisi yüksek ve ekonomik gelişmeye destek olabilecek projelere fon sağlanmasını teşvik etmek için özel düzenlemeler getirilmiştir.

Söz konusu düzenlemeler ile hem mevcut hem de yeni kurulacak girişim sermayesi yatırım fonu veya ortaklıklarına fon akışının hızlanması, kaynakların çeşitlenmesi yolu ile Türkiye'de henüz çok erken aşamalarda olan girişim sermayesi yatırımı ve melek yatırımcı gibi kavramların da gelişmesine olanak vermesi beklenmektedir.

Ayhan Üstün

Vergi, Şirket Ortağı

T: + 90 (216) 681 90 20

F: + 90 (216) 681 91 91

E: ayhanustun@kpmg.com

Serbest Bölgelerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Sorunu

Murat Palaoğlu

Son dönemde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintilerine ilişkin olarak çeşitli belirsizlikler ortaya çıkmış, özellikle serbest bölgelerden ithalat yapan bazı firmalar geçmişe dönük incelemeye tabi tutulmuş ve/veya firmalara Gümrük İdarelerince geçmişe dönük ceza veya ek tahakkuk düzenlenmiştir. Özellikle uygulamanın geçmişe dönük olması, bazı firmalarda belirsizlik nedeni ile endişe yaratmaktadır.

Konunun anlaşılması için uygulamaya ve dayanakları ile muhtemel sonuçlarına değinmek istedik.

Bilindiği üzere, 88/12944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ithalat işlemlerinde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintilerinin uygulanış biçimleri düzenlenmiştir. Fon kesintilerinin hukuki temeline ilişkin tartışmalar bulunmakla birlikte, 4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 3-a maddesinde yer alan "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri, bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam olunur ve doğrudan genel bütçeye gelir yazılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir. Kesinti oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya onbeş puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir" hükmü uyarınca tahsil olunmaya devam etmektedir.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar'ın 3. maddesinin (d) bendine göre Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat %6 oranında Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) kesintisine tabiyken, bedelin ithalatın gerçekleşmesinden önce ödendiği ödeme

şekillerinden Peşin, Akreditifli, Vesaik Mukabili ödeme şekillerinin kullanılmasında Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi uygulanmamaktadır.

KKDF kesintisi yapılmaması için yükümlü, mal bedelini beyanname tescil tarihinde veya öncesinde ödediğini gösteren aracı bankadan temin edilecek transfer bildirim formunu ithalata ilişkin gümrük beyannamesine eklemelidir.

KKDF, ithalat işlemlerinde KDV ve ÖTV'nin matrahına girer ve yurtiçi giderler kısmında yer alır. KKDF kesintisi, 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 13.10.2011 tarihinden itibaren %6 oranında uygulanmaktadır. Ancak, İhracat Teşvik Belgesi ile Dâhilde İşleme İzin Belgesi kapsamında yapılan ithalatlarda KKDF kesintisi yapılmamakta ve üretici ihracatçılar bu yönü ile desteklenmektedir.

Serbest Bölgelerden yapılan ithalatlarda uygulama nasıl?

Serbest bölgelerden yapılan mal alışları, ithalat vergileri ve dış ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından ithalat işlemi olarak kabul edilecektir. Bu noktada bölgelerden mal alışlarının Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu yönünden de ithalat işlemi gibi kabul edildiğini söyleyebiliriz. Bu ithalat işlemlerinin vadeli olması halinde ise fon kesintisi söz konusu olmaktadır.

Gümrük Müsteşarlığı (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı) Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı 2011/16 sayılı genelgenin akabinde, Serbest Bölgelerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileriyle ilgili yeni uygulamalar ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, serbest bölgelerde herhangi bir firma ile merkez şube veya ortaklık ilişkisi içinde bulunan firmaların serbest bölgelerden yaptıkları ithalatlarda Kaynak

Kullanımı Destekleme Fonu kesilmemesi için hem yurtdışındaki ihracatçıya yapılan ödemenin hem de ithalatçının serbest bölgedeki satıcıya yaptığı ödemenin gümrük yükümlülüğü başlamadan önce tamamlanmış olması gerekmektedir ve ilgili belgelerin ithalatçı tarafından gümrük idarelerine tevsiki gerekmektedir. Başka bir deyişle, bu yönde bir ilişkinin varlığı halinde KKDF kesintisi ödenmemesi için, beyannamenin tescilinden önce eşyaya ilişkin bedelin yurtdışındaki satıcısına ödenmiş olması gerekmektedir. Bununla birlikte, herhangi bir firma ile merkez-şube veya ortaklık ilişkisi içinde olmayan firmaların serbest bölgelerden yaptıkları peşin ithalat işlemlerinde ve serbest bölgelerde bulunan imalatçı firmalar tarafından üretim faaliyetleri neticesinde elde edilen farklı GTİP numaralı eşyanın ithalinde KKDF kesintisi yapılmamaktadır.

Antrepo ve geçici depolama yerinde devredilen eşyaya ilişkin olarak da KKDF uygulamasına dair benzer bir düzenleme getirilmiştir.

Söz konusu genelgede belirtilen hususlar kapsamında, bazı firmalara yönelik geçmişe dönük incelemeler yapılmakta ve bunun sonucunda serbest bölgelerden yapılan ithalat işlemleri için yeni düzenleme ile getirilen uygulamalar ışığında gümrük idarelerince bazı firmalara ek tahakkuk ve/veya ceza kararları düzenlenmektedir.

Bununla birlikte benzer bir uygulamada ihtirazi kayıtla ödenen KKDF ve buna ilişkin KDV'nin iadesi için yapılan itirazın reddi üzerine açılan bir örnek davada, vergi mahkemesinin kararı mükellef-firma lehine olmuş, beyanname tescil tarihinden önce yapılan ödemenin "peşin ödeme" olduğu sonucuna varılmış, gümrük idaresinin 2011/16 sayılı genelgeyi gerekçe göstererek yapılan ithalatı peşin ithalat olarak kabul etmemesinin hukuki bir dayanağının olmadığı ileri sürülerek yapılan KKDF tahakkuku ve bu fon üzerinden alınan KDV'de hukuka uyarlık görülmediği gerekçesi ile dava konusu işlemin (ek tahakkuk) iptaline karar verilmiş, Gümrük

İdaresi'nin bu karara yaptığı itiraz kabul görmeyerek Bölge İdare Mahkemesince, Mahkeme kararına yapılan itiraz reddedilmiş ve 1. derece Mahkeme kararı onanmıştır.

Neden?

2011/16 sayılı genelge ile serbest bölgelerden yapılan ithalatlarda, serbest bölgedeki firma ile ithalatçı firma arasında şube veya ortaklık ilişkisinin bulunması halinde KKDF ödemesine tabi olmamak için, ithalata ilişkin beyannamenin tescilinden önce serbest bölgedeki şubeye ödemenin yapılmış olmasının yanında, şube tarafından eşyanın satıcısına da ödemenin yapılmış olması gerekliliği getirilmiştir.

Yukarıda özetlenen gelişmelere dayanak olan 2011/16 sayılı genelge, Gümrük Kanununda Serbest Bölgelere ilişkin Genel Hükümleri düzenleyen 152. maddede yapılan değişiklikten sonra gündeme gelmiştir.

18/6/2009 tarihinde kabul edilen 5911 sayılı Kanun ile Gümrük Kanunu'nda yapılan

değişiklik neticesinde Serbest Bölgelere ilişkin olarak Gümrük Kanunu'nun 152. maddesinden "ve kambiyo mevzuatının" ibaresi çıkarılmıştır. Bunun sonucu olarak, serbest bölgelerin, serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmadan konulabileceği, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin (ve kambiyo mevzuatının çıkarılan hüküm) uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen yerler olarak belirlendiği görülmektedir.

Ancak;

Her ne kadar Gümrük Kanunu'nda bu yönde bir değişiklik yapılmış olsa da;

Serbest Bölgelere ilişkin olarak özel kanun olan 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 6. maddesinde "...ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen Serbest Bölgelerden yapılan ithalatlarda, beyanname tescil tarihinden önce yapılan ödemelerin peşin ödeme olduğu sonucuna varılmaktadır.

Ayrıca, uygulamanın "hukuki güvenlik ilkesine" aykırı olduğuna ilişkin değerlendirmeler bulunmaktadır. Vergilendirmenin belirliliğini, vergi hukukunda

kiyas yasağını ve vergi yasalarının geriye yürümezliği ilkesini içeren hukuki güvenlik ilkesi, vergi hukuku açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Bu ilke ile devletin vergilendirme aracılığı ile yaptığı müdahalelerin öngörülebilmesi ve bu yönü ile vergi mükelleflerinin güvence altına alınması ve vergide keyfiliğin önlenmesi sağlanmaktadır.

Bazı firmalar genelge düzenlendikten sonra, işlemlerini genelge doğrultusunda gerçekleştirmiş olmalarına rağmen, daha önceki işlemlerine ilişkin cezalara muhatap olmaktadır. Uygulamanın geçmişe yürütmesi "hukuki güvenlik ilkesini" zedeleyen bir durum olarak nitelendirilmektedir.

Bunun yanında yasa ve yönetmeliklerin uygulamasında yol göstermek amacı ile düzenlenmesi beklenen genelgeler ile yasa ve yönetmelikte açık olarak tanımlanmamış kavramlardan kaynaklanan fon kesintisinin yapılmasında da yerindelik görülmemektedir.

Ne olacak?

Halihazırda;

- İnceleme, ek tahakkuk ve cezaların geçmişe dönük olması ve dayanağının incelemeye konu işlemlerden daha sonra düzenlenen bir genelge olmasının hukuki güvenlik ilkesine aykırılığının tartışılıyor olması,

- Ödeme şekillerinin ve buna bağlı KKDF kesintisinin kambiyo mevzuatının konusu olması ve bu kavramların gümrük mevzuatında tanımlanmamış olması,

- Serbest Bölgelere ilişkin özel düzenlemelere Serbest Bölgeler Kanunu'nda yer verilmiş olması ve Gümrük Kanunu'ndaki bu değişikliğin kambiyo mevzuatı tanımlarını ve serbest bölgelerin tanımını (diğer özel kanunlarda hukuki düzenlemeler mevcutken) etkilemeyeceği,

- KKDF'ye ilişkin Bakanlar Kurulu kararında bu yönde bir uygulamaya dayanak teşkil edecek açık bir düzenlemenin bulunmaması,

- Gümrük İdaresi'nin "2011/16 sayılı genelgeyi gerekçe göstererek yapılan ithalatı peşin ithalat olarak kabul etmemesinin" hukuki bir dayanağı bulunmadığına dair mahkeme kararının Bölge İdare Mahkemesince de onanmış olması, (emsal karar olabilecekse de henüz tüm işlemler için bağlayıcı bir nitelik taşımamaktadır) nedenleri ile uygulamanın daha da tartışılmalı hale geldiği anlaşılmaktadır.

Gümrük İdareleri, söz konusu genelge yürürlükte iken benzer uygulamalar yapmaya devam edebilecektir. Her beyanname konusu ithalatın ayrı bir idari işlem olması nedeniyle birçok dava, itiraz ve ceza işlemi ile karşılaşılabilecektir.

Ayrıca, bahse konu genelge uyarınca gönderici firmaya ödeme yapılmadan antrepoda veya geçici depolama yerinde devredilen eşyaya ilişkin olarak KKDF kesintisi doğmaması için de benzer bir düzenleme getirildiği unutulmamalıdır.

Bunun yanında, firmaların kendilerine ulaşan tebligatlar ve/veya ceza kararlarına ilişkin

yapacakları işlemlerde de çeşitli tereddütler bulunmaktadır. KKDF tutarına ilişkin tebligat, bu tutara isabet eden KDV'ye ilişkin tebligat ve KDV'ye ilişkin ceza kararı olmak üzere bir ithalat işlemine karşın firmalar genelde 3 farklı tebligat/karar ile muhatap olmaktadır. Bu noktada itiraz durumunda, KDV ve KDV cezasına ilişkin izlenecek yol ile KKDF'ye ilişkin izlenecek yol farklılık göstermektedir. Tebligatlarda, KDV tebligatı ve ceza kararına ilişkin idari itiraz mekanizmasına atıf yapılabilirken, KKDF tutarına ilişkin olarak ise Vergi mahkemeleri adres olarak gösterilebilmektedir.

Oysa Danıştay Başkanlar Kurulu'nun 20.04.2009 tarihli yetkili yargı yerinin belirlenmesine ilişkin kararında ise, "... davacı şirket tarafından, gümrük giriş beyannameleriyle mal mukabili ithalatı yapılan aksamaların bedeli üzerinden %3 oranında ödenen kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi, bir vergi, resim, harç veya benzeri mali yükümlülük olmadığı gibi söz konusu kesintinin vergi ile bağlantısı ve etkileşimi de bulunmadığından davanın çözümü görevi 2576 sayılı Kanunun 5'inci maddesi uyarınca genel görevli mahkeme olan idare mahkemesinin görevinde bulunmaktadır..." denilmektedir. Uzlaşma talebi ise her işlem için uygulanamayabilecektir. Böylece, şirketler kendilerine yapılan tebligatlar kapsamında peşin ödeme, itiraz veya uzlaşma yolları yanında, Vergi Mahkemelerine gitmek veya Danıştay kararını dikkate alarak İdare Mahkemelerine başvurmak arasında çelişki yaşayabilmektedir. Bu noktada başvuru ve itiraz sürelerinin farklı düzenlendiğini, Vergi Mahkemeleri için 30 gün olan sürenin

İdare Mahkemeleri için 60 gün olduğunu belirtmek gerekmektedir. Bir diğer nokta ise, bir hâkimle verilen kararlara karşı Bölge İdare Mahkemelerine itiraz edilmesi, ancak birden fazla hâkim ile verilen kararlarda ise Danıştay'a temyiz başvurusu yapılması gerekliliğidir.

Yukarıda bahsedilen usule ilişkin farklılıklar, firmaların uygulamada çelişki yaşamalarına yol açmaktadır.

Firmaların hak mahrumiyetine uğramamaları için, özellikle vergi ve gümrük mevzuatında belirlenen usul hükümlerine uymaları ve haklarının ve ödevlerinin bilincinde olmaları gerekmektedir.

Firmalar yargıya da başvurabilecek olup esasen, ilgili genelgenin tereddütleri ortadan kaldıracak şekilde düzenlenmesi, idari işlemlerin ve düzenlemelerin tahsilata konu işlemlerin tanımını veya kapsamını belirtmesi durumunda, bu işlemler ile geçmişe dönük cezai uygulamaların yapılmayacağına gümrük mevzuatında yasal güvence altına alınarak belirlenmesinin çözüme katkı sağlayacağı ve firmaların beklentilerini karşılama noktasında yerinde bir icraat olacağı düşünülmektedir. KKDF'ye ilişkin yasal düzenlemelerin de gözden geçirilmesinin, fonun hukuki temeline ilişkin tartışmaları ortadan kaldıracığı gibi uygulamadaki karışıklık ve belirsizlikleri de gidereceği değerlendirilmektedir. İthalatlarda fonu tebliğ ve tahsil eden Gümrük İdaresinin tebligatlara ilişkin itiraz mercii olmaması ve ayrıca yukarıda bahsedilen Danıştay kararında belirtilen görüşler kapsamında KKDF kesintilerinin uzlaşma talebine

konu edilip edilemeyeceğine ilişkin soru işareti bulunması, Gümrük İdaresi'nin de KKDF uygulamalarındaki rolünün daha net belirlenmesi gereğini ortaya koymaktadır.

KKDF kesintilerine ilişkin ceza ve tahakkukların hangi hallerde uygulanacağını açıkça belirlenmesi ve ödeme şekillerinin hukuki bir düzenleme ile tanımlanması durumunda, idarenin öngörülemez işlemleri ile muhatap olmayan firmalar ve mükellefler mağdur edilmemiş olacaktır.

Murat Palaoğlu
Gümrük ve Dış Ticaret, Direktör
T: +90 0216 681 91 62
M: +90 533 280 50 84
E: mpalaoglu@kpmg.com

Feyyaz Yazar

Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları İhtiyacına İlişkin Test ile Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları (PFA) Uygulamaları

Bilindiği üzere peşin fiyatlandırma anlaşmaları transfer fiyatlandırmasının son derece önemli bir konusu olup transfer fiyatlandırması müessesesinin olmazsa olmazıdır. Transfer fiyatlandırması düzenlemelerinin etkin olarak işleyip işlemediği, ilgili ülkede peşin fiyatlandırma anlaşmalarının yapılıp yapılmadığına bakılarak değerlendirilebilir.

Dünyada peşin fiyatlandırma anlaşmalarına bu gözle bakılmakta, yakından takip edilmekte, bilimsel çalışmalara konu olmakta ve raporlanmaktadır. Bunun en önemli nedeni çok uluslu şirketlerin ajandalarında en öncelikli konuma sahip olmasıdır.

Bu çerçevede KPMG Global tarafından, Peşin Fiyatlandırma Anlaşmaları (PFA) programları ile mevcut küresel algı ve deneyimleri keşfetmek adına, yedi ülkede 25 çok uluslu şirketten vergi direktörleri (veya denkleri) ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır.

Bulgular, KPMG Transfer Fiyatlandırması liderleri tarafından gözden geçirilmiş ve analiz edilmiştir. Analizler sonucu rapor hazırlanmış olup söz konusu araştırmadan ortaya çıkan bulgu ve gözlemler ele alınmıştır. Raporda yer alan en önemli bulgu ve içerikler şöyledir:

Katılımcı Profili

Araştırmada yer alan 25 katılımcı şirketten:

- Altı tanesinin tek PFA'sı bulunmakta,
- On beş tanesinin yürürlükte ve/veya müzakerede iki veya daha fazla PFA'sı bulunmakta,
- Dört tanesinin PFA'sı bulunmamakta,
- Bir tanesi ilk PFA'sını müzakere etmektedir.
- Bazı katılımcılar diğer firmalar ile önceki pozisyonlarında PFA müzakereleri gerçekleştirmiştir

Avantaj ve Dezavantajlar

- Bir PFA müzakeresi çok fazla zaman ve kaynak tüketebilir. Tamamlanma süreleri ülkeye göre değişirken, ortalama bir PFA'nın işleme konması ve tamamlanması genellikle 10 ila 20 ay sürmektedir.
- Araştırma katılımcılarının çoğu PFA avantajlarının maliyetlere göre daha ağır bastığını düşünmüştür. Transfer fiyatlandırmalarının nasıl ele alınacağını bilmenin vermiş olduğu güven ve istikrarın yanı sıra katılımcılar, iç kaynaklarını daha iyi yönetebilmekte ve potansiyel denetimleri önleyerek zaman ve maliyetlerden tasarruf edebilmektedir.
- Katılımcılar başarılı bir PFA'yı zamanında gerçekleşen makul ve adil bir anlaşma olarak tanımlamıştır. Başarısız bir PFA, herhangi bir anlaşmanın yapılmadığı veya firmanın sonuç olarak "maruz bırakıldığı" bir anlaşma olarak kabul edilmektedir.
- Genel olarak katılımcılar, PFA(lar)'ını elde etmenin zahmete değer olduğunu ve -uygun koşullar altında- tekrar yapacaklarını belirtmişlerdir.

Bazı Katılımcıların PFA'ları Tercih Etmeme Sebepleri

- Katılımcıların küçük bir kısmı PFA'ların değeri hakkında henüz ikna olmamaları veya işleriyle herhangi bir bağlantı kuramamaları sebebiyle PFA'ları tercih etmemiştir.

Daha ayrıntılı olarak:

Transfer fiyatlandırması işlemlerinin basit olduğunu düşünmüşlerdir. Tüm bu katılımcılar ileride PFA uygulamasını "olağandışı" ya da belirli türde işlemler kapsamında göz önünde bulundurabileceklerini belirtmişlerdir.

Katılımcıların değerlendirmeleri

1. İşin Doğası ve İşlemler

PFA'lar, daha çok firmaların karmaşık iş yapıları, yüksek seviyede merkezileşme veya itibar riskinin mevcut olduğu, transfer fiyatlandırması sorunlarıyla karşılaşabilecek durumlarda tercih edilmektedir. Yeni bir işlem oluşumu PFA uygulamasını tetikleyebilir, ancak bunun için işlemin PFA uygulamaya geçecek kadar uzun süre mevcut olması gerekir. Katılımcılar PFA uygulamasını

yeni pazarlara girme aşamasında ya da iş hacimlerinin nispeten yüksek olduğu durumlarda da tercih etmektedirler.

Katılımcıları PFA uygulamasına teşvik eden belirli düzenleme örnekleri aşağıdaki gibidir:

- Garanti ücretleri ve kâr payları
- Ar-Ge maliyet paylaşımı düzenlemeleri
- Birden fazla ülke arasında kâr havuzu uygulaması
- Fason üretim
- Dağıtım merkezleri
- Risk yönetimi.

2. Vergi İdaresi Değerlendirmeleri

Bazı katılımcılar yetki alanının doğasının, transfer fiyatlandırması yönetiminde PFA kararlarına etki edebileceğini belirtmişlerdir. Bu değerlendirmeler, PFA sisteminin gelişmişlik düzeyi, vergi idaresinin süreçle ilgili deneyimleri ve yönetimindeki esnekliği ile vergi idaresi kaynaklarının (hem zaman hem personel açısından) yeterliliğini de kapsamaktadır. PFA sistemi nispeten yeni ve vergi idaresinin deneyimleri kısıtlı olduğunda hem fırsat hem de zorluklar ortaya çıkmaktadır. Önceki PFA uygulayıcılarının vergi idaresi ile varmış olduğu makul anlaşmalar fırsatları doğururken; mükelleflerin tecrübe eksikliği ile vergi otoritesiyle anlaşmaya varmak için pek çok zaman ve kaynak harcayacak olması da zorlukları meydana getirmektedir.

PFA'lar özellikle, vergi idarelerinin transfer fiyatlandırması denetimlerinde nispeten agresif olduğu ülkelerde, bu tür incelemelerden kaçınmak isteyen firmalar için yararlı olabilir.

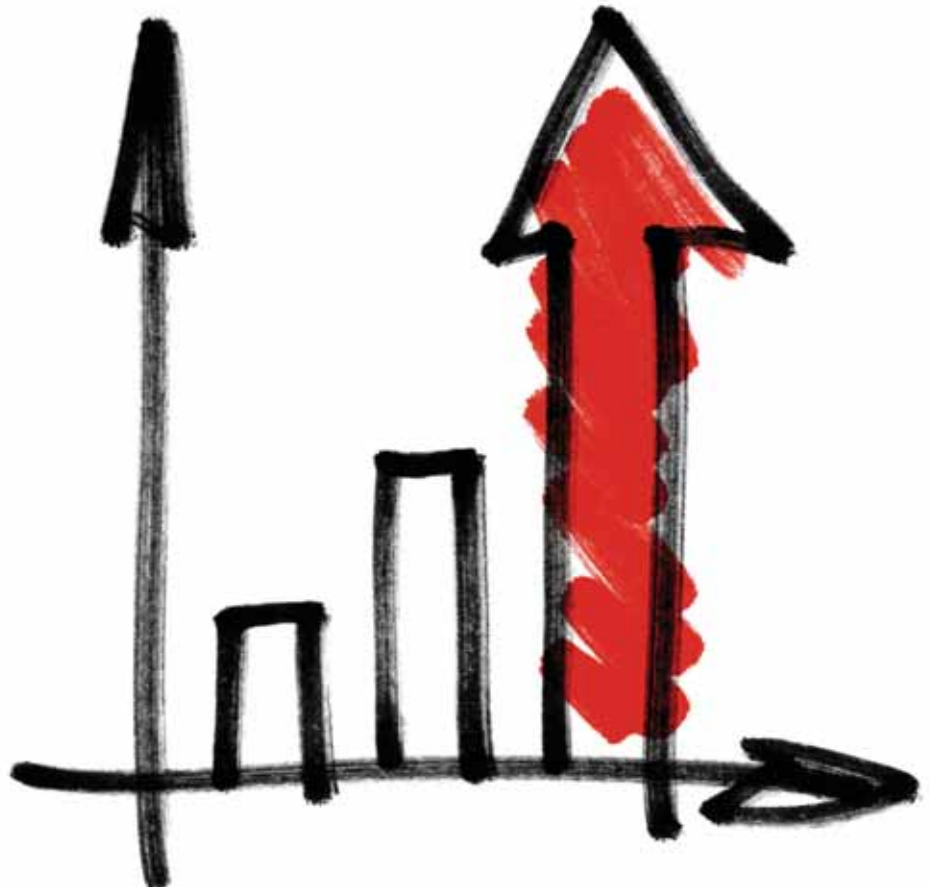
3. Tek Taraflı, İki Taraflı ya da Çok Taraflı PFA'lar İki ülke vergi idaresinin katıldığı iki taraflı PFA'lar, katılımcılar tarafından en çok tercih edilen anlaşmalar olmuştur. İkinci sırada tercih edilen anlaşmalar tek vergi idaresinin müzakere edildiği tek taraflı PFA'lar olmuştur.

İkiden fazla ülke vergi idarelerinin çok taraflı bir PFA üzerinde müzakere edip anlaşmaya varmalarının daha büyük bir sorun teşkil edeceği düşünülmüştür. Aslında, bazı firmalar iki taraflı PFA müzakereleri uygulayıp, daha sonra buradan elde edilen terimleri diğer yargı alanlarında destek olarak kullanmayı önermişlerdir. Vergi idareleri, mükelleflerin savunmalarına karşı, eğer daha önceden bir ya da iki ülke ile benzer PFA'ları mevcut ise, daha açık olabilir.

4. Tek Taraflı PFA'lar - Daha Hızlı, Daha Çabuk ve Daha Ucuz

Katılımcılar, tek taraflı PFA'ları iki taraflı PFA'lara göre daha koordine edilebilir ve tamamlanabilir olarak algılamışlardır. Gerçekten de, tek taraflı PFA'lar Hollanda, Belçika ve Lüksemburg gibi ülkelerde daha az zaman, çaba ve masraf gerektirdiği için iki taraflı PFA'lardan daha çok tercih edilmektedir.

Ancak, yerel vergi idareniz ile memnun edici ilişkilerinizin olması durumunda, idareyi diğer ülkelerdeki vergi idareleri ile iki taraflı müzakerelere dahil etmek garantili olmayabilir. Eğer var olan tek düzeltme riski diğer ülkeye aitse ve siz yerel vergi idarenizin dosyanıza yaklaşım biçimi konusunda kendinizden emin iseniz, yalnızca diğer ülke vergi idaresi ile tek taraflı bir PFA uygulamanız daha iyi olabilir. Yine de, tek taraflı PFA'ların çifte vergilemeyi

	HAYIR	EVET
1 Bir kuruluştaki ya da yargılamada ne kadar vergisel kar ortaya çıkacağı şirketiniz için ciddi olarak önemli midir?	0	2
2 Vergi idarelerinden transfer fiyatlandırmasına ilişkin gelen sorgulamaları azaltmak sizin için önemli midir?	0	2
3 Zorlukla sağlanan iş faaliyetleri için emsallere uygun fiyatlandırma güvenilir midir?	0	2
4 Önerilmiş transfer fiyatlandırması yöntemleri ile ilgili vergi idarelerinin farklı bakış açılarına yönelme potansiyeli var mıdır?	0	2
5 Transfer fiyatlandırması işlemleriniz vergi yargılamaları ile birlikte agresif transfer fiyatlandırma uygulamalarının performansını kapsamakta mıdır?	0	3
6 Eğer transfer fiyatlandırma düzeltmelerine katlanılıyorsa, idari işlemlere başvurulmakta mıdır ya da diğer mekanizmalar (örneğin Avrupa Tahkim Anlaşması) çifte vergilendirmeyi elimine etmekte midir?	0	2
7 Son zamanlarda vergi idaresinden bir ya da daha fazla transfer fiyatlandırma sorusu ile karşılaştınız mı?	0	2
8 İş modeliniz risk ve fonksiyonların tipik olmayan tahsislerine bağlı mıdır?	0	1
9 İş modeliniz tarafların risklerini ve önemli fonksiyonların bileşimini gerektirmekte midir?	0	1
10 İş modeliniz son zamanlarda değişmiş midir?	0	1
11 İşlem karşılık veya gayri maddi varlıkların kullanımı veya masraf paylaşımını potansiyel veya fiili olarak kapsamakta mıdır?	0	1
12 Eğer şirketiniz borsada işlem görüyorsa, denetimden geçmiş finansal raporlarda açıklanan vergi rezervleriniz gerçekte transfer fiyatlandırma işlemlerinden etkilenmekte midir?	0	2
13 Kayıplar ya da denetimi tetikleyen diğer potansiyel tartışmalı transfer fiyatlandırmaları var mıdır?	0	1
14 Kâr paylaşımı ya da artık-kâr paylaşımı mevcut ya da önerilmiş fiyatlandırma yöntemi midir?	0	1
PUAN		

önlemediğini unutmayınız. Bazı ülkeler bunları hiç önermemekte, ya da Almanya'da olduğu gibi, yalnızca vergi anlaşmalarının bulunmadığı durumlarda önermektedir.

PFA Teşhisi ile İlgili Test

Yani PFA'yı uygulamalı mısınız? Potansiyel faydalarını daha ileri düzeyde görebilmek için bu hızlı testi yapın. Bu anket, düşünceleri tartarken kısmi işlemler veya anlaşmalar için PFA'yı uygulama üzerine yüksek düzeyde bir bakış açısı sunmaktadır.

Puanınız nasıl?

Eğer puanınız 5'in altındaysa, PFA muhtemelen sizin için iyi bir seçim değildir. Şirketinizin vergi beyannamelerinin yeterliliğini desteklemek için transfer fiyatlandırma dokümantasyonlarınızı iyi ve kaliteli bir biçimde sürdürmeye devam ediniz.

Eğer puanınız 5'in üzerindeyse, PFA'yı uygulamaya başlamayı düşünmelisiniz. Puanınızın yüksek olması, şirketinizin peşin fiyatlandırma anlaşmalarına yönelik yatırım yapmasını gerektirir. Çünkü, anlaşmanın potansiyel faydaları çok daha yüksektir.

PFA Sürecini Kolaylaştırmak İçin En İyi Yollar

Vergi idaresinin yaklaşımına rağmen, süreci aşağıdaki süreçlerle kolaylaştırabilirsiniz:

- İyi düşünülmüş ve hazırlanmış strateji
- Önceden dosyalama ve iyi geliştirilmiş PFA uygulamaları
- PFA'yı tamamlamaya yönelik tahsis edilmiş kaynaklar

1) Stratejinizi hazırlayınız. Başlangıç için zaman harcayarak ve dengeli bir yaklaşım kullanarak argümanlarınızı çerçevelemelisiniz. Alternatif argümanları ve karşılaşılabilecek olan belgeleri araştırdığınıza emin olun.

2) Ev ödevinizi yapınız. Diğer vergi mükelleflerinin diğer ülkeler ile yapmış olduğu benzer işlemler ile uğraşırken yapmış olduğu benzer anlaşmaları belirleyiniz.

3) Soruları önceden tahmin ediniz. Vergi idarelerinin sorabileceği işlemleri ve önerilen transfer fiyatlandırmalarını göz önüne alınız ve cevap vermeye hazır olun.

4) Olayları bir araya koymak için zaman yatırımı yapınız. Vergi idaresinin kolaylıkla anlayabileceği net ve takip etmesi kolay olan dilekçe hazırlayınız. Bir ya da birden fazla vergi idaresi ile uğraşırken, bir ya da bütün vergi idarelerinin anlaması için, zor konulara ayrı bir özen gösteriniz. Sizin paylaşmış olduğunuz görüşe karşı önceden hazırlanmış bir öneri varsa, vergi idaresinin belirli pozisyonuna daha fazla dikkat gösteriniz.

5) Olay yönetim planı üzerinde hemfikir olun. Vergi idarelerinin herkes için söz konusu olan kronoloji, sorumluluk ve beklentileri yönünde anlaşmalara giriniz.

6) Vergi işlevinizi yeterli kaynaklardan sağlayınız. Zaman miktarını hafife almalı ve gayret göstermelisiniz.

7) Vergi idarelerinin takibi için hazırlanınız. Vergi idareleri kıt kaynaklarla daha fazlasını yapmayı istemektedir, bu yüzden uygulamanızı takip etmek için daha tedbirli olmanız gerekebilir. Bu durum, işlevleri önlem olarak uygulamak ve vergi idaresinin beklediği konuları belirlemek anlamına gelir.

8) Vergi idareleri ile güçlü ilişkileri olan dış danışmanlarla çalışınız. Mevcut ilişkiler süreci tahmin etmenize ve sorunlarla daha yakından ilgilenmenize yardım edebilir, süreci kolaylaştırabilir ve uygulamayı etkinleştirebilir.

Son olarak, PFA söz konusu olduğunda uygun şekilde uygulandığına emin olmak gerekir. Bu uygulama kritik varsayımları izleyerek, hiçbir değişikliğin PFA'nın dönemlerini etkilememesini ve potansiyelin gelecek yıllarda yenilenmesini içerir.

Vergi idareleri için elverişli PFA süreçleri: Mükellefler için elverişli PFA süreçleri:

- Uyum veya suistimal riskinin daha fazla olduğu durumlarda bu durumlara ve vergi mükellefleri üzerindeki kaynaklara odaklanılmasına olanak tanımak
- Transfer fiyatlandırması konularında genel denetim yükünü azaltmak
- Tüm vergi mükelleflerinin adalet duygusunu korumak
- Mükellef üzerine konan uyum yükünün hassasiyetini artırmak
- Vergi tabanını korumak
- Uyum teşvik etmek ve ilgili maliyetleri azaltmak
- Şeffaf olmak, kolayca anlamak ve uygulamak
- Transfer fiyatlandırması ve vergi dosyalama pozisyonlarında kesinlik sağlamak
- Anlaşmazlıkları, özellikle davaları azaltmak
- Çifte vergilendirme sorunlarının çözümünü hızlandırmak

Feyyaz Yazar

Vergi, Direktör

T : +90 216 681 90 43

M : +90 533 599 31 23

E : fyazar@kpmg.com

OUTSOURCING OUR SOURCING!

**İş hedeflerine
ulaşmada şirket
yöneticilerine doğru
haritayı ve yönü sunar.**

Neslihan Raepers

Günümüz modern yaşamında, zamanımız az ancak bizden beklenenler ve yapmamız gerekenler ise çok. “Bazen bu çelişki içerisinde hepimiz zaman zaman zorlanıyor ve bir çıkmaza girebiliyoruz.

Bireyler olarak yaşadığımız bu durum aslında işletmeler için de geçerli.

Yoğun iş hayatı ve gündemi içerisinde şirketler, zamanı en verimli nasıl kullanabilecekleri ve enerjilerini nerede/nasıl yoğunlaştırmaları gerektiği konusunda çözümler bulmaya çalışıyor.

İşte tam bu noktada “outsourcing” kavramı karşımıza çıkıyor. İş hayatında önemi giderek artan “outsourcing” aslında İngilizce kökenli bir kelime. Türkçe’de ise “bir işin yapılabilmesi için dış kaynak kullanımı” anlamına geliyor. Örneğin evimizin temizliğini kendimiz yapabilecekken çeşitli nedenlerden dolayı bu

iş başkalarına yaptırmak da aslında en basit outsourcing faaliyetlerinden biri.

Bununla beraber, Türkiye’de “outsourcing” dendiğinde, genellikle belirli bir mesleki bilgi ve uzmanlık isteyen profesyonel hizmetlere atıfta bulunuluyor.

“Outsourcing” yani dış kaynak temin edilerek faydalanılan hizmetlerin belki de en yaygın ve önemli olanlarından biri “muhasabe ve mali müşavirlik hizmetleri” ile ilgili olanlar. Bu hizmetler için neden “outsourcing” yani dış kaynak kullanımı tercih edilmekte sorusunun yanıtı ise işletmelerin aşağıdaki hedeflerinde saklı:

Firmanın kendi faaliyet alanına odaklanma gayreti

İşletmeler kuruluş ve büyüme aşamalarında, sınırlı insan kaynağı ile önemli iş hedeflerine

ulaşmaya çalışıyor. Bu hedeflere zamanında ulaşabilmek için şirket yöneticilerinin dikkat ve motivasyonlarını belirli bir alana yoğunlaştırmaları ve kendilerini meşgul edebilecek işletme yönetimi ile diğer ilgili birtakım konuları günlük yaşamlarından çıkarmaları gerekebiliyor.

Outsourcing hizmetleri bu noktada iş sahipleri ve yöneticilerinin kendi faaliyet alanlarına odaklanmaları konusunda yardımcı olmakta, uzmanlık isteyen “muhasabe ve mali işlemlerin” profesyonel kişiler tarafından icra edilmesini ve işletmenin güvenli bir şekilde yaşamına devam etmesini sağlamaktadır.

İnsan kaynakları ve teknoloji ile ilgili yatırım maliyetlerinden tasarruf etmek

Muhasebe süreçlerinin konusunda uzman, sürekli olarak mevzuatı takip eden ve eğitimler alan profesyonel kişiler tarafından takibi ve raporlanması son derece önemli.

Muhasebe süreçlerinin başarılı bir şekilde devamı için sadece insan kaynağı değil belli bir teknolojik altyapının da kurulmuş olması gerekir. Tabii ki bu teknolojik altyapının sürekli olarak korunması, bakımı ve yedeklenmesi de sürecin önemli bir parçası. Bu nedenle iyi ve kaliteli hizmet veren bir muhasebe biriminin kurulması emek ve yatırım isteyen bir süreç.

Özellikle bir işletmenin kuruluş ve gelişme dönemlerinde “muhasebe ve mali işlemlerini” “dış kaynak kullanarak (outsourcing)” idame ettirmesi işletmeye zaman ve para tasarrufu sağlamasının yanı sıra işletmenin bu iki değerli kaynağı daha da etkin kullanmasına neden olacaktır.

Kaliteli İş Sonuçları / Raporlama

Muhasebenin konusunda uzman ve deneyimli kişiler tarafından takibi ve raporlanması işletmenin hedeflerine ulaşabilmesi için son derece önemlidir. Muhasebe işlemlerinin tamamlanmasını müteakip hazırlanan haftalık, aylık vs. raporlar işletme yöneticilerine sunulmakta ve yöneticiler bu raporlara istinaden işletmenin geleceğine yönelik önemli kararlar almaktadırlar.

Muhasebenin doğru takip edilmemesi ve finansal raporların gerekli özen gösterilmeden hazırlanması bir işletmenin geleceğini tehlikeye atabilecek yanlış kararlar alınmasına neden olabilir.

Outsourcing hizmetleri muhasebe süreçlerinin ilgili mevzuat ve politikalar dikkate alınarak uzman kişiler tarafından icra edilmesini ve bu süreçler sonucunda ortaya çıkan verilerin doğru raporlanmasını hedefler.

İş hedeflerine ulaşmada şirket yöneticilerine doğru haritayı ve yönü sunar.

Yukarıdaki açıklamalarımıza istinaden işletmelerin kaynaklarını ve ihtiyaçlarını dikkate alarak kendileri için en verimli olacak şekilde muhasebe süreçlerini modellemeleri gerekir.

Bu modellemeler yapılırken iyi insan kaynağı ve teknolojik yatırımların maliyeti araştırılmalı, fırsat maliyetleri analiz edilmeli ve kesinlikle firmanın esas faaliyeti ile ilgili ihtiyaçlar dikkate alınmalıdır. Bu süreçlerde “dış

kaynak” temin eden hizmet firmasının doğru sorular sorarak bu hizmeti almak isteyenleri anlaması, herhangi bir kaygı gütmekten ihtiyaçları doğru belirlemesi ve bunları açık bir şekilde ifade etmesi son derece önemlidir.

Bununla beraber zamanla değişen ihtiyaçların tespit edilmesi ve buna göre yeniden bir modelleme yapılması kaçınılmaz olabilir. Dış kaynak hizmetleri veren kurumun iş ortağı olarak bu değişimi gözlemlemesi, zamanında sürece müdahale etmesi ve bu hizmetleri alanlarla iletişime geçmesi çok önemlidir.

Aksi takdirde bu hizmetler verimlilik yaratmak yerine ihtiyaçları karşılayamayan bir hal alır ki bu da hizmetin doğasına aykırı bir sürece girilmesine neden olur. Bu nedenle “dış kaynak hizmetleri” veren kurumun sadece var olan süreci değil gidilen rotayı ve yeri de görebilmesi, kendisini hizmeti alan kurumla aynı gemide yolculuk eden bir ortak olarak düşünmesi bu hizmetlerin başarısı için büyük önem taşımaktadır.

Ülkemiz ekonomik olarak gelişip büyüdükçe belirli çalışma alanlarının uzman kişilere bırakılmasını ve bu durumun resmi olarak teşvik edilmesini heyecan ve memnuniyetle takip etmekteyiz.

Bunun en güzel örneklerinden biri, 15 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 6322 sayılı kanuna istinaden “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanun”da bahsedilen “dış kaynak /outsourcing faaliyetlerine getirilen” gelir vergisi indirimi.

Bu kanunla birlikte Türkiye’de yerleşmiş olmayan kişi ve işyerlerine Türkiye’den verilen ve yurt dışında faydalanılan bazı outsourcing hizmetleri %50 gelir vergisi indirimine konu edilmekte. İlgili kanunda listelenen “outsourcing” hizmetlerinden biri de “muhasebe kayıtlarının tutulması.”

“Outsourcing hizmetlerinin” idari otorite tarafından da desteklenen bir ekonomik faaliyet haline gelmesi ülkemize yapacağı katkılar dikkate alındığında (istihdam yaratma, kaliteli hizmet alma ve akabinde gelen memnuniyet, ekonomik büyüme vs) son derece sevindirici.

Tüm bu gelişmelerin “muhasebe ve mali müşavirlik hizmetleri ile ilgili outsourcing” faaliyetlerini de daha cazip bir hale getireceğini düşünmekteyiz. Bu esnada meslek mensubu olarak bizlere düşen ise Türkiye ve dünyadaki gelişmelerin gerisinde kalmadan tüm bilgi ve kaynaklarımızla yıldızı giderek yükselen bu hizmetleri doğru icra etmek ve gelişmesine katkıda bulunmak.

Neslihan Raepers

Muhasebe Mali Müşavirlik Hizmetleri,
Şirket Ortağı

T: +90 216 681 90 41

M: +90 533 580 72 85

E: nraepers@kpmg.com

Vaktin değerini biliyoruz

Bu yüzden vergi ve mali hukuk konularında en güncel ve kapsamlı bilgileri tek tıkla ulaşılabile hale getirmeye devam ediyoruz!

www.kpmgvergi.com

aracılığı ile,

- Mali gündemdeki son gelişmelere,
- Son 24 saat içerisindeki ekonomik ve politik haberlere,
- En güncel vergi/gümrük/bankacılık/ sigortacılık/sermaye piyasası mevzuatına,
- KPMG Vergi Bölümü uzmanlarının mevzuattaki değişikliklere getirdikleri yorumlara,
- Mali bülten ve makalelere,
- Yerel ve global tüm KPMG yayınlarına,
- KPMG seminer ve diğer etkinlik duyurularına,
- Güncel mali takvime
- Para Piyasaları ile eşzamanlı güncellenen döviz kurlarına, repo oranlarına, ÜFE/TÜFE rakamlarına
- Sıklıkla ihtiyaç duyulan pratik bilgilere (Bordro, kıdem ve ihbar tazminatları hesaplamaları; vergi ve SSK mevzuatı ile ilgili oranlar, hadler, cezalar ve süreler) ve daha birçok yararlı bilgiye kolayca ulaşırsınız.

Ayrıca, "Benim Sayfam" seçeneği ile sayfanızı görmek istediğiniz gibi düzenlemekte özgürsünüz! Bu erişim sayesinde, ilgilenmediğiniz alanları sayfanızdan çıkarır, önem verdiğiniz alanları dilediğiniz yere taşırsınız. Bizi ilgiyle takip ettiğiniz için teşekkür ederiz.

KPMG Türkiye Vergi Hizmetleri

Abdulkadir Kahraman

Daha fazla bilgi için:

Abdulkadir Kahraman
Vergi Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı, YMM
T: +90 216 681 90 04
M: +90 533 294 97 24
E: akahraman@kpmg.com

KPMG Türkiye olarak, yerel ve uluslararası ölçekte vergi danışmanlık hizmetleri sunmaktayız. Günümüz ekonomisinde, etkin vergi önerileri farklı sektörlerde faaliyet gösteren şirketlere piyasada rekabet üstünlüğü sağlamaktadır. Bu nedenle, vergi hizmetlerimiz müşterilerimizin ticari hedefleriyle uyumlu, maliyet tasarrufu sağlayan bir faaliyet yapısı yaratmayı amaçlamaktadır.

Müşterilerimizin mali mevzuata uyumuna yönelik hizmetler verirken onların faaliyetleri konusundaki kapsamlı bilgi ve tecrübemizi kullanarak karşılaştırmalı analizler ve alternatif çözümler sunmaktayız.

Yerel ve uluslararası ölçekte sunduğumuz başlıca vergi hizmetlerimiz:

- Kurumlar Vergisi Tam Tasdik hizmetleri
- Katma Değer Vergisi İadesine ilişkin YMM tasdik hizmetleri ile dolaylı vergilere ilişkin diğer tasdik ve danışmanlık hizmetleri
- Şirket birleşmeleri, satın almaları ve şirketlerin yeniden yapılandırılmaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri
- Transfer Fiyatlandırması hizmetleri
- Bireysel Vergi Danışmanlığı hizmetleri
- Mali Hukuk hizmetleri
- Uluslararası Vergi Danışmanlığı hizmetleri
- Yabancı yatırımlar ve vergi teşviklerine ilişkin danışmanlık hizmetleri
- Muhasebe, bordro yönetimi ve vergi beyannamesi hazırlanması ile ilgili hizmetler

İstanbul'un Yeni Serüveni: Uluslararası Finans Merkezi Olmak

Sosyal Medyada Bankacılık

Yatırım Fonları ve Finansal Piyasalarla Etkileşim

Solvency II ve Sigorta Sektörüne Etkileri

Yeni Konsolidasyon Standartları "Suit"i

Factoring Sektörünün Finansmanı: Tahvil İhracı

Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Hakkında Seri:V, No:130 Sayılı Tebliğ'in Portföy Yönetim Şirketlerine Etkileri

**KPMG Türkiye Risk Danışmanlığı Çatısı Altında Finansal Hizmetler Sektörü
Özelinde Birçok Farklı Teknoloji Çözümü Sunuyor**

Sinem Cantürk

Cihan Doğrayan

Ali Tuğrul Uzun

Ali Tuğrul Uzun

Şirin Soysal - Çiğdem Atılğan

Orhan Akova - Onur Aytekin

Ulaş M. Kazak

Göktürk Tamay

Finansal Hizmetler Bölümü

İstanbul'un Yeni Serüveni:

Uluslararası Finans Merkezi Olmak

Sinem Cantürk

Akbank ve Institute of International Finance (IIF) tarafından, İstanbul'un dünyanın önde gelen finans merkezlerinden birine dönüştürülmesi kapsamında yerli ve yabancı bankacılık ve finans kuruluşlarını, Türk otoriteleriyle bir araya getirmek amacıyla 9 Mayıs 2012 tarihinde bir konferans düzenlendi. Konferans kapsamında İstanbul'un uluslararası finans merkezi olma yolunda yapılan çalışmalar, yeni gelişmeler ve fırsatlar değerlendirildi.

Geçmişe bakacak olursak, Türkiye 2009 yılında hazırladığı "İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Strateji ve Eylem Planı" ile nihai hedeflerine resmîyet kazandırmıştı. Bu kapsamda düzenlenen konferansın nihai amacı da günümüze kadar yapılan çalışmaların hedeflerle ne kadar örtüşüğünü tartışmak ve yapılan çalışmalara ivme kazandırmaktı.

Konferansta, T.C. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, T.C. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, T.C. Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı ve Akbank Yönetim Kurulu Başkanı Suzan Sabancı, İstanbul'un hedeflenen kapasiteye ulaşabilmesi için gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmesi planlanan iyileştirme çalışmalarıyla ilgili konularda konuşma yaptılar. Ayrıca; IIF Başkanı Charles H. Dallara, Citi Group Avrupa, Ortadoğu ve Afrika CEO'su

Alberto Verme, Yapı Kredi Bankası Genel Müdür Yardımcısı Carlo Vivaldi, Deutsche Bank CEO'su Dr. Josef Ackermann ve J.P. Morgan Genel Müdürü Michael Marrese gibi dünyanın önde gelen yabancı finans kuruluşlarının yöneticileri konferansa konuşmacı olarak katıldılar. Gerçekleştirilen konferansta yapılan konuşmalar ile Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) yayımladığı "İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Strateji ve Eylem Planı" ve Long Finance tarafından altı ayda bir yayımlanan uluslararası kabul görmüş "Global Financial Centers Index" (GFCI) çalışması bir bütün olarak değerlendirilmeli ve gelişmeler bu doğrultuda izlenmelidir.

Long Finance, her yıl Mayıs ve Eylül aylarında uluslararası finans merkezlerini, 25.000'den fazla değerlendirme anketi ve rekabete yarar sağlayan dışsal göstergelere dayanarak değerlendirmekte olup finans merkezlerine

bir GFCI puanı vermektedir. GFCI ilk olarak Eylül 2007'de (GFCI 1) hazırlanmıştır ve o tarihten bugüne kadar 11 kez değerlendirme (GFCI 11) gerçekleştirilmiştir. İstanbul, Global Finans Merkezi olarak ilk kez Eylül 2009'da, GFCI 6 listesine 72. sıradan girmiştir. GFCI kapsamında Finansal Merkezler temel olarak ürün kalitesi/çeşitliliği (4 farklı seviye) ve diğer merkezlerle ilişkiler (3 farklı seviye) çerçevesinde 12 farklı sınıfa ayrılmıştır. İstanbul, GFCI 7 (Mart 2010) listesinde 12. sınıfta yani Gelişen Yerel Merkezler sınıfında yer almasına rağmen, GFCI 9 (Mart 2011) listesinde Çok Yönlü Yerel Merkezler olarak adlandırılan 10. sınıfa yükselmiş ve tüm merkezler arasında 70. sıraya çıkmıştır. Eylül 2011'de hazırlanan GFCI 10 listesinde ise İstanbul dokuz sıra birden yükselerek 61. sıraya ve Çok Yönlü Uluslararası Merkezler olarak adlandırılan 6. sınıfa yükselmiştir. Son olarak Mart 2012'de yayımlanan GFCI 11'de İstanbul bir sıra daha yükselerek 61. sıraya yükselmekle birlikte 6. sıradaki yerini korumuştur. Ayrıca GFCI 11'de İstanbul, daha tüm potansiyeline ulaşamamış ve orta vadede önemi giderek artması beklenen bir Finansal Merkez tanımı yapılmıştır. Peki, GFCI hangi kriterlere göre belirlenmektedir ve hangi kriterler göz önünde bulundurularak Finansal Merkezler sıralanmaktadır? Detaylarına bakacak olursak, Finansal Merkezler aşağıdaki özelliklerinin olgunluk durumlarına göre değerlendirilmektedir:

- Vergilendirme
- İş Ortamı ve Finansal Ürün Çeşitliliği
- Finansal Sektörlerde Çalışan Personelin Kalitesi
- Genel Makro-ekonomik Durum
- Fiziksel ve Teknolojik Altyapı

Yukarıda da belirttiğimiz şekilde, Devlet Planlama Teşkilatı Eylül 2009'da "İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Strateji ve Eylem Planı"nı yayımlamış ve plan içerisinde İstanbul'un global bir Finans Merkezi olabilmesi için gerçekleştirilmesi gereken iyileştirme çalışmaları; hukuk altyapısının güçlendirilmesi, finansal ürün ve çeşitliliğin artırılması, basit ve etkin bir vergilendirme sisteminin oluşturulması, düzenleyici

ve denetleyici çerçevenin geliştirilmesi, fiziksel ve teknolojik altyapının iyileştirilmesi, İstanbul Finans Merkezi (IFM) organizasyon yapısının kurulması, insan kaynaklarının geliştirilmesi, IFM tanıtımının yapılması ve imajının oluşturulması olarak sekiz ana öncelik altında gruplandırılmıştır. Dikkatinizi çektiyse eğer, DPT'nin hazırladığı eylem planındaki önceliklendirme metodolojisinin, GFCI değerlendirme metodolojisi ile uyum sağladığını görebilmekteyiz. Bu durum, IFM projesinin global bir bakış açısıyla planlandığının ve IFM'nin yabancı yatırımcılar için alımlı bir hale getirilmeye çalışıldığının göstergesidir. Önemli olan, sağlam temellere dayandırılan "İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Strateji ve Eylem Planı"nın ne ölçüde takip edildiği ve uygulanabildiği; IIF ve Akbank'ın düzenlediği konferans da bu gerekliliklerin yerli ve yabancı finans otoriteleri tarafından takip edilebilmesini sağlamıştır.

Peki, "İstanbul'u Önemli Bir Finans Merkezi'ne Dönüştürmek" konferansında otoriteler hangi konuların üzerinde durdular ve hangi konularda önceliklendirmelere daha çok dikkat edilmesi gerektiğini vurguladılar?

T.C. Başbakan Yardımcısı Ali Babacan ve Akbank Yönetim Kurulu Başkanı Suzan Sabancı; IFM Projesi'nin sadece finansal ve hukuksal iyileştirmelerle değil altyapı ve teknoloji çalışmalarıyla mümkün olabileceğinin ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin gerçekleştirdiği toplu taşıma, ulaşım ve altyapı iyileştirme çalışmalarının IFM Projesi'ni desteklediğinin altını çizdiler. Bu yaklaşım GFCI değerlendirme kriterlerinde de açık bir şekilde gözlenmektedir. Artık sadece finansal sektördeki iyileştirmelerin değil; Yeni Türk Ticaret Kanunu, Sağlık Reformu, Eğitim Reformu gibi çalışmaların da IFM Projesi'nin yaşama ve gelişme sürecine büyük katkısı olduğunun bilincinde olmalıyız. TC Maliye Bakanı Mehmet Şimşek; Finansal Ürünlerde vergilendirme alanlarında düzenlemelerin yapılmasıyla birlikte daha basit, öngörülebilir, makroekonomik koşullara uygun, sürdürülebilir ve istikrarlı bir vergi rejiminin ülkemizin rekabet gücünü artırarak finansal işlemlerin IFM'ye

çekilebileceğine işaret etti. Ayrıca sukuk (kira sertifikası) gibi yeni finansal ürünlerin türetilmesi ve ihraç edileceği, halka arzların ve "business angel"ların (melek yatırımcılar) önünün açılacağı vurgulandı. Vergilendirme ve finansal sektöre çeşitlilik/derinlik kazandırılmaya çalışılmasının GFCI değerlendirme kriterleriyle uyumlu eylemler olduğunu gözlemlemekteyiz.

Yapı Kredi Bankası Genel Müdür Yardımcısı Carlo Vivaldi, UniCredit'in 2001'de BDDK'nın kurulması ve Türkiye'deki siyasi istikrarın sağlanmasıyla Türkiye Bankacılık sektörüne yatırım yapmaya karar verdiğini belirterek düzenleyici kurumların ve siyasi istikrarın önemini vurguladı. Ayrıca Basel II, Solvency gibi uluslararası standartların düzenleyici otoriteler tarafından benimsenmesinin IFM'ye daha fazla çok uluslu şirketi çekeceğine işaret etti.

Deutsche Bank CEO'su Dr. Josef Ackermann, IFM'nin konumu itibarıyla jeopolitik avantajı olduğunu, bu avantajın yabancı finans kuruluşlarını IFM'ye çekeceğini fakat bu süreçte birçok reformun gerçekleştirilmesi gerektiğini vurguladı. Öte yandan kaliteli ve donanımlı çalışanlar yetiştirilmesinin önemine işaret eden Ackermann, rekabet gücü yüksek bir finansal merkez için eylem planının tereddütsüz bağlılıkla takip edilmesi gerektiğinin altını çizdi. Yabancı finans otoritelerin konuşmalarından da, "İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Strateji ve Eylem Planı"nda belirlenen iyileştirme önceliklerinin GFCI değerlendirme kriterleriyle uyum içinde olduğu ve şu ana kadar gerçekleştirilen iyileştirmelerin sağlam temellere oturtulmaya çalışıldığı sonucuna varabiliriz. Genel olarak yapılan ve planlanan iyileştirme çalışmaları ve GFCI listesinde IFM'nin 61. sıraya yükselmesi, Türk ve yabancı finans otoritelerine güven vermekte olup İstanbul'un orta vadede çok daha önemli bir Finans Merkezi haline dönüşeceği ortak kanaatini yaratmaktadır.

Sinem Cantürk

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi
Bölüm Başkanı, Direktör
T: +90 216 681 90 37
M: +90 533 294 36 08
E: scanturk@kpmg.com

Sosyal Medyada Bankacılık

Görüş ve önerilerin daha hızlı alınması, şikâyetlerin çok daha kısa sürelerde yanıtlanması, kampanyaların yerelleştirilmesi, markaya olan sadakatin güçlendirilmesi gibi çok sayıda hedef, sosyal medya ile birleşince “Sosyal Bankacılık” kavramı ortaya çıkıyor.

Tüketicilerin son yıllarda sosyal medyaya uyum sağladığını göz ardı etmek çok zor. Günümüzde 7 milyarlık dünya nüfusunun yüzde 13’ü Facebook, yüzde 6’sı ise Twitter hesabına sahip. Ayda ortalama 500 milyon kişi ise Youtube sitesine giriş yapıyor. Sosyal medya, iş çevresinde, tüketici ürünlerinin liderliğinde, ortodontistlerden avukatlara kadar geniş bir yelpazede aktif olarak kullanılıyor.

Sosyal medya; kurumların çok fazla sayıda kullanıcıya ulaşip onlarla doğrudan iletişime geçmesini sağlayan önemli bir araç. Hem Türkiye’de hem dünyada kullanıcıların hayatına girip, ihtiyaç anında onların yanında olmak isteyen markalar da hizmetlerini sosyal medyaya taşıdılar.

Bankacılık sektörü için de durum farklı değil ancak bireysel bankacılığa baktığımızda bu süreci biraz gecikmeli takip ediyor diyebiliriz. Bazı bankaların sosyal medya çevresinde geçici adımlar attıklarını, daha azının ise bu alandaki iş planlarını kalıcı olarak hayata geçirdiğini görüyoruz.

Bankacılık hem en fazla müşteri şikâyetlerinin alındığı hem de toplumdaki herkese bir şekilde dokunan ve onlarla temasta olan sektörlerden bir tanesi. Bu nedenle sosyal medya bankalar için oldukça önemli. Bankalar sosyal medyanın sıcaklığını müşterileriyle daha iyi iletişim kurmak için bir şans olarak görüyor ve bu alana büyük önem veriyor. Ayrıca sosyal medya, kullanıcıların biraz daha mesafeli bulunduğu bankalar için son kullanıcılar ile daha samimi iletişim kurmalarını sağlayan önemli bir mecra.

Sosyal medyanın mobil teknolojilerin desteğiyle olan yükselişi ile beraber milyonlarca kişinin yer aldığı bu yeni ortamda bulunmak isteyen, ürün ve hizmetlerini tanıtmayı hedefleyen ticari kurumlar, en uygun yöntemleri bulmak için ciddi bir biçimde kaynak ve zaman harcıyor.

Facebook ve Twitter dışında, Google+, Foursquare, LinkedIn gibi farklı sosyal ağların yanı sıra mobil uygulamalar, videolar ve bloglar bankaların iletişim stratejilerinin önemli bir parçasını oluşturuyor. Müşteriler ise bu bankaların bu mecalardaki varlıklarından oldukça memnun. Bu mecalardan duyurulara

Cihan Doğrayan

ulaşabilmek ya da seslerini duyurabilmek, fikirlerini paylaşabilmek onlar için önemli. Bunun yanında, bankalar da kullanıcıların yorumlarını hızlı ve kolay bir şekilde takip edebildiği için mutlu. Takipçi sayılarının yüksekliği, hem bankaların hem de müşterilerin bu kanallardan iletişim kurmanın değerini gördüğünü gösteriyor. Dolayısıyla sosyal medya dijital pazarlama aktivitelerinin önemli bir kısmını oluşturuyor. Bankalar tarafından bu alanlara yapılan yatırımlar çok verimli bulunuyor ve bu yaptırımların önümüzdeki yıllarda artarak devam edeceği öngörülüyor.

Finans kuruluşu olan bankaların sosyal medyada faaliyetlerini genişletirken dikkat etmesi gereken konular da bulunuyor. Bu mecralarda zemin kaygan diyebiliriz, sadece finans kuruluşları değil, tüm sektörlerin sosyal medyada dikkat etmesi gereken en önemli konu olarak takipçiler ile mecra özelliklerine uygun, biraz daha samimi ama her zaman dürüst ve şeffaf iletişim kurma gerekliliği öne çıkıyor.

KPMG Global tarafından Nisan ayında yayımlanan "Sosyal Bankacı" isimli çalışmada yer verilen araştırmada dünya genelinde bireysel bankacılık alanında faaliyet gösteren bankaların sosyal medyaya bakışlarını incelediğimizde, aşağıdaki sorular üzerinde yoğunlaştıklarını görüyoruz.

- Sosyal medya stratejisini desteklemesi için yönetim kurulunu nasıl ikna edeceğim?
- Müşteriler ile nispeten kontrolsüz bir mecrada buluşmanın getirdiği riskleri nasıl bertaraf edeceğim?
- Sektör düzenleyicisi sosyal medya stratejimi nasıl etkileyecek?
- Sosyal medyanın, halihazırda kullanılan teknoloji çevreinde etkileri neler olacak?
- Bankamızı sosyal medyaya hazırlamak için ne gibi kültürel değişimler gerekiyor?
- Sosyal medya, müşteri ilişkilerimizi nasıl etkileyecek ve gelecekte nasıl bir rekabet avantajı sağlayacak?
- Müşterilerimiz gerçekten bankaları ile "arkadaş" olmak istiyor mu?

Sosyal medya ile olan etkileşimin artması ile beraber aşağıdaki konuların bankaların odak noktasında olduğunu görüyoruz.

Riskin Yönetimi

Kuşkusuz karşılaşılan en büyük zorluklardan bir tanesi, bankaların sosyal medya stratejisini risk olarak algılaması. Dünyada faaliyet gösteren birçok bankanın ortak görüşü, banka çalışanları ve müşterilerinin karşılıklı etkileşimi sonucunda, sosyal medyanın itibar riski oluşturması.

BT Entegrasyonu

Sosyal medya, BT entegrasyonu konusunda bankaları, teknoloji platformlarının bu mecralara nasıl entegre edileceği üzerinde bir kez daha düşünmeye yönlendiriyor. Sosyal medya kullanımı için optimum BT ortamının oluşturulması, Facebook ya da Twitter hesabı açmak kadar basit değil. Bu nedenle sosyal medya getirisini en yükseğe çıkarmak için, bankaların müşteri verilerini, ürünlerini ve servislerini, müşterilerine daha ulaşılabilir kılmak ve hızlı tepki verebilmek adına, nasıl tek bir BT platformunda birleştireceklerini dikkatlice değerlendirmeleri gerekiyor.

Sosyal kültür oluşturulması

Dünya geneline baktığımızda bankaların sosyal medyada başarı sağlayabilmek adına farklı yollar izlediğini görüyoruz. Bazı bankalar sosyal medyayı, yenilikte avantajı yakalamak ve yeni gelişen bu pazardaki fırsatları erken değerlendirmek için günlük operasyonlarının içerisine entegre ederken, pazara erken giren rakiplerinin tecrübelerinden faydalanarak riski azaltmak ve en iyi stratejiyi uygulayabilmek için bu alandaki aktivitelerini de dikkatli bir biçimde değerlendiriyorlar.

Yönetimden destek alınması

Riskin yönetilmesi ve sosyal medya politikasının banka geneline yayılması için yönetim kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilerin strateji geliştirme safhasına müdahil olmaları gerekmektedir. Bu da sosyal medyanın yönetim kurulu seviyesindeki önemini artırmaktadır.

Veri talebinin yönetilmesi

Sosyal medyanın en önemli fırsatlarından bir tanesi de, sosyal medya aracılığı ile müşteri deneyimlerini takip ederek yeni ürün ve servislerin geliştirilmesi. Fakat bu verinin yönetilmesi bankalar açısından önemli zorlukları beraberinde getiriyor.

Tek bir müşteri bakış açısı oluşturulması

Müşterilerin çeşitli iletişimleri nedeniyle bankaların sosyal medya mecralarında faaliyet gösterirken bütünsel bir bakış açısı yakalaması gerekiyor. Müşteriler ile daha değerli ve kalıcı ilişkiler kurabilmek için, bankaların kendilerini onların yerine koyması gerekiyor.

Bankacılık düzenlemelerine uygunluk

Düzenlemeler, dünya genelinde, büyüklük ve coğrafi genişliğe bakılmaksızın, bankaların operasyon modelleri ve iş planlarını derinden etkiliyor. Fakat düzenleyiciler tarafından yürürlüğe konan herhangi bir rehber ya da düzenlemenin olmaması, düzenleyici kurumların sosyal medyaya olan bakış açısını gizliyor ve bankaları belirsizlik ortamında bırakıyor. Fakat bankaların, yakın zamanda sosyal medya faaliyetleri için gelmesi muhtemel olan düzenlemelere hazır olmalarında fayda var.

Cihan Doğrayan
Denetim, Müdür

T: +90 216 681 90 67
M: +90 533 599 31 24
E: cdograyan@kpmg.com

Yatırım Fonları ve Finansal Piyasalarla Etkileşim

Ali Tuğrul Uzun

Yatırım fonları nedir ve nasıl çalışırlar? Yatırım fonları halktan topladıkları paralar karşılığı, hisse senedi, tahvil gibi sermaye piyasası araçlarından ve kıymetli madenlerden oluşan portföyleri yönetirler. Her bir yatırımcı fonun sahip olduğu portföyün bir kısmını temsil eden katılma payını alarak fona ortak olurlar.

Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") tarafından 19 Aralık 2006 tarih ve 22852 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Seri: VII, No:42 sayılı "Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği" ile yatırım fonları ve katılma belgeleri ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Daha sonra piyasa koşulları ve talepleri doğrultusunda yeni düzenlemeler ve tebliğler ile yatırım fonları sürekli kontrol altında tutularak yatırımcıların korunması amaçlanmıştır.

SPK mevzuatında dört çeşit yatırım fonu belirtilmiştir; menkul kıymet yatırım fonları, borsa yatırım fonları, serbest yatırım fonları ve yabancı yatırım fonları. Her biri kendi içinde özelliklere sahip yatırım fonları, yatırımcıların yatırım istek ve arzuları doğrultusunda piyasaya yeni ürünler ve portföyler sunabilmekte ve piyasada etkin bir oyuncu olarak yer almaktadırlar.

Yatırım fonları ve piyasalar arasında nasıl bir bağ var?

Küresel dünyada gerek ekonomik ve gerekse politik gelişmeler neticesinde yatırımcıların yatırım stratejilerini de değiştirmiş ve bu durumda finansal piyasalarda yeni ufuklar açmıştır. Özellikle son dönemde Türkiye'de artış gösteren kıymetli madenlere olan yatırım iştahı,

yatırım fonu kurucularını bu tip varlıkları içeren fonlar yaratmaya itmiş ve piyasaya hareket getirmiştir.

SPK tarafından hem bu gelişmeleri daha yakından izlemek hem de yatırımcıları korumak amacıyla yatırım fonları piyasaları sürekli olarak kontrol altında tutulmakta ve yeni düzenlemelerle piyasa oyuncularına manevra kabiliyeti kazandırılmaya çalışılmaktadır. Fonlar, kendi fon türlerine göre yatırım stratejilerini belirlemekte serbest olmakla beraber fon içtüzüklerini ve izahnamelerini SPK'ya onaylatmak zorundadır. Yatırımcıların aleyhine, mevzuatın belirlediği sınırlamalara aykırı veya fon türü ile bağdaşmayan stratejiler SPK tarafından onaylanmamaktadır.

Yatırım fonları piyasasında yakın zamanda ne gibi yeni düzenlemeler yapıldı?

Yatırım fonlarına ilişkin SPK düzenlemeleri son yıllarda oldukça hız kazanmıştır. Birkaç örnek vermek gerekirse şu şekilde sıralayabiliriz:

- Vadeli mevduatlara yapılacak olan yatırım limitlerinin yeniden düzenlenmesi,
- Kısa vadeli fon tanımındaki portföyün ağırlıklı ortalama vadesi ile ilgili yapılan düzenlemeler,
- Hisse senedi yoğun fonlara ilişkin yapılan özel düzenlemeler,
- Fon kurulları üyeleri, denetçileri ve fon kurucularının niteliklerine ilişkin düzenlemeler,
- Kamuyu Aydınlatma Platformu ("KAP") bildirimlerine ilişkin düzenlemeler,

- Vadeli işlemlere ilişkin uyulacak kurallar ve sınırlamalara ilişkin düzenlemeler.

Fonların her gün fon birim fiyatı belirleme ve bu fiyatları SPK bültenlerinde açıklanma zorunluluğu olduğundan, fon kurucuları ve yöneticileri anlık olarak yeni düzenlemelere ilişkin sorumluluklarını yerine getirmek ve yatırımcıları korumakla yükümlüdürler.

Gelecekte yatırım fonları ile ilgili beklentiler nedir?

Dünyada ve Türkiye'de finansal piyasalar sürekli olarak değişmekte ve gelişmekte olduğundan yatırım fonları özellikle gelecekte finansal sektörde daha da fazla yer edinme şansı elde edecektir. Sürekli olarak yeni portföy analizleri ve ürünler ile her türlü yatırımcıya kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilme imkânı olduğundan, şimdi olduğu gibi gelecekte de belli başlı yatırım aracı olarak yatırım fonlarının tercih edilecek olmasına dair herhangi bir kuşku bulunmamaktadır.

KPMG olarak yatırım fonları düzenlemeleri ve bağımsız denetim konuları hakkında kaliteli ve uzman personelimiz ile birlikte kurucu ve yöneticilere gereken her türlü desteği vermeye hazırız.

Ali Tuğrul Uzun

Denetim, Müdür

T : +90 216 681 90 00

M : +90 530 386 90 33

E : tuzun@kpmg.com

Ali Tuğrul Uzun

Solvency II ve Sigorta Sektörüne Etkileri

Solvency, bir sigorta veya reasürans şirketinin varlık değerinin yükümlülüklerini karşılayabilecek yeterlilikte olduğunu gösteren, diğer bir ifadeyle şirketin mali yapısının sigortalılara karşı yükümlülüklerini karşılayabilecek ölçüde güçlü olup olmadığı hakkında bilgi veren bir sistemdir. Bu itibarla, şirketlerin üstlendiği yükümlülüklerle orantılı olarak sermaye bulundurma şartı getiren bir uygulama olup, bu uygulamayla şirketlerin borçlarını karşılama kabiliyetine sahip olup olmadığı ölçülebilmektedir.

Solvency sisteminin amacı sigorta ve reasürans şirketlerinin finansal açıdan güçlü olmasını ve özellikle zor dönemlerde sağlıklı ve güçlü bir şekilde faaliyetlerini yürütebilmelerini sağlamaktadır. Böylece hem tüketiciler hem de şirketler korunmuş ve bir bütün olarak finansal sistemin istikrarı sağlanmış olacaktır.

yönetimini, finans tekniklerini ve finansal raporlama gibi uygulamaları dikkate almayı amaçlamaktadır. Mevcut sistemle arasındaki bir diğer temel fark, Solvency II'nin varlıkları daha detaylı şekilde incelemesi, hem varlıkları hem de yükümlülükleri daha karmaşık metotlarla ele almasıdır. Bu çerçevede, Solvency II tek başına muhasebe penceresinden yapılan hesaplara ve aktiflerin durumuna değil, gerçek risk ölçümlerine dayanmakta ve varlıklarla beraber yükümlülükleri de daha fazla dikkate alan bir uygulama getirmeyi amaçlamaktadır. Sonuç olarak yeni sistemin hem daha "dinamik" hem de daha fazla "riske dayalı" olması beklenmektedir.

Sözlük anlamıyla borçlarını ödeyebilme kapasitesi anlamına gelen Solvency, Türkçe'ye "yükümlülük karşılama yeterliliği" veya "sermaye yeterliliği" olarak çevrilmektedir.

Solvency II projesi Avrupa Birliği'nde Solvency I ile başlayan çalışmanın devamı niteliğindedir. Solvency I Avrupa Birliği sigorta piyasasında sermaye yeterliliği rejimini yeniden düzenleyip güncelleştirirken, Solvency II çok daha kapsamlı düzenlemeler getirmektedir. Solvency II'de ana hedef, sermaye yeterlilik sistemini oluştururken sigorta şirketinin karşı karşıya kaldığı riskleri daha iyi değerlendirmektir. Solvency II mevcut sistemi çok daha geniş bir perspektiften gözden geçirirken, günümüzdeki çok çeşitli riskleri, risk

Avrupa Komisyonu'nun önerdiği Solvency II direktif taslağı önemli değişikliklere uğrayarak, 22 Nisan 2009 tarihinde Avrupa Parlamentosu'nda ve 5 Mayıs 2009 tarihinde ise Avrupa Konseyi'nde onaylanan 25 Kasım 2009 tarihli ve 2009/138/EC sayılı Solvency II Direktifi ("Direktif"), 17 Aralık 2009 tarihli Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Solvency II projesinin 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla bütün aşamaları ile bitirilmesi ve yasal olarak uygulanmaya başlaması hedeflenmektedir.

Solvency II'nin ana çerçevesi nasıl oluşturuldu, hangi temellere dayanıyor?

Solvency II, sistemin ana çerçevesini belirleyen ve ilke bazlı düzenlemelerin yanı sıra, uygulamaya ilişkin teknik detaylarla ilgili olarak Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanacak düzenlemelerden, denetimle ilgili olarak Avrupa Sigorta ve Mesleki Emeklilik Denetçileri Komisyonu ("EIOPA") tarafından yayımlanacak rehberlerden ve tüm bu kural ve ilkelerle uyumlu olmak koşuluyla sermaye yeterliliği hesaplamasına ilişkin olarak bizzat şirketler tarafından belirlenebilecek modellerden oluşmaktadır. Yeni sistem üç sütunlu bir sistemdir ve bu açıdan bankalar için kurulan Basel II sistemine benzemektedir.

Birinci sütun Solvency'nin nicel yanıyla, yani muhasebe penceresinden (aktif-pasif dengesi) bakıldığında ölçülebilen riskleri karşılamak için gerekli olan sermayenin hesaplanmasıyla ilgilidir. Ancak bu sütunda mevcut uygulamadan farklı olarak daha detaylı bir hesaplama yapılmakta, yükümlülükler ve nicel olarak ölçülebilen pazar riski, kredi riski, sigorta riski gibi riskler daha fazla dikkate alınmaktadır. Ana amaç, sigortacıların tutması gereken sermayeyi en iyi şekilde belirleyen bir sistem geliştirmektir. Teknik karşılıklar,

hedef sermaye ("SCR") ve gereken asgari sermaye ("MCR") hesaplamaları ile öz sermaye kalemleri bu sütunda düzenlenmektedir.

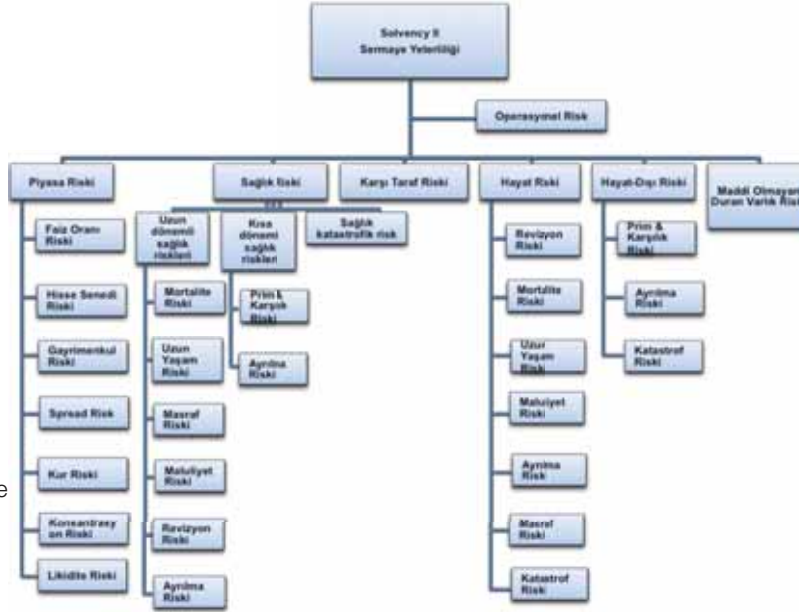
İkinci sütun ise denetim incelemesinin gözden geçirilmesinin yanında, Solvency'nin nitel yanıyla, yani birinci sütunda hesaplanamayan risklerle, risk yönetimiyle ve kurumsal yönetim ile ilgilidir. Buradaki amaç, sigorta şirketlerini daha etkin bir risk yönetimi geliştirmek için teşvik etmek ve etkili denetim mekanizmaları getirmektir.

Üçüncü sütun ise finansal tablolara ilişkin açıklama gereklilikleriyle ilgilidir. Bu sütundaki temel amaç ise, şirketleri Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına ("UFRS") uyumlu ek beyanlar vermeye zorunlu kılarak şeffaflığın artırılması ve piyasa disiplininin sağlanmasıdır.

Sigorta sektörünün Solvency II'den temel beklentilerini aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Risk bazlı ekonomik yaklaşım ile varlıkların ve yükümlülüklerin mümkün olduğu kadar gerçeğe uygun değerleri ile ölçülebilmesi,
- Risk belirleme kriterlerini ve yaklaşımlarını ilke ve kurallar çerçevesinde sigorta şirketlerine bırakarak, şirketlerin iç modellerini oluşturmalarına ve daha iyi bir risk yönetimi yapmasına olanak sağlaması,
- Sigorta sektörünün karşı karşıya kaldığı temel riskleri göz önüne alması,
- Orantılı ve risk bazlı denetim imkânı sağlaması,
- Sigortalıları daha etkin ve güçlü bir şekilde koruyabilmesi,
- Uluslararası sigorta sektöründe standart bir sermaye ve yükümlülük yeterliliği sağlayabilmesi ve karşılaştırılabilirliği artırması.

Solvency II uygulanmaya başladığı ve halihazırda devam ettiği süre boyunca doğal olarak bazı kısa vadeli olumsuz etkiler yaratmıştır ve yaratacaktır. En önemli ve sigorta sektörünü olumsuz anlamda en fazla etkileyecek konu, olası sermaye yetersizlikleri ve ek sermaye ihtiyacı olarak görülmektedir. Eski sistem ile sermaye ve yükümlülükleri yeterli görülen şirketlerde Solvency II uygulanması ile yeni ek sermaye ihtiyaçları

doğabilir ve bu ihtiyaçları karşılayabilecek yeni yaklaşımlar geliştirilebilir. Mesela, şirketler yeni kaynak bulmak amacıyla yatırım stratejilerini kurdukları risk bazlı modellere göre şekillendirebilirler. Piyasayı doğrudan etkileyebilecek bu durum, yatırımcıları bulundukları konum itibarıyla olumlu ya da olumsuz etkileyecektir. Yatırım stratejilerini risk bazlı olarak yeniden yapılandırmayan, nispeten küçük ölçekli şirketler belki de varlıklarını sürdürebilmek için büyük ölçekli şirketler ile birleşme eğilimine girebilir veya üzerlerinde artan rekabet baskısına dayanamayıp piyasadan çekilme kararı alabilirler.

Solvency II'yi bütün sigorta ve reasürans şirketleri uygulayacak mı?

"Solvency II'yi piyasada bulunan bütün şirketler uygulayacak mı?" sorusuna Direktif'in 4. Maddesi ayrıntılı olarak cevap vermektedir. Ne şekilde kurulduğuna bakılmaksızın, sigorta ve reasürans şirketinin yıllık brüt prim gelirinin 5 milyon avroyu aşmaması durumunda, bu şirketler Solvency II ile ilgili düzenlemeleri uygulamak zorunda değildir fakat istedikleri takdirde uygulama hakları devam etmektedir. Ancak, şirketler üst üste üç yıl 5 milyon Avro sınırını geçerlerse, Direktif hükümlerini zorunlu olarak uygulamaya başlayacaklardır.

Solvency II'nin risk ağacı nasıl oluşmaktadır?

Solvency II standart formülünde, aşağıda belirtilen risklerin hangi miktarda sermaye gerektireceği ve hesaplamaların hangi kurallar içerisinde yapılacağı belirlenmiştir:

Türkiye'de risk bazlı sermaye yeterliliği hesaplama sisteminin bir benzeri halihazırda uygulanmaktadır. Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan ve 19 Ocak 2008 tarihli

ve 26761 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Sermaye Yeterliliklerinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik" uyarınca sigorta ve reasürans ile emeklilik şirketleri yönetmelikte belirtilen yöntemler uyarınca Haziran ve Aralık dönemleri olmak üzere yılda iki defa sermaye yeterlilik tablolarını hazırlayıp Hazine Müsteşarlığı'na göndermektedirler. Türk sigorta sektörünün Avrupalı sigorta şirketleri ile rekabet edebilmesi amacıyla Solvency II sisteminin uygulamaya geçmesi için kurulan komisyonlar ve çalışma grupları halihazırda birçok aşamayı tamamlayarak belirli bir

yol kat etmiştir. Özellikle yabancı ortaklı Türk sigorta ve emeklilik şirketleri kendi grupları bazında da yeterli desteği görebilmekte ve gerekli risk bazlı analizlerini daha detaylı hazırlayabilmektedir.

Özetlemek gerekirse, Solvency II ile belirlenecek asgari sermaye yeterliliği daha yüksek çıkabileceğinden, şirketler, maruz kaldıkları ya da kalacakları riskleri en iyi şekilde dikkate alarak hesaplamaya dahil etmelidir. Şirketler bu yeni yapılanma ile beraber risk yöntemlerini, aktif-pasif dengelerini, denetim ve kontrol mekanizmalarını yeniden gözden geçirmeli ve olası düzeltme ya da yeniden yapılanmaları tamamlamalı ya da tamamlamak için gerekli aksiyon planlarını hazırlamalıdır. KPMG olarak, Türkiye'de uygulanan Solvency II çalışmaları ve düzenlemeleri de göz önünde bulundurularak, sigorta sektörüne gereken desteği vermeye hazırız.

Ali Tuğrul Uzun

Denetim, Müdür

T : +90 216 681 90 00

M : +90 530 386 90 33

E : tuzun@kpmg.com

Yeni Konsolidasyon Standartları “Suit”i

Şirin Soysal

Çiğdem Atılğan

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board – IASB) bağlı ortaklıklar ve müşterek yatırımlar (yeni ismi ile müşterek anlaşmalar) ile ilgili mevcut UFRS gerekliliklerini değiştirerek ve iştiraklerle ilgili sınırlı düzeltmeler yaparak 12 Mayıs 2011 tarihinde yeni konsolidasyon ve ilişkili standartlar suitini (UFRS 10 *Konsolide Finansal Tablolar*, UFRS 11 *Müşterek Anlaşmalar*, UFRS 12 *Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar*, UMS 27 (2011) *Bireysel Finansal Tablolar* ve UMS 28 (2011) *İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar*) 1 Ocak 2013 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık dönemlerde uygulanmak üzere yayımlamıştır.

Yeni konsolidasyon standardı olan UFRS 10, yatırım yapılan işletmelerin hangilerinin konsolide edilmesi gerektiğinin belirlenmesine ilişkin yeni bir yaklaşım getirmektedir. Müşterek anlaşmaları konu alan UFRS 11 standardı ise müşterek yatırımların (yeni ismi ile müşterek anlaşmalar) muhasebeleştirilmesini gözden geçirmiştir.

Bu standartların yürürlük tarihlerinden itibaren UMS 27 (2008) *Konsolide ve Bireysel Finansal Tablolar* standardı yeniden düzenlenen UMS 27 (2011) standardına dönüşecek, UMS 31 (2008) *İş Ortaklıklarındaki Paylar* standardı ise yürürlükten kaldırılıp, yeniden düzenlenen UMS 28 standardı içinde yer alacaktır.

UFRS 10 - Konsolidasyon - Yeni kontrol modeli

Genel Çerçeve

Mevcut UFRS iki farklı konsolidasyon modeli sunmaktadır: Özel amaçlı işletmeler için uygulanan UMS Yorum 12 *Konsolidasyon - Özel Amaçlı İşletmeler* ve diğer işletmeler için uygulanan UMS 27 (2008). UFRS 10, UMS 27 (2008) ve UMS Yorum 12 standartlarının yerine geçerek tek bir kontrol modeli getirmekte ve bütün işletmeleri kapsamaktadır.

Genel olarak, UFRS 10 gücü tanımlamış ve buna bağlı bir uygulama kılavuzunu ortaya koymuştur. Yeni konsolidasyon standardında, yatırımcı bir işletme, yatırım yapılan işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri yatırım yapılan işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkânına sahip olduğu durumda yatırım yapılan işletmeyi kontrol etmektedir. Yatırımcı işletme, yatırım yaptığı işletmeyi ancak ve ancak aşağıdaki göstergelerin tümü birden mevcut olduğunda kontrol etmektedir.

UFRS 10 ve beraberindeki UFRS 12 standardının uygulanması pek çok açıdan önemli ölçüde yorumda bulunmayı gerektirecektir.

UFRS 10 sizi nasıl etkileyebilir?

Bütün yatırımları kapsayan tek bir kontrol modeli

UFRS 10 pek çok şirkette büyük bir değişim yaratacak gibi görünmemektedir. Çoğu şirket mevcut UFRS'de de kontrol modeline uygun konsolidasyonu uyguladığından değişim beklenmiyor. Bunun yanı sıra, UFRS 10 ile UMS Yorum 12 yürürlükten kaldırılacağından; UMS Yorum 12 kapsamında bulunan (konsolidasyonun sağlanılan fayda ve katlanılan risk modeline göre belirlendiği) özel amaçlı işletmeler için kontrol değerlendirmesi UFRS 10 ile beraber değişebilir. Bunun bir sonucu olarak, finansal servis sektöründeki işletmelerin ve göreceli daha az olmakla birlikte gayrimenkul sektöründeki işletmelerin etkilenmesi beklenebilir.

Yorum kullanmayı gerektiren yaklaşım

Bu yaklaşım, kontrolün pek çok göstergesini içermektedir, ancak bu göstergeler ile ilgili bir hiyerarşi sağlanmamıştır. Dolayısıyla

finansal tablo hazırlayanların kontrol değerlendirmesini yaparken bütün durum ve koşulları göz önünde bulundurması yorum gerektirmektedir.

Modele "fiili olarak" kontrolünün dahil edilmesi

UMS 27 (2008)'e göre kontrol edebilme gücü yaygın olarak yasal ya da sözleşmesel dayanağa göre değerlendirilse bile UFRS 10'daki uygulama rehberi farklı bir kontrol sonucuna ulaştırabilir. "Fiili olarak" kontrol değerlendirilmesinin yapılması için ana yatırımcı ve diğer yatırımcıların asli hakları hakkında bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Yatırımcı tarafından çoğunluk paylarının sahipliği söz konusu değil fakat diğer ortaklara göre daha baskın pay sahipliği olması durumunda fiili kontrol kavramı geçerli olabilir ve diğer ortaklardan ne kadarının yatırımcı ile aynı yönde oy kullanacağını beklenildiğini de dikkate alır.

Değişken getirilere maruz kalınması kavramının sağlanan faydalar kavramının yerine geçmesi

Değişken getirilere maruz kalınması kavramı sahiplik tipindeki faydalara oranla çok daha geniş kapsamlı bir kavramdır ve sadece bir risk ve getiri analizi değildir. Sonuç olarak kontrol değerlendirmesinde bu kavram etki sahibi olacaktır.

Asil ve vekil analizlerinin yapılabilmesi amacıyla kılavuz sağlanması

Karar verme yetkisine sahip tarafın, yatırım yapılan işletmenin faaliyetlerini yürütürken, asil mi vekil mi olduğu konusundaki göstergeler yeni standart tarafından ortaya konulmuştur. Özellikle, fon ve varlık yönetimi sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin bu yenilikleri gözden geçirmeleri gerekmektedir.

Konsolide edilen ve edilmeyen işletmeler için dipnotlarda daha fazla açıklama yapılması zorunluluğunun getirilmesi

Yatırımcı işletmelerin; yatırım yaptıkları işletmelerin, yapılandırılmış işletme tanımlarını karşılayıp karşılamadığını, özel açıklama gerekliliklerinden dolayı, değerlendirmeleri gerekmektedir. İç kontrol ve sistemlerinin yeni açıklama gerekliliklerini karşılayabilmesi için yeniden düzenlenmeleri gerekebilir.

UFRS 11 “Müşterek Anlaşmalar” - Oransal Konsolidasyon Uygulaması Kalkıyor Genel Çerçeve

Mevcut UFRS’ye göre; müşterek anlaşmalarda ayrı bir araç vasıtasıyla yapılandırmanın varlığı, müşterek kontrol edilen işletmeler ve diğer müşterek anlaşmalar olarak sınıflandırma yapılmasında belirleyici rol oynamaktadır.

Ayrıca, işletmelere, müşterek kontrol edilen işletmelerdeki payları için, oransal konsolidasyon ve özkaynak yöntemi olmak üzere iki muhasebeleştirme yöntemi, seçenek olarak sunulmaktadır. UFRS 11, birinci seçeneği (oransal konsolidasyon) ortadan kaldırarak, sadece ayrı bir aracın varlığına göre değil, aynı zamanda müşterek anlaşmanın özüne göre değerlendirme yapan testler geliştirmiştir.

Müşterek anlaşmaların sınıflandırılması

Müşterek anlaşmalar UFRS 11 kapsamında sınıflandırılırken 2 alt gruba ayrılmıştır:

Müşterek faaliyet, anlaşmanın müşterek kontrolüne sahip taraflarının bu anlaşmayla ilgili varlıklar üzerinde haklara ve borçlara ilişkin yükümlülüklerle sahip oldukları müşterek anlaşmadır. İş ortaklığı, anlaşmanın müşterek kontrolüne sahip taraflarının bu anlaşmanın net varlıkları üzerinde haklara sahip oldukları müşterek anlaşmadır.

UFRS 11’e göre; iş ortaklıklarında her zaman özkaynak yönteminin kullanılması gerekliliği ortaya konmuştur.

Müşterek anlaşmanın, müşterek faaliyet mi yoksa iş ortaklığı mı olduğu değerlendirilirken aşağıdaki dörtlü teste göre karar verilir:

- 1) Anlaşmanın yapısı
- 2) Ayrı aracın hukuki şekli
- 3) Sözleşmeye bağlı anlaşmanın hükümleri
- 4) Diğer durum ve koşullar

UFRS 11 sizi nasıl etkileyebilir?

Müşterek işletme yapısının muhasebeleştirme yönteminin belirlenmesinde ana faktör olmaması

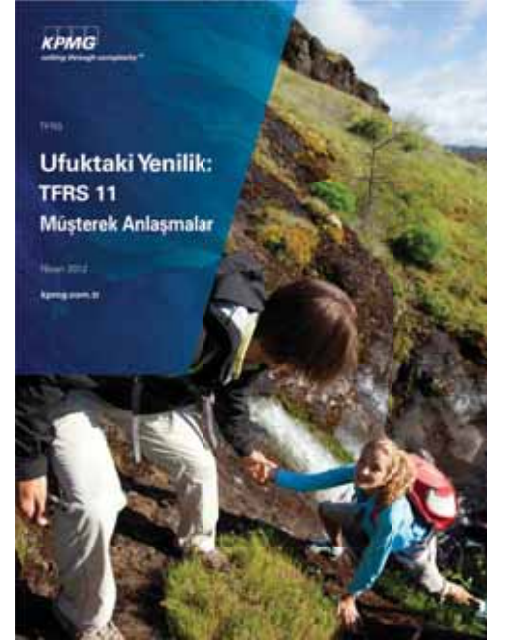
UMS 31 altında müşterek kontrol edilen işletmeler olarak sınıflanan işletmelerin çoğunun, UFRS 11 altında iş ortaklığı olarak sınıflanması beklenmektedir. Sınıflamalarında geniş kapsamlı değişiklikler olmasa dahi, bütün müşterek anlaşmaların UFRS 11’e geçiş aşamasında yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Müşterek anlaşmaların sınıflaması; anlaşmanın yapısının, ayrı aracın hukuki yapısının, sözleşmeye bağlı anlaşma hükümlerinin ve diğer durum ve koşulların tanınmasını ve değerlendirilmesini gerektirdiği için dikkatli değerlendirme yapılması gereken ve yorum gerektiren bir alan olması beklenmektedir.

İş ortaklıkları için tek muhasebe yöntemi

İş ortaklığı olarak sınıflandırılan yatırımlar için, müşterek yönetici olan işletmenin finansal tablolarında oransal konsolidasyon yönteminden özkaynak muhasebesi yöntemine geçiş, fiilen bütün finansal tablo kalemlerini etkileyecektir; özellikle gelir, toplam varlık ve toplam yükümlülük kalemleri azalacaktır. Eğer iş ortaklığı kârlı ve vergilendirilebilir bir işletmeyse, yeni yöntemle geçiş vergi öncesi kâr ve vergi gideri kalemlerini de etkileyecektir.

Standartların yürürlük ve geçiş tarihi

UFRS 10, 11 ve 12; UMS 27 (2011) ve UMS 28 (2011) ; 1 Ocak 2013 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık dönemlerde geçmişe dönük olarak uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Erken uygulanması halinde bu durum dipnotlarda açıklanmalı ve aynı dönemlere ilişkin olarak bahsi geçen standartların tümü uygulanmalıdır.

KPMG Türkiye Mesleki Uygulama bölümü olarak bu yeni standartların daha iyi anlaşılabilmesi ve detaylarının ve sektör bazında etkilerinin değerlendirilmesine ilişkin önümüzdeki günlerde eğitimler düzenlemeyi planlamaktayız. Standartlar ile ilgili daha detaylı bilgi ve her türlü sorunuz için bizimle temasa geçebilirsiniz; dilerseniz konu ile ilgili yayınlarımızı da takip edebilirsiniz.

Şirin Soysal

Mesleki Uygulama Bölümü Başkanı,
Şirket Ortağı
T : +90 216 681 90 00
M : +90 533 581 54 81
E : soysal@kpmg.com

Çiğdem Atılgan

Mesleki Uygulama Bölümü, Kıdemli Müdür
T : +90 216 681 90 66
M : +90 533 580 27 97
E : catilgan@kpmg.com

Factoring Sektörünün Finansmanı: Tahvil İhracı

Orhan Akova

Onur Aytekin

Sektörün Genel Görünümü

Ülkemizde 1988 yılında faaliyet göstermeye başlayan ve o dönemden bugüne istikrarlı büyümesini sürdüren factoring sektörü, özellikle son yıllarda ciddi bir hareketlilik kazandı.

Ekonomideki büyümeyle birlikte şirketlerin artan finansman ihtiyacını karşılamada hızlı

olarak 2008 yılında factoring sektörü toplam çalışan sayısı 2008 yılsonunda 3.009 kişi iken, 2011 yılsonu itibarıyla bu rakam 3.819'a yükselmiştir. Finansal ürünler/hizmete göre müşteri dağılımları incelendiğinde ise 2008 yılsonunda 50 bin olan müşteri sayısı 2011 yılsonu itibarıyla 66 bine yükselmiştir.

Sektörün Temel Bilanço Büyüklükleri

Sektörün temel bilanço büyüklükleri

	31 Mart	31 Aralık			
(Milyar TL)	2012	2011	2010	2009	2008
Bilanço Kalemi – Aktif					
Factoring Alacakları	13.9	14.2	12.4	8.4	5.6
Takipteki Alacaklar	0.7	0.6	0.5	0.5	0.5
Karşılıklar	(0.5)	(0.4)	(0.4)	(0.4)	(0.4)
Toplam Aktifler	15.5	15.6	14.5	10.4	7.8
Bilanço Kalemi – Pasif					
Alınan Krediler	11.3	11.5	11.1	7.5	4.9
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	0.4	0.3	0.2	0.1	0.1
Özkaynaklar	3.4	3.4	2.9	2.5	2.3

bir çözüm kanalı olan factoring sektörü, 2006 yılından itibaren Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun gözetim ve denetimine tabi olması sonucunda daha sıkı denetlenen bir sektör haline geldi.

Dünyada ve Türkiye'de factoringin 2000'li yılların başından bu yana gelişimini inceleyecek olursak, 2000 yılında dünyada 598 milyar dolar olan işlem hacmi, 2011 yılı sonunda 2.611 milyar dolara yükselmiştir. Türkiye'de factoring işlem hacimleri incelendiğinde ise, 1990'lı yılların başında 100 milyon dolar olan işlem hacimleri 2000'li yılların başında 5 milyar dolara yükselmiş, 2011 yılsonu itibarıyla yaklaşık 44 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan alınan verilere istinaden toplam şirket sayısının 2008 yılsonuna kıyasla azalmasına rağmen, 2008 yılında 135 adet şubesi bulunan factoring şirketlerinin, 2011 yılsonu itibarıyla toplam şube sayısının 243'e yükseldiği gözlemlenmektedir. Buna ek

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere factoring sektörü son yıllarda hızlı bir büyüme kaydetmiştir. 31 Mart 2012 tarihli verilere bakıldığında 31 Aralık 2011 dönemine kıyasla factoring alacaklarında ve alınan kredilerde bir düşüş gözlemlenmekle birlikte genel olarak sektör büyümeye devam etmektedir. 2011 yılsonu verilerine bakıldığında, toplam aktiflerin %91'ini oluşturan factoring alacakları bir önceki yıla kıyasla %15 oranında artarak 14,2 milyar TL civarında gerçekleşmiştir.

Türkiye ekonomisinde finansman ihtiyacının devam ediyor olması sebebi ile toplam aktifler içindeki en yüksek paya sahip alacakların 2012 yılında da sektör ihtiyacına paralel olarak artması beklenmektedir. 2011 yılsonu ve 2012 yılının ilk çeyreği incelendiğinde sektörün büyümesinin devam ettiği görülmektedir. Özellikle aktif büyüklükleri göz önüne alındığında, 2008-2009 yılları arası sektörün %34, 2009-2010 yılları arası %39 ve 2010-2011 yılları arası %8 oranında büyüdüğü görülmektedir. Sektör hızla

Ülkemizde 1988 yılında faaliyet göstermeye başlayan ve o dönemden bugüne istikrarlı büyümesini sürdüren factoring sektörü, özellikle son yıllarda ciddi bir hareketlilik kazandı.

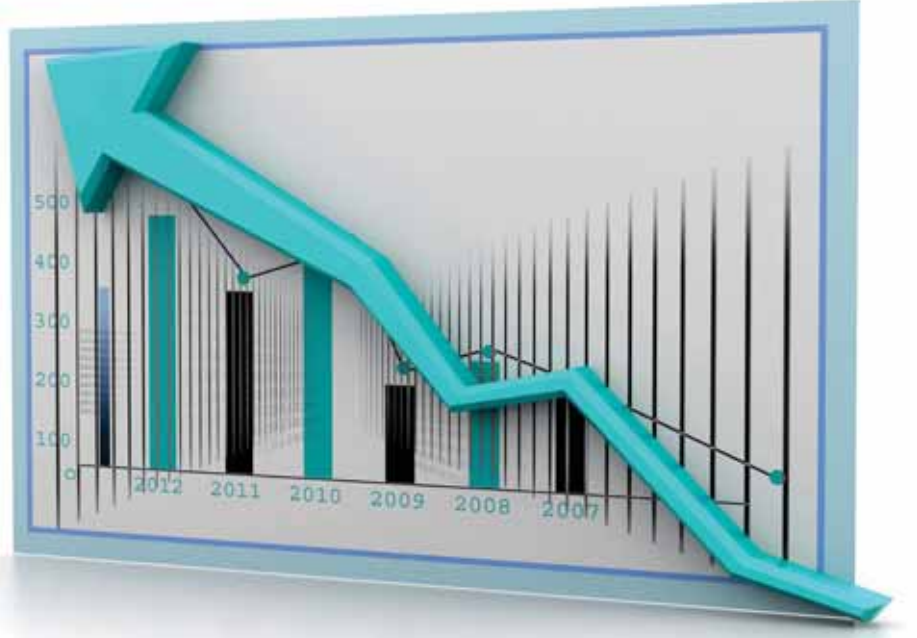
büyürken, faktoring şirketlerinin finansmanı gün geçtikçe daha fazla önem kazanmaktadır.

Sektörün Finansman Kaynakları

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, faktoring şirketleri finansman ihtiyacını çok büyük ölçüde kısa vadeli banka kredilerinden sağlamaktadır. Türkiye’de 75 adet faktoring şirketi faaliyet göstermektedir. Bu şirketlerin 12’si banka iştiraki veya bir finans grubunun ilişkili kuruluşu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Banka iştiraki veya bir finans grubunun ilişkili kuruluşu olarak faaliyetlerini sürdüren faktoring şirketleri daha kolay ve uygun koşullarda finansman imkânları bulabilmektedir. Diğer faktoring şirketleri ise, gerçekleştirdikleri işlemler karşılığında teminat olarak aldıkları çek ve senetleri daha likit bir değer olan nakde dönüştürebilmek amacıyla, bankalardan talep ettikleri kredi türünde, teminat olarak verilen çek ve/veya senetlere belirli bir marj uygulanmak suretiyle, teminatın belli bir oranına kadar finansman kullanabilmektedir. Ancak, kullanılan krediler için teminat olarak verilen çek ve senetler genellikle kredi tutarının üzerinde olmakta, bu durum faktoring şirketlerinin borçlanma kapasitelerini daraltmaktadır.

Faktoring şirketlerinin büyük bir çoğunluğu finansman ihtiyaçlarını banka kredileri ile sağlarken, bazı faktoring şirketleri ise banka kredilerine ek olarak son dönemlerin gözde borçlanma aracı olan tahvil ihracı ile borçlanma yoluna gitmektedir. 2008 yılsonunda 93 milyon TL olan faktoring şirketleri tarafından ihraç edilmiş tahvil tutarı 2011 yılsonunda 346 milyon TL’ye yükselmiştir. Artış oranı yüksek olmakla birlikte banka kredilerine oranlandığında tutar halen düşük kalmaktadır. Banka kredileri ile kıyaslandığında tahvil ihracı ile borçlanmanın en büyük avantajı, borçlanma kapasitelerini sınırlayan ve marjlı çek/ senet olarak nitelendirilen teminat sağlama zorunluluğunun bulunmamasıdır.

2011 yılsonu itibarıyla, beş faktoring şirketinin faktoring işlemlerinin bir kısmını tahvil ihraç ederek finanse ettikleri gözlenmektedir. En az 20 milyon en çok 150 milyon nominal bedelle ihraç edilen söz konusu tahvillerin vadeleri 2012 ve 2013 yıllarıdır. İhraç edilen tahviller altı ayda bir kupon ödemeli olup faiz oranları değişken faizlidir. 2011 yılsonu itibarıyla, altı aylık faiz oranları %4,97 ile %6,47 arasında değişmektedir.

Faktoring şirketlerinin kredi maliyetleri hem şirketin yapısı hem de kredi kullanılan kuruluşun yapısına göre farklılık göstermektedir. Tahvil ihracı ile yapılan borçlanmalarda ise faiz oranı ile ödeme koşullarına ilişkin esaslar, izahname ve sirkülerde açıkça belirtilmek koşuluyla ihraççılarca belirlenir. İhraççılar değişken faizli veya sabit faizli tahvil ihraç edebilir. Halka arz edilecek değişken faizli tahvillerde faiz belirleme usul ve esasları izahname ve sirkülerde açıkça belirlenmelidir. Faiz ödemeleri 3, 6 aylık ya da 1 yıllık dönemler itibarıyla kuponlara bağlı olarak yapılabilir. Öte yandan, tahvil ihraç giderlerinin de tahvil maliyetlerinin hesaplanmasında dikkate alınması gerekmektedir. Tahvil ihraç giderleri ihraç edilen nominal tahvil tutarının yaklaşık yüzde 1’ine tekabül etmektedir.

Borçlanma maliyetleri göz önüne alındığında, özellikle yurtiçi ve yurtdışı faiz oranlarının yükseldiği dönemlerde avantajları sebebi ile tahvil ihracı yolu ile borçlanma oranının artacağı öngörülebilir.

2012 yılı Mayıs ayına kadar olan sürede tahvil, banka bonusu ve finansman bonusu ihracına ilişkin toplam 42 adet kuruluş Sermaye Piyasası Kurulu’na başvuru yapmıştır. 2012 yılında yapılan başvurular incelendiğinde ise bu 42 şirketin altısını faktoring şirketlerinin oluşturduğu görülmektedir. Söz konusu faktoring şirketlerinin dördü halihazırda tahvil ihraç etmiş şirketler iken ikisi ilk defa tahvil başvurusunda bulunan şirketlerdir. Başvurusu yapılan tahvil ihraçlarının vadeleri 2 ile 3 yıl arasında değişmektedir.

Avrupa’da yaşanmakta olan ekonomik sorunların Türkiye’deki finans sektörünü ne ölçüde etkileyebileceğinin halen belirsiz

olduğu bir ortamda faktoring şirketleri açısından finansman ihtiyacını büyük ölçüde kısa vadeli banka kredileri yoluyla sağlamak, sektörde yoğun bir rekabetin yaşandığı da dikkate alındığında, risk teşkil etmektedir. Bu nedenle banka kredilerine alternatif olarak tahvil ihracı ile finansman yolu önemli bir alternatif oluşturmaktadır.

Özetle, büyüyen faktoring sektörünün artan finansman ihtiyacı büyük ölçüde kısa vadeli ve teminat karşılıklı banka kredileri ile sağlanmakta iken alternatif finansman kaynağı olarak tahvil ihracı banka kredilerinden daha uzun vadeli ve teminatsız borçlanma imkânı sunmakta, rekabetin yoğun yaşandığı bir ortamda kısa süreli piyasa dalgalanmalarının borçlanma oranlarında neden olacağı olumsuzluklara karşı bir avantaj oluşturmaktadır.

Türkiye’de gittikçe artan sayıda faktoring şirketi, halen oldukça düşük hacimlerde olmakla birlikte, tahvil ihracı ile borçlanma yolunu da tercih etmeye başlamıştır ve bu sayının önümüzdeki dönemlerde daha da artması beklenmektedir.

Orhan Akova

Denetim, Şirket Ortağı

T : +90 216 681 90 12

M : +90 533 281 27 74

E : oakova@kpmg.com

Onur AYTEKİN

Denetim, Müdür

T : +90 216 681 90 00-9708

M : +90 533 294 84 93

E : oaytekin@kpmg.com

Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Hakkında Seri:V, No:130 Sayılı Tebliğin ve Portföy Yönetim Şirketlerine Etkileri

Ulaş M. Kazak

Portföy yönetim şirketlerince Sermaye Piyasası Kurulu, "Kurul", adına verilen teminatların yatırılmasına ve serbest bırakılmasına ilişkin esasları düzenleyen Seri:V, No:130 sayılı "Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Hakkında Tebliğ" 13.03.2012 tarih ve 28232 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Tebliğ ile,

- Portföy yönetim şirketlerinin sermaye piyasası faaliyetleri nedeniyle Sermaye Piyasası Kurulu adına yatırdıkları teminatların şekli, miktarı, kullanımı, yatırılacağı yer ve zaman düzenlenmiştir.
- Faaliyetleri kendi talepleri doğrultusunda veya Kurulca durdurulan portföy yönetim şirketlerinin

teminatlarının serbest bırakılmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

- Faaliyetleri Kurulca durdurulan Şirketlere ilişkin olarak, ilgili Şirket hakkında tedrici tasfiye veya iflas kararı mevcut ise, Şirketlerin teminatlarının tedrici tasfiye veya iflas süreci sonuçlanıncaya kadar serbest bırakılmayacağı hususu hükme bağlanmıştır.

- Tebliğin yürürlüğe girmesinden önce Kurulca yetki belgeleri iptal edilen Şirketler için de bu Tebliğ hükümlerinin uygulanacağı hususuna Geçici Madde'de yer verilmiştir.

Tebliğ'in detaylarına inildiğinde, portföy yönetim şirketlerine yatırılacak teminatlarla ilgili açık ve net bir yol gösterici özelliğine sahip olduğu görülmüştür.

Önemli maddeler ışığında Tebliğ'i aşağıdaki başlıklar altında inceleyebiliriz:

Teminatların şekli

Şirketlerin yatıracakları teminatlar nakit ve kamu borçlanma senedi veya Türkiye'de kurulu bir bankadan alınmış teminat mektubu şeklinde olabilir.

Teminatların miktarı

Şirketler Seri:V, No:59 sayılı Tebliğ'in 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen asgari ödenmiş sermaye tutarının yüzde 15'ini Takasbank nezdinde bloke ederler. Söz konusu teminat tutarı her yıl Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak Kurulca yeniden belirlenen tutar üzerinden hesaplanır.

Teminatların yatırılacağı yer ve zaman

Şirketlerin yatıracakları teminatlar Kurul adına Takasbank'a tevdi edilir. Teminat ile ilgili hususlarda Kurul nezdindeki işlemleri şirket yürütür. Teminatın serbest bırakılmasına yönelik işlemlerde de muhatap şirkettir.

Şirketler kendilerine Kurul veya Takasbank tarafından bildirim yapılmasını takip eden beş

iş günü içerisinde teminatları Takasbank'a tevdi etmekle yükümlüdürler. Bu süre, teminat tamamlanması gereken haller için de geçerlidir. Asgari ödenmiş sermaye tutarının her yıl Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak Kurulca yeniden belirlenmesi sonucunda ortaya çıkabilecek olan teminat açığının ilgili yılın altıncı ay sonuna kadar tamamlanması gerekir.

Teminatların değerlendirilmesi ve takibi

Şirketlerin Tebliğ kapsamında yatıracakları teminat varlıklarının değerlemesinde Seri:V, No:34 sayılı Tebliğ'in 5'inci maddesinde yer alan değerlendirme ilkeleri dikkate alınır. Teminat yükümlülüklerinde eksilme olması halinde eksik kısmın tamamlanmasına ilişkin işlemler Takasbank tarafından yerine getirilir. Takasbank teminatlarla ilişkin değer takibini haftalık olarak yerine getirir. Takasbank teminatların durumuna ilişkin rapor hazırlayarak yılsonunu takip eden 15 iş günü içerisinde Kurula gönderir.

Faaliyetleri kendi talepleri doğrultusunda geçici veya sürekli durdurulan şirketlerin teminatlarının serbest bırakılması

Şirketlerin bu Tebliğ kapsamında yatırdıkları teminatlar ile bu Tebliğ yürürlüğe girmeden önce yatırmış oldukları teminatların, kendi talepleri doğrultusunda faaliyetlerinin sona ermesi nedeniyle Kurulca serbest bırakılması hususunda Kurul'a yapacakları başvuruların değerlendirilmeye alınabilmesi için önemli olarak aşağıdaki hususları yerine getirmeleri beklenmektedir;

- Şirketin portföy yöneticiliği yetki belgesinin kendi isteği ile iptal edilmiş olması,
- Şirket nezdinde Kurulca yürütülen ve teminatların serbest bırakılmasına engel olacak herhangi bir denetim, şikayet, uyuşmazlık bulunmaması,

- Şirketin taraf olduğu yatırımcı ihtilaflarına ilişkin olarak şirket tarafından dava tutarları ve/veya icra takibine konu nakit ve/veya diğer kıymetlerin Takasbank nezdinde müşteri adına açılacak bir hesapta ihtilaf konusu tutarın bloke gününe kadar işlemiş faizlerini de içerecek şekilde bloke edilmesi,

- İlan sonunda dava açan veya hak talebinde bulunan müşterilerin dava tutarları ve/veya icra takibine konu nakit ve/veya diğer kıymetlerin bloke gününe kadar işlemiş faizlerini de içerecek şekilde Takasbank nezdinde müşteri adına ihtilaf konusu tutarın bloke edilmesi,

- Şirketin Borsalar, MKK, Takasbank, TSPAKB veya Kurul'a karşı temerrüde düştüğü herhangi bir mali yükümlülüğünün bulunmaması,

Yukarıdaki şartları yerine getirmiş olan şirketin teminatları Kurul'un bildirimi ile Takasbank tarafından serbest bırakılır.

Faaliyetleri Kurulca durdurulan şirketlere ilişkin teminatların serbest bırakılması

Kurulca yetki belgeleri iptal edilen şirketlerin teminatları tedrici tasfiye veya iflas süreci sonuçlanıncaya kadar serbest bırakılmaz. Kurulca Kanunun yetki belgeleri iptal edilen ancak hakkında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilmeyen şirketlerin teminatları kendi istekleri ile "Faaliyetleri kendi talepleri doğrultusunda geçici veya sürekli durdurulan şirketlerin teminatlarının serbest bırakılması" hükümlerinde yer alan prosedürün tamamlanması durumunda serbest bırakılır.

Tebliğ'den önce yetki belgeleri iptal edilen şirketler

Tebliğ'in yürürlüğe girmesinden önce Kurulca yetki belgeleri iptal edilen şirketler için de yine bu Tebliğ hükümleri uygulanır.

Sonuç olarak 13 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren bu Tebliğ'le portföy yönetim şirketleri tarafından yatırılan teminatlar hususunda karışıklıklara son vermiş ve şirketler açısından yeknesaklık adına olumlu bir adım olmuştur.

Ulaş M. Kazak

Denetim, Müdür

T : +90 216 681 91 52

M : +90 533 582 05 82

E : ukazak@kpmg.com

KPMG Türkiye Risk Danışmanlığı çatısı altında Finansal Hizmetler Sektörü özelinde birçok farklı teknoloji çözümü sunuyor

Göktürk Tamay

KPMG Türkiye Danışmanlık Bölümü Müdürü Göktürk Tamay Finansal Hizmetler sektöründe sundukları Teknoloji Tabanlı Risk Danışmanlığı kapsamında yer alan Uygulama Geliştirme, Veri Analizi ve Veri Kurtarma hizmetleri konusunda sorularımızı yanıtladı.

Finansal Hizmetler sektöründe ne tür Teknoloji Tabanlı Risk Danışmanlığı Hizmetleri sunuyorsunuz?

Risk Danışmanlığı çatısı altında Finansal Hizmetler Sektörü özelinde birçok farklı teknoloji çözümü sunuyoruz. Aşağıdakiler ile sınırlı olmamak üzere verdiğimiz hizmetlere örnek üç ana grubu verebiliriz:

- 1) Uygulama Geliştirme
- 2) Veri Analizi
- 3) Veri Kurtarma

Uygulama Geliştirme hizmetlerinizden bahsedebilir misiniz?

KPMG'nin merkezi Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Hindistan'da bulunan uygulama geliştirme birimlerinin gerçekleştirdiği başta Kdat ve FPP olmak üzere son derece başarılı denetim ve veri kurtarma yazılım geliştirme çalışmaları bulunmaktadır. Bununla birlikte diğer ülkelere sağladığı teknik altyapı üzerinde küresel anlamda KPMG ofislerinin uluslararası bilgi birikimlerini birleştirerek finans sektörü

özelinde geliştirmiş olduğu önemli uygulama çözümleri de vardır.

Bu uygulamalara ilk örnek olarak kara para aklama ve terör finansmanının engellenmesine yönelik geliştirmiş olduğumuz uygulama verilebilir. Uygulama içerisinde temel olarak iki modül bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi ilgili sistemlerden işlemleri toplayarak uygulama içerisinde hazır bulunan kara para aklama ve terör finansmanı göstergelerini tespit etmeye yönelik veri analizi senaryoları ile otomatik olarak işlemleri analiz etmektedir.

İkinci temel modül ise analizler neticesinde elde edilen sonuçları farklı şekillerde raporlayarak şüpheli işlemlerin gözlemlenmesine olanak sağlamaktadır.

Özellikle finans sektörü için KPMG Hollanda ve KPMG Türkiye'nin birlikte geliştirmiş olduğu bir başka uygulama ise, vaka yönetimi uygulamasıdır. Bu uygulama özellikle iç denetim ve iç kontrol ekiplerinin gerçekleştirdikleri denetim çalışmaları

sonucunda elde ettikleri bulguları hem farklı lokasyonlarda bulunan ekip üyeleri ile hem de organizasyon içerisinde yer alan farklı bölümler ile paylaşabilmesi, paylaşılan işlemlerin takip edilebilmesi, önem derecelerinin, sonuçların ve süreç performansının izlenebilmesi için geliştirilmiştir.

Bu uygulama, tespit edilen şüpheli işlemlerin ya da bulguların uzmanlara atanarak derinlemesine incelenmesi sürecinin aktif olarak yönetilebilmesi ve bu tarz incelemelerde en önemli konulardan bir tanesi olan ilgili işlemlerin geriye dönük kayıtlarına ve diğer işlemlerle olan ilişkilerine kolayca ulaşılabilmesi amacıyla tasarlanmıştır. Uygulama sayesinde hem işlemler ilgili uzmanlara atanabilmekte, risk derecesine ve sonuçlarına yönelik takipler gerçekleştirilebilmekte hem de atanan işlemlerin bekleme süresi, her bir senaryo için sonuç oranları gibi performans kriterleri de raporlanabilmekte ve takip edilebilmektedir.

Bunun yanı sıra uygulama içerisinde yer alan yetkilendirme yapısı ile kullanıcıların bulguların tamamını, süreçlerle bağlantılı olarak bir kısmını ya da sadece kendilerine atanan bulguları görmeleri sağlanabilmektedir.

KPMG tarafından geliştirilen uygulamalara verilebilecek bir örnek de Sürekli Denetim ve Sürekli Gözetim uygulamalarıdır. Bu konuda detaylı bilgi alabilir miyiz?

Sürekli Denetim ve Sürekli Gözetim uygulamaları şirketlerin iç denetim faaliyetlerini çok daha etkin bir şekilde gerçekleştirebilmeleri için tasarlanmıştır.

Bu uygulama, temel olarak krediler, nakit çıkışı süreçleri, kredi kartları ve internet bankacılığı başta olmak üzere finans sektörü açısından en riskli olan alanlarda ana bankacılık ya da operasyonel sistemlerden gerekli verileri otomatik olarak alarak KPMG'nin uluslararası tecrübesi ile hazırlanmış olan veri analizi senaryoları vasıtasıyla yine otomatik olarak incelemekte ve iş zekâsı uygulamaları üzerinden raporlayarak son derece etkin bir şekilde neredeyse gerçek zamanlı derinlemesine inceleme yapılabilmesine olanak sağlamaktadır.

Aynı zamanda kritik bulgular ve sonuçlar e-posta, akıllı telefon ve tablet bilgisayar gibi

birçok iletişim aracı üzerinden ilgili yönetici ve uzmanlara anında dağıtılabilmektedir.

Veri analizi alanında ne tür hizmetler sağlıyorsunuz?

Finans sektörüne sağladığımız en önemli desteklerden bir tanesi de veri analizi hizmetlerimizdir. KPMG, özellikle hem bağımsız denetim çalışmaları hem de finans kuruluşlarının kendi iç denetim ve iç kontrol faaliyetleri için büyük miktarlarda farklı veri setleri üzerinde karmaşık veri analizi çalışmaları gerçekleştirmektedir.

Bu çalışmaların amacı iç denetim ve iç kontrol faaliyetlerinde örnek seçilen işlemler üzerinden gerçekleştirilen denetim faaliyetlerinin verilerin tamamı incelenerek gerçekleştirilmesi, incelenen konunun tüm veri göz önüne alındığında finansal etkisinin ne olduğunun kesin ya da çok yaklaşık olarak tespit edilebilmesi ve çalıştığı düşünülen otomatik ya da manüel kontrol ortamı için belirli bir dönem içerisinde istisna durumların olup oluşmadığının tespit edilebilmesidir.

Örnek vermek gerekirse krediler sürecinde "IRR" ya da "XIRR" oranlarının ve bu oranlar üzerinden karşılık hesaplamalarının gerçekleştirilmesi veya farklı operasyonel sistemler arasında müşteri ve işlem teklifinin sağlanması çalışmaları verilebilir.

Bunun yanı sıra yurtiçi ya da yurtdışındaki yasal zorunluluklar neticesinde gerçekleştirilen incelemelere destek olunması amacıyla da veri analizi çalışmaları ve raporlamaları yapılabilmektedir. Özellikle kara para aklama, terör finansmanı veya rüşvetin (Foreign Corrupt Practices Act "FCPA") engellenmesine yönelik kontrollerin ve geriye dönük verilerin incelenmesi alanında KPMG Türkiye'nin çok önemli uluslararası tecrübesi bulunmaktadır.

Veri kurtarma hizmetleriniz neleri içeriyor?

Veri kurtarma hizmetleri temel olarak, finansal kuruluşların iç denetim faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri iç soruşturmalarda kanıt olarak kullanılabilecek veri kaynaklarının belirlenmesi, her türlü elektronik veri kaynağından kanıt olarak kullanılabilecek verilerin adli bilişim kurallarına uygun şekilde çıkarılması, çıkarılan veriler içerisinde

soruşturma ile ilgili olabilecek verilerin tespit edilmesi ve ileri seviye incelemeler için ilgili verilerin inceleme yapılabilecek formatta soruşturma ekiplerine iletilmesi ve raporlanması konularını içermektedir.

Burada en önemli konu, verilerin kanıt olarak kullanılabilecek şekilde ilgili veri kaynaklarından çıkarılması işlemi ve çıkarılan verilerin anlam kazanabilmesi açısından bezer soruşturmalarda yüksek seviyede tecrübesi olan bir adli bilişim ekibi tarafından incelenmesi bölümüdür.

Bu hizmet yalnızca iç denetim bölümü tarafından gerçekleştirilen soruşturmalar için kullanılmamakta, aynı zamanda finansal kuruluşların alternatif dağıtım kanalları ve suistimal inceleme ve önleme bölümlerinin vaka bazlı çeşitli özel talepleri için de kullanılabilmektedir.

Uygulama geliştirme hizmetleri başta olmak üzere burada bahsi geçen tüm KPMG hizmetleri son derece esnek bir yapıda tasarlanmış olup müşterilerimiz özelindeki ihtiyaçlar göz önüne alınarak hedeflere en uygun hale getirilebilmekte ve müşterilerimize özel teknoloji çözümleri olarak sunulmaktadır.

Göktürk Tamay

Danışmanlık, Müdür

T : +90 216 681 90 00

M : +90 533 581 94 78

E : gtamay@kpmg.com

KPMG Yayınları

Yayınlar için KPMG Türkiye Markets bölümü ile tr-fmmarkets@kpmg.com adresinden iletişime geçebilirsiniz.

COBIT Tabanlı BT Değerlendirme Hizmetleri

Kurumsallaşma yolunda iş süreçlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmaya çalışan kurumlar bu yolda karşılaştıkları BT süreçlerinin iş süreçlerine etkileri ve artan mevzuata uyum gereklilikleri gibi risklere COBIT Çerçevesi ile cevap vermeye yönelmektedir.

Yönetişim, Risk ve Uyum: Yüksek Performans ve Düşük Maliyet için Ortak Dil

Gelişen ve karmaşıklaşan süreçler ve riskler, organizasyonların mevzuat yükümlülüklerini yerine getirmeyi zorlaştırmakta ve etkin bir risk yönetimi sürecini zorunlu kılmaktadır. Etkin bir şekilde uygulanan GRC (Governance, Risk and Compliance) stratejisi; yönetim, risk yönetimi ve uyum modeli süreçlerini tek bir çatı altında toplayarak, organizasyon bünyesinde ortak bir dil oluşturmaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu'na Bağlı Faaliyet Gösteren Şirketlerde Mevzuata Uyum

SPK denetimlerinde en çok hangi alanlarda sorunlarla karşılaştığınızı, en çok cezaların hangi konu başlıklarına verildiğini ve Şirketinizin olası gelişim alanlarını biliyor musunuz?

Sigorta Sektöründe Riskler

Sigorta sektöründe yürütülen karmaşık operasyonlar, tabi olunan mevzuat çerçevesinde yapılan geliştirme çalışmaları ve Avrupa Birliği müktesebatına uyum sürecine bağlı olarak sürekli değişime maruz kalınması ile artan rekabet baskısı, risklere daha yoğun ve dikkatli bir şekilde odaklanmayı gerektirmektedir.

KPMG Türkiye Finansal Hizmetler

Murat Alsan

Finans sektörümüz son yıllarda gösterdiği istikrarlı büyüme ve son dönemde yaşanan finansal krizin yansımalarına rağmen güçlü duruşu ile Türk ekonomisinin önemli yapıtaşlarından birini oluşturmaktadır.

KPMG Türkiye finans sektöründe lider pozisyonu ile bankalar,

sigorta, faktoring, finansal kiralama, yatırım ve fon yönetim şirketlerine denetim, vergi ve danışmanlık hizmeti sağlamakta, finansal hizmetler ekibinde yer alan uzman profesyonelleri ile müşterilerimize KPMG'nin sektördeki deneyim ve bilgi birikimini sunmaktadır.

Daha fazla bilgi için:

Murat Alsan

Denetim Bölümü Başkanı,
Şirket Ortağı, Finansal
Hizmetler Sektör Lideri

T: +90 216 681 90 02

M: +90 533 276 21 69

E: malsan@kpmg.com

İş Etiği ve Etik Danışmanlığına Genel Bakış

Çok eski zamandan beri, insanlar “etik” kavramını açıklamaya ve ahlak prensiplerinin esaslarını çözmeye çalışmaktadırlar, çünkü iyi ve doğru davranabilmenin yolu öncelikle “iyi” ve “doğru”yu tanımlayabilmekten geçer.

Rifat Bozacıoğlu

Bu bağlamda, gerek felsefi boyutta gerekse günlük hayatımızda ve iş hayatında karşılaşılabilecek durumlar çerçevesinde ele alındığında, “etik” olgusuna ilişkin akla gelen ve sorulması gereken önemli sorulardan ve cevaplarından bazıları şunlardır:

• “Etik” ve “etik dışı” arasındaki farkı objektif olarak tanımlamak mümkün müdür?

Hayır. Felsefe, 2000 yılı aşkın bir süredir bu sorunun cevabını tartışmaktadır; ancak genelgeçer bir yanıtı ulaşılamamıştır. Bir bireyin “etik” ve “etik dışı” davranış arasındaki farkı ve alacağı aksiyonları belirleyişindeki yol göstericisi ilk önce kendisi olmalıdır.

• Bir şirketin tamamen etik davranması mümkün müdür?

Evet; ancak genelgeçer bir etik tanımına bağlı kalmaya çalışırsa değil. Bunun yerine şirket içinde, etik davranışların cezalandırılması yerine ödüllendirilmesi gerektiğini belirleyen parametreler oluşturulmalıdır. Şirket, işinin ve sosyal varoluşunun (kurumsal sosyal sorumluluk) bir parçası olarak

anlaşılabilirliğini sağlayacak bir çerçeve belirlemelidir. Bu doğrultuda, şirket içi kurallara uyulmaması durumunda, cezai yaptırımlarla çalışanlara gözdağı vermemelidir.

• **Doğru etik davranış ulaşılamayacak bir hedef midir?**

Hayır; meydana gelen her şeyin iyi, doğru ve etik olduğu gibi bir "ideal durum" konumlandırılması yapılmadığı sürece doğru etik davranış ulaşılmayacak bir hedef değildir. Aksine, bu anlaşmazlığa düşülebilecek her alanda devreye giren ve bireyler, şirket ve sistem bazında uyumluluğun ödüllendirilmesinin ve temel kuralların ihlal edilmesi durumunda da cezalandırmaların yapılmasının gerektiğini belirleyen, zorunlu birtakım parametrelerin oluşturulduğu bir süreç olarak görülmelidir.

• **"Etik" anlayışı sadece etik olmayı başarabilen kişiler için mi geçerlidir?**

Hayır, çünkü bu soru etiği "olsa iyi olur" gibi bir kavram olarak varsaymaktadır. Eğer etik kurallar bedelsiz olsaydı, hiçbir potansiyel dezavantaj taşımasalardı, eğer herkes bu kurallara uysaydı ve eğer izleniyor olsaydık, işte ancak o zaman etik anlayışa tamamen

erişmiş olurduk. Fakat özellikle günümüz çevresi ve küreselleşmiş dünyasında, hiçbirimiz diğerlerinin davranışlarından bağımsız olarak var olamıyoruz, bu nedenle de bu kavram ancak herkes için geçerli olduğu sürece etkisini gösterebilir.

• **Etik ve ahlaki değerler esasında kişisel ve özel değerler midir?**

Hem evet hem de hayır. Boş bir sokakta dolu bir cüzdan bulan bir kişi, bunu kendine mi saklayacağına yoksa gidip kayıp-çalıntı bürosuna teslim mi edeceğine kendi karar vermelidir. Eğer toplum bu gibi durumlarda kişilerin sergilediği doğru davranışları ödüllendirir ya da hırsızlıktan ötürü cezalandırırsa, o zaman bu, etik ve ahlaki değerlerini belirli yargı ve düzenlemelerle belirlemiş ve uyguluyor anlamına gelir.

Etik Konularında Kullanılan Genel Tanımlar

Konunun daha iyi anlaşılması adına, Etik ve İş Etiği ile ilgili argümanlarda sıkça bahsi geçen bazı anahtar terimleri açıklamakta fayda olabilir:

Etik Kurallar, Davranış Kuralları

Etik kurallar, bir şirketin, belirlemiş olduğu yazılı kurallar, politika ve prosedürlerle tam bir bağlılıkla operasyonlarını yürütmesini sağlamaya yardımcı olur. Bu bağlamda, "Kurumsal Yönetim", "Kurumsal Sosyal Sorumluluk", "Sürdürülebilirlik Yönetimi" ve "Ortaklarla İlişkiler" gibi birçok başlık etik kurallarla birlikte anılmakta ve etik kuralların içinde değerlendirilmektedir.

Kurumsal Etik Kültürü

Etik kuralların bir alt kategorisi olan “Kurumsal Etik Kültürü”, bir şirketin operasyonlarını yürütürken başvurabileceği iş ahlakına ilişkin tüm soruların yanıtlarını barındıran bir öğrenme ortamıdır. Bir başka deyişle, şirketin işleyişini yerine getirirken karşılaştığı etik davranış ve ekonomik fayda (kâr) ikileminde kalması halinde nasıl hareket etmesi gerektiğine işaret eden kuralların mevcut olduğu bir şirket kültürüdür.

Etik

Etik, çalışanların adil ve iş ahlakı çerçevesinde yer alan ve sorumluluklarını yerine getirebileceği hareket alanlarını tanımlamaktadır. Bir başka deyişle etik, başka kişilerin eylemlerine karşılık gelen sebep-sonuç ve motivasyonların anlaşılmasını ve buna göre alınması gereken aksiyonların tanımlanmasına yol gösteren bir olgudur. Dolayısıyla etik, “olan” ile “olması gereken” arasında yer almakta; diğer bir ifadeyle “realite” (gerçeklik) ile “ideal” (istenilen) kavramlarına eşit uzaklıkta bulunmaktadır. Etik kavramının şirketlere entegre edilmesi ile amaçlanan, “olan” ile “olması gereken” arasındaki mesafeyi en aza indirgeyebilmektir.

İş Hayatında Etik

Etik kurallarının çalışanlar düzeyinde teşvik edilmesinin (bireysel etik) yanı sıra, ahlaki değerler ve kârlılık söz konusu olduğunda, bir şirketin çelişkide kalabileceği dört alan bulunmaktadır:

- Pozitif uyumluluk: Yüksek oranda kârlılığa sahip, aynı zamanda da ahlaki değerleri fazlasıyla içermekte olan kurumsal aktiviteler (çevre koruma işleri)

- Ahlaki çelişki: Yüksek oranda kârlılığa sahip; ancak ahlaki normları benimsemeyen kurumsal aktiviteler (kriz bölgelerini ele alan silahlı kuvvetler)

- Ekonomik çelişki: Bilhassa fazla kârlı olmadığı halde yüksek seviyede ahlaki değer barındıran aktiviteler (toplumsal programların teşvik edilmesi)

- Negatif uyumluluk: Fazla karlı olmadığı gibi ahlaki değer de barındırmayan kurumsal faaliyetler (çevreye zarar veren bir projeye düşüncesizce yapılan bir yatırım gibi)

Genelgeçer kriterlerin kısıtlılığı sebebiyle, ilk bakışta çok netmiş gibi gözükten dördüncü durum da dâhil, uygulanabilir ve genel bir kural listesi oluşturmak oldukça zordur. Örneğin, hem yüksek kâr marjına sahip hem birçok insanın yaşam kalitesini artıran hem de sel basmış alanları tarıma elverişli topraklar haline dönüştürebilen büyük bir baraj inşaatı projesine yapılan yatırım anlamsız ve çevreye zararlı mıdır?

Bireysel Etik

Şirketlerdeki bireyler birçok beklentiyle karşı karşıya kalmakta (yönetim kurulunun, iş arkadaşlarının, müşterilerin, paydaşların, tedarikçilerin, iş ortaklarının beklentileri gibi) ve işlerine ilişkin yapısal faktörleri (bilanço, hisse senedi piyasası, müşteri memnuniyeti, rekabet, kâr ve işgücü piyasası gibi) de değerlendirmek durumundadırlar. Bir kişinin etik olmayan talebe (örneğin, vergi optimizasyonu yerine vergi kaçırma) karşı göstereceği tepki, o kişinin etik ilkelerine ve bu ilkeleri nasıl uygulamaya geçirdiğine (anlamsızca itaat, kariyer odaklı fırsatçılık, protesto, boyun eğme) göre değişir. Fakat şirketin veya sistemin kişilere empoze ettiği etik kurallar çerçevesi de önemlidir.

Kurumsal ve Bireysel Etik

Kurallar

Etik, insanların iyiyi ve kötüyü tartmalarına yardımcı, yol gösterici imtiyazlı kurallar sunar. Bu esas olarak kişiler ve kişilerin etik anlayışları ile alakalıdır. Kurumsal önlemler ise buna ektir. Etik davranış mümkün ve yapılabilir olmalı ve cezalandırılmamalıdır (örneğin, işten çıkarılma veya iş fırsatlarının kaybedilmesi gibi). Bu demektir ki, bireysel etik anlayışı kurumsal kurallar çerçevesinde desteklenmelidir (şirket içinde "Etik Kurallar" ile). Burada dikkat edilmesi gereken, aksiyonlara yol gösterici nitelikte iki farklı prensip söz konusudur:

Denetçinin Rolü

Denetim firmaları, gerçekleştirdikleri sistematik finansal data analizleri ile kurumsal yönetime katkıda bulunur, şirketler için karmaşık konuların ve zorlu alanların üstüne gidebilecekleri doğru yollar belirler ve ona göre bir duruş sergiler.

İşletmelerde, minimum girdi maksimum çıktı sağlamak hedeflenirken; etik kavramı kapsamında, girdiniz ne olursa olsun belli bazı standartların ve değerlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

İtibar Riski

Etik dışı eylemler sebebiyle bir şirketin karşılaşması olası ekonomik kayıplardır. Bu riskin sayısallaştırılması, risk-fayda analizine katkı sağlayabilir. Bir şirketin etik olmayan şekilde aksiyonlar alması itibar kaybetmesine yol açacaktır. Bu kayıp, zaruri hasar kontrol maliyetlerinin (örneğin, Halkla İlişkiler ve yardım bağışları) gözden geçirilmesi ve bunların etik olmayan faaliyetler sebebiyle kaybedilmiş olan potansiyel kârdan düşülmesiyle sayısallaştırılır. Eğer sonuç pozitif ise, aksiyon etik değil demektir. Bu durumun aksi bir yaklaşım ise bir şirketin aksiyonlarının zaten halihazırda etik olması gerektiğini öne sürer.

Bağımsızlığın Sağladığı Avantajlar

KPMG olarak bağımsız oluşumuz, müşterilere direkt olarak birçok avantaj sağlamaktadır. Bu, bizi duruma dışarıdan bakıp analiz edebileceğimiz ve şirketlerin gözden kaçırdığı olası problemleri belirleyebileceğimiz bir konumda kılar. Gene bu sebeptendir ki, biz de belli bir mesafe ve tarafsızlığı korumak durumundayız. En iyi çalışmayı sunabilmek adına, kendimize

Farkındalık Yaratmak

Etik Kurallar veya Misyon, sadece doğru yorumlandıkları ve uygulandıkları sürece günlük iş hayatı kapsamında güçlenen ve etkin olabilen tanıtım parametreleridir.

müşterimizin bakış açısından etkilenme fırsatı tanımayız.

İki temel örneği ele alırsak:

- Bir çalışan, şirketin kırtasiye malzemelerini kendi kişisel ihtiyaçları için kullanmaktadır. Bu davranış "salt" etik dışı mıdır, yoksa fiili hırsızlık mı?

- Bir çalışan şirket hesabından toplu bir şekilde posta yollamaktadır çünkü zaten diğer birçok çalışan da halihazırda bunu yapmaktadır. Böyle bir durumda yalnızca bu çalışanı yanlış davranışı için azarlamak yeterli olmayacaktır.

Önlem Almak Esastır

Bir şirketin kasasına sızarak zengin olmak, tabii ki etik değildir ve bir suçtur. Sadece etik olmayan bir çalışan davranışı bile bir şirketin itibarına zarar verebilirken; finansal sonuçların ölçülebilmesi çoğunlukla daha zordur ve bu yüzden de potansiyel olarak daha ciddidir. Kurumsal ortamlarda görevi kötüye kullanmaya karşı hassasiyet sürerken; küresel firmaların sadece kendi içsel kural ve değerlerini yaratmakla kalmayıp, aynı zamanda bunları uygulamaları da giderek önem kazanmaktadır. Bu sadece çalışanlarla işbirliği yapılması halinde fayda sağlayabilir. Bu, yapılacak çalıştaylarda hassasiyetin artırılmasıyla veya bir kurumun etik kültürüne anlaşılır bir bakış sağlayan "Integrity-Thermometer'in" (Integrity Thermometer bir KPMG analiz çalışmasıdır) kullanılmasıyla yapılabilir. Bu sayede artık, sadece problem yaratan durumlarda ya da iş dünyasının gri alanlarında kullanılacak kılavuzlar gibi hizmet eden yapılar değil, buna ek olarak, suçu ve etik olmayan davranışları caydırıcı yapılar da yaratmak mümkün olacaktır.

Rifat Bozacıoğlu

Suistimal İnceleme ve Önleme Hizmetleri,
Kıdemli Müdür

T : +90 216 681 90 00

M : +90 533 290 50 60

E : rbozacioğlu@kpmg.com

Araştırma: Telekomünikasyon Sektöründe Gelir Kayıpları

Telekom sektöründe meydana gelen hızlı değişimler aynı zamanda beraberinde olası gelir kayıplarını da gündeme getiriyor. Bugünün Telekom operatörleri, karmaşık ağ yapıları, bütünleşik hizmet tipleri, çok sayıdaki iş ortakları ve taşeronlara yaptırdıkları işler sebebiyle potansiyel olarak verileri yanlış ve eksik işleme ve hatta suistimal riskini taşımaktadır. Telekom operatörleri, bir taraftan da kârlılık baskısı ve artan müşteri bilinci karşısında yeni ürünler, servisler ve ağ altyapıları geliştirerek artan talebe cevap vermeye çalışmaktadır.

Serkan Erçin

KPMG, küresel ölçekte yaptığı "Telekomünikasyon Operatörlerindeki Gelir Kaybı" konulu ikinci araştırmasını da 2012 yılı içerisinde yayımlayarak telekomünikasyon şirketleri tarafından bu konuda karşılaşılan zorlukları tespit etmiş ve bazı çözüm yollarına işaret etmiştir. KPMG olarak bu araştırmayı yaparken tüm dünyadan 137 telekomünikasyon şirketinin gelir güvencesinden sorumlu yöneticileriyle görüşmeler gerçekleştirdik. Görüşmelerde ve anket çalışmamızda telekomünikasyon endüstrisinde gelir kaybını artıran bazı faktörlerin ön plana çıktığını gördük. Öne çıkan başlıkları kısaca belirtecek olursak;

• Telekomünikasyon hizmetlerinde artan karmaşık yapılar

- Araştırmaya katılanların %85'i bütünleşik hizmetler sunduklarını belirttiler.
- Katma değerli servislerde, tarife planlarında ve taşeronluk hizmetlerinde artışlar not edildi.
- Mobil ticaret (m-ticaret), sektörü değiştirecek önemli faktörlerden biri olarak belirtildi.

• Fonksiyonel transformasyon olarak telekomünikasyon şirketlerindeki gelir güvencesi ("GG") rolünün gelişmesi

- GG bölümlerinin etki alanının yetersiz olması

- Sadece %21 doğrudan yönetim kurullarına raporladığını belirtti.

- CFO'ların sadece %25'i gelir güvencesinden sorumlu tepe yöneticiye gerek duyduğunu söylüyor.

- Fakat olumlu bir adım olarak GG bölümlerinin %85'i yeni projelerde görev aldıklarını teyit ediyor.

• Yavaş da olsa GG bölümlerinin değiştiğinin gözlemlenmesi

- Sadece GG bölümlerinin %24'ü tamamen merkezi olarak adlandırılabilir.
- GG bölümlerinin %42'si bölümler arası dengeli bir temsil kabiliyetine sahip olduğunu söyledi.
- Katılımcıların %40'ı GG bölümlerini asla taşeronluğa konu etmeyeceğini belirtiyor.

• Gelir kaybının devam eden bir tehlike olarak karşımızda durması

- Gelir kaybını önlemek adına daha çok yol alınması konusunda genel bir mutabakat olduğunu not ediyoruz.
- Katılımcıların %36'sı şirketlerinde gelir kaybının %1'den daha fazla olduğunu belirtiyor.
- GG bölümlerinin %41'i gelir kayıplarının yarından daha fazlasını tespit etmekte yetersiz kaldıklarını belirtiyorlar.

■ Gelir kaybının ana kaynağı olarak; yeni değişim projeleri (yeni teknoloji, şebeke, faturalama sistemleri entegrasyonu gibi), zayıf sistem entegrasyonu ve suistimal en üst sıradaki 3 başlık olarak yer alıyor.

■ Data/geniş bant, ara bağlantı ve katma değerli hizmetler gelir kaybına karşı daha korunmasız alanlar olarak görülüyor.

• Operasyonel değişimin daha iyi uygulamalar için gerekliliği

■ Verimlilik için güçlü işaretler

- Katılımcıların %56'sı GG bölümlerinin kendi kendini finanse ettiğini belirtiyor.
- Büyük çoğunluk güçlü standart yönetim prosedürlerine sahip olduklarını söylüyor.
- %78 gelir güvencesi/suistimal yönetim programlarına sahip olduklarını teyit ediyor.
- Ancak %52 üst yönetimin gelir güvencesi bölümlerinin performansına göre ödüllendirilmediğini ve bunun da gelir kaybı ve suistimalin önlenmesi ve tespit edilmesinde bir handikap oluşturacağını belirtiyor.

• Yetenekli çalışanlar

- GG güvencesi bölümleri teknik ve iş yeterliliği açısından yetenekli kadroları istihdam ettiklerini belirtiyor.
- %65 iç gelişim programlarıyla ellerindeki kaynağı geliştireceğini söylüyor.

Artan bir hızla karmaşık ve değişen bir yapı kazanan telekomünikasyon endüstrisinde gelir kaybı ve suistimal tehlikesi her

zamankinden daha fazla karşımıza çıkıyor. Bu zorlukla başa çıkabilmek için telekomünikasyon şirketleri tutarlı savunma mekanizmaları geliştirerek gelir güvencesi bölümlerini ve operasyonlarını dönüştürmek zorundadır.

Araştırma sonuçlarına göre telekomünikasyon şirketlerinin uygulamaya koyabileceği bazı önlemleri sıralamak gerekirse;

- Daha fazla yönetim etkisi ve bağımsızlık için gelir güvencesi bölümlerinin yönetim kurulu seviyesinde raporlama yapması anlamlı bir fayda getirecektir.
- Gelir güvencesi bölümlerinin kapsamını sadece şebeke ve faturalamadan çıkarıp satış, pazarlama, müşteri hizmetleri, risk yönetimi ve regülasyonu da içerecek şekilde genişletmek sadece finansa destek olma rolünü daha geniş bir perspektife taşıyacaktır.
- Her bir iş ve operasyon birimi kanalına tek bir irtibat kişisi aracılığıyla erişim, birimler arası takımlar ve gelir güvencesi yönetim komitesi gibi yapılar oluşturularak güçlü ve merkezi bir yapının kurulması sağlanabilir.
- Yeni projelere etkin bir yaklaşımla planlama aşamasında, BT ve şebeke uygulamanın da dahil edilerek, yeni projelerin daha bütünsel bir çerçevede ele alınması etkin bir yaklaşım olacaktır.
- Şirketlerin kurumsal yönetim kuralları çerçevesinde temel telekomünikasyon operasyonlarından olan BT, teknik servis ve

müşteri hizmetlerinin taşeronlara verildiği durumlarda etkin yönetilmesi ancak gelir güvencesi fonksiyonunun şirket iç kaynaklarıyla yönetilmesi ve yürütülmesi fayda sağlayacaktır.

- Gelir güvencesi bölümlerinin kullanacakları program ve kaynakların belirlenmesinde, seçilmesinde ve konfigürasyonunda gelir güvencesi bölümü çalışanlarının katılımının sağlanması
- Gelir kaybını tespit etmektense önlemeye yönelik mekanizmaların geliştirilerek başarı faktörlerinin ölçülmesi ve raporlanması
- Sadece gelir kaybını tespit etmeye yönelik sistemler yerine aynı zamanda kaybedilen gelirin geri kazanılması için yapıların oluşturulması
- Gelir güvencesi bölümü çalışanlarının dünyadaki uygulamaları öğrenmeleri ve pratik etmeleri için yurtdışı projelerde ve görevlerde etkin rol almalarının sağlanması
- En yetenekli çalışanları etkilemek için diğer iş ve operasyon birimlerindeki çalışanlara da gelir güvencesi bölümlerindeki kariyer olanaklarının tanıtılarak çeşitli disiplinlerden kişilerin bir araya getirilmesi amaçlanmalıdır.

Serkan Erçin

Denetim, Şirket Ortağı
Telekomünikasyon Sektör Lideri

T: +90 216 681 90 31

M: +90 533 582 30 21

E: sercin@kpmg.com

Yayınlarımız

Yayınlarımıza ulaşmak için lütfen tr-fmmarkets@kpmg.com.tr adresine iletişim bilgileriniz ile birlikte mail atınız.

Yeni Türk Ticaret Kanunu - Dünya Değişiyor. Ya Siz?

KPMG Türkiye ve Bener Hukuk Bürosu'nun katkılarıyla hazırlanan "Yeni Türk Ticaret Kanunu-Dünya Değişiyor. Ya Siz?" kitabı, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun uygulamada getireceği değişiklikler ve şirketlere etkileri konusunda çalışmalarınıza ışık tutmayı amaçlıyor. Kitaba www.kpmg.com.tr web adresinden ulaşabilirsiniz. Dili: Türkçe

KPMG Küresel İnşaat Araştırması 2012

İnşaat ve mühendislik sektörüyle ilgili değerli bilgiler sunan "KPMG Küresel İnşaat Araştırması 2012", mühendislik ve inşaat şirketlerinin artan altyapı taleplerini karşılayabilmek adına nasıl bir değişim gösterdiklerini incelemekte, geleneksel mühendislik ve inşaat şirketlerinin, uzmanlaşmış beceriler ve küresel boyuttaki başarılarla daha da gelişmiş ve farklılaşmayı sağlamış şirketler karşısında güçlerini kaybettiklerine değinmektedir. Dili: Türkçe / İngilizce

Yeni Türk Ticaret Kanunu

KPMG Türkiye YTTK ekibi tarafından hazırlanan "Değişimin Kalp Atışlarını Duyuyor musunuz?" yayınında dönüşüm yol haritasının önemli adımları olarak Yeni Türk Ticaret Kanunu'na uyum, KPMG'nin şirketlerin ihtiyaçlarına çözüm yaklaşımı, ticari defterler ve raporlama, hukuki gereklilikler ve kurumsal yönetim, iç denetim ve kurumsal risk yönetimi, bilgi teknolojileri ve bağımsız denetim konularında şirketlere önemli ipuçları veriliyor. Dili: Türkçe / İngilizce

Örnek Finansal Tablolar

KPMG Uluslararası Finansal Raporlama Grubu tarafından hazırlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS) uygun "Örnek Finansal Tablolar" Türkçe olarak yayımlandı. Bu yayının amacı, UFRS finansal tablo hazırlayanlara UFRS'ye uygun finansal tablo hazırlamasında yardımcı olmaktır. Örnek Finansal Tablolar yayınının basılı kopyasını İstanbul KPMG ofisimizden veya internet yoluyla KPMG'nin web sitesi www.kpmg.com.tr adresinden sipariş vererek temin edebilirsiniz. Dili: Türkçe / İngilizce

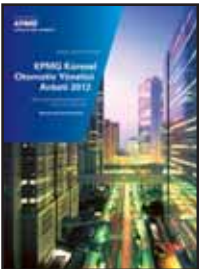
Bir Suistimalcinin Profili

"Bir Suistimalcinin Profili" raporunda, KPMG'nin müşterileri için incelediği binlerce vaka arasından seçilen ve 69 ülkede gerçekleşen 348 vakadaki suistimal biçimleri incelenmektedir. Mali tablolarda tahrifat da dâhil olmak üzere, 'beyaz yakalıların' işlediği suçların analiz edildiği bu raporda, tipik bir suistimalcinin profili de genel hatlarıyla çıkarılmaktadır. Rapor Dili: Türkçe / İngilizce

Investment in Turkey

KPMG Türkiye Vergi Bölümü uzmanları tarafından hazırlanan "Investment in Turkey" adlı yayını, Türkiye'de yatırım yapmayı düşünen yabancı yatırımcılar için Türkiye'de vergi ve iş ortamı hakkında güncel bilgiler içeren yol gösterici bir rehber niteliğindedir. Dili: İngilizce

KPMG Küresel Otomotiv Yönetici Anketi 2012

KPMG Küresel Otomotiv Yönetici Anketi, küresel otomotiv endüstrisinin mevcut durumu ve gelecekteki beklentileri ile ilgili yıllık değerlendirmedir. Bu yılki anket, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu dünyanın lider otomotiv şirketlerinden 200 üst düzey yönetici ile görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Ankete KPMG Türkiye'nin web sitesi www.kpmg.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Bilinmeyen Beklemek: Değişen Bir Dünyada Değer Yaratmak

Bu raporda KPMG'nin üye firmalar ağı, önümüzdeki 20 yıl içerisinde tüm işletmeleri etkileyecek olan 10 sürdürülebilirlik gücünden oluşan sistemi incelemektedir. İş dünyası liderlerinin bu güçler sistemini anlamaları, kendi organizasyonları üzerindeki etkilerini değerlendirmeleri ve riskleri yönetmek ve fırsatlardan yararlanmak üzere stratejiler geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır. KPMG'nin bu raporunda, değişen bir dünyada değeri yaratmaya yardımcı olacak yaklaşımlar sunulmaktadır. Dili: İngilizce

İletişim Bilgilerimiz

Ferruh Tunç

KPMG Türkiye Başkanı,
Kıdemli Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: ftunc@kpmg.com

Murat Alsan

Denetim Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: malsan@kpmg.com

Abdulkadir Kahraman

Vergi Hizmetleri Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: akahraman@kpmg.com

Keith Durward

Danışmanlık Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: keithdurward@kpmg.com

İdil Gürdil

Risk Yönetimi Danışmanlığı
Bölüm Başkanı, Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: igurdil@kpmg.com

Arslan Kaya

Vergi Hizmetleri (Ankara),
Şirket Ortağı
T: +90 312 491 72 31
E: akaya@kpmg.com

İsmail Önder Ünal

Denetim, Şirket Ortağı
T: +90 232 464 20 45
T: +90 312 491 72 31
E: iunal@kpmg.com

Halil Bağdınlı

Vergi Hizmetleri (İzmir),
Direktör
T: +90 232 464 20 45
E: hbagdinli@kpmg.com

Erol Lengerli

Bilgi Teknolojileri Danışmanlığı Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
T: +90 216 681 90 00
E: elengerli@kpmg.com

Eylem Yalın

İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Direktör
T: +90 216 681 90 00
E: eyalin@kpmg.com

Figen Tahiroğlu Würsching

İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Kıdemli Müdür
T: +90 216 681 90 00
E: ftahiroglu@kpmg.com

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın , bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağıının üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2012 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.